

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**OFİSLERİN ALGISAL VE EYLEMSEL BOYUTTA
KİŞİSELLEŞTİRİLMESİ: İ.T.Ü. MİMARLIK FAKÜLTESİ
ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI BÖLÜMÜ OFİSLERİ ÖRNEĞİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mimar Ahmet Enis KAYA**

Anabilim Dalı : ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI

Programı : ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI

Haziran 2007

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**OFİSLERİN ALGISAL VE EYLEMSEL BOYUTTA
KİŞİSELLEŞTİRİLMESİ: İ.T.Ü. MİMARLIK FAKÜLTESİ
ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI BÖLÜMÜ OFİSLERİ ÖRNEĞİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Mimar Ahmet Enis KAYA
(502031951)**

**Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 7 Mayıs 2007
Tezin Savunulduğu Tarih : 13 Haziran 2007**

**Tez Danışmanı : Prof. Dr. H. Alpay ER
Diğer Jüri Üyeleri: Öğr. Gör. Dr. Hümanur BAĞLI
Y. Doç. Dr. Yüksel DEMİR**

Haziran 2007

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ	iii
ŞEKİL LİSTESİ	iv
ÖZET	v
SUMMARY	vi
1. GİRİŞ	1
1.1 Çalışmanın Amacı	2
2. ÜRÜN-KULLANICI ETKİLEŞİMLERİ	5
2.1 Ürün-Kullanıcı Etkileşimi Boyutları	5
2.1.1 Algısal Boyut	6
2.1.1.1 Form	8
2.1.1.2 Renk	9
2.1.1.3 Malzeme	10
2.1.2 Eylemsel Boyut	11
2.1.2.1 Ergonomi	12
2.1.2.2 Performans	13
2.1.3 Ussal Boyut	13
2.1.3.1 Anlamlı Araç	15
2.1.3.2 Anlamlı Bağlantı	16
3. OFİS SİSTEMLERİNİN DÜZENLENMESİ	17
3.1 Ofislerde Kullanıcı İhtiyaçları	17
3.1.1 Fiziksel İhtiyaçlar	18
3.1.1.1 Boyutsal İhtiyaçlar	19
3.1.1.2 Isısal İhtiyaçlar	20
3.1.1.3 İşitsel İhtiyaçlar	21
3.1.1.4 Görsel İhtiyaçlar	22
3.1.2 Psikolojik İhtiyaçlar	23
3.1.2.1 Mahremiyet İhtiyaçları	24
3.1.2.2 Kişisel Alan İhtiyaçları	25
3.1.2.3 Moral Ortam İhtiyaçları	26

3.2	Ofislerde Sistemlerin Düzenlenmesi	29
3.2.1	Konumlanma	30
3.2.2	Tefriş	30
3.2.3	Ofis Düzeninde Kişiselleştirme	33
3.2.3.1	<i>Algısal Boyutta Kişiselleştirme</i>	33
3.2.3.1	<i>Eylemsel Boyutta Kişiselleştirme</i>	35
4.	ALAN ÇALIŞMASI	37
4.1	Çalışmanın Amacı	37
4.2	Çalışma Metodu	38
4.3	Sınıflandırmalar	38
4.4	Alan Çalışması Bulguları	39
4.4.1	Fiziksel Yapı İle İlgili Kullanıcı Değerlendirmeleri	40
4.4.2	Sistemler ve Bölümlendirme İle İlgili Kullanıcı Değerlendirmeleri	42
4.4.2.1	<i>Çalışma Bölümü</i>	47
4.4.2.2	<i>Depolama Bölümü</i>	53
4.4.2.3	<i>Misafir Bölümü</i>	55
4.5	Alan Çalışması Bulgularının Değerlendirilmesi	56
4.5.1	Algısal Boyutta Kişiselleştirmeler	56
4.5.2	Eylemsel Boyutta Kişiselleştirmeler	58
5.	SONUÇLAR	61
5.1	Sonuçlar ve Tartışma	61
	KAYNAKLAR	64
	EKLER	71
	EK A	71
	EK B	73
	ÖZGEÇMİŞ	135

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 3.1 Kullanıcıların ofis içindeki fiziksel gereksinimleri.....	18
Tablo 3.2 Kullanıcıların Psikolojik ihtiyaçları.....	24
Tablo 3.3 Renklerin mesafe algısına, ısı algısına ve kullanıcı psikolojisine etkisi..	28
Tablo 4.1 Ofis tiplerine göre kullanıcıların dağılımı.....	40

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 4.1 Koridor Planı.....	40
Şekil 4.2 Ofis tipleri.....	41
Şekil 4.3 A tipi ofislerde kullanıcıların tanımladığı bölümler.....	44
Şekil 4.4 B tipi ofislerde kullanıcıların tanımladığı bölümler.....	45
Şekil 4.5 C tipi ofislerde kullanıcıların tanımladığı bölümler.....	46
Şekil 4.6 Tek masa kullanılan çalışma sistemleri.....	48
Şekil 4.7 Çift masa kullanılan (bitişik nizam) çalışma sistemleri.....	48
Şekil 4.8 Çift masa kullanılan (ayrı) çalışma sistemleri.....	49
Şekil 4.9 Bilgisayar ve kırtasiye ile çalışmak için tek parça yüzey üzerinde kurulmuş çift ve tek masa düzenlerine birer örnek.....	50
Şekil 4.10 Anlamli ürünlerin eylem sistemlerinde kullanılmasına örnekler...	51
Şekil 4.11 Sahibi ile özdeşleştirilen anlamli ürün.....	52
Şekil 4.12 Kullanıcısının tasarımcısından dolayı anlamli ürün olarak gördüğü sandalye.....	53
Şekil 4.13 Kullanılan bazı depolama sistemlerine örnekler.....	54
Şekil 4.14 Depolama sıkıntısı yaşanan durumlara örnekler.....	54
Şekil 4.15 Servis sistemi ve kullanıcıların anlamli ürün ile kişiselleştirdiği misafir bölümü.....	56
Şekil 4.16 Aydınlatma rengi ile kişiselleştirilmiş misafir bölümü.....	56

ÖZET

OFİSLERİN ALGISAL VE EYLEMSEL BOYUTTA KİŞİSELLEŞTİRİLMESİ: İ.T.Ü. MİMARLIK FAKÜLTESİ, ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI BÖLÜMÜ OFİSLERİ ÖRNEĞİ

Tezin amacı insanların gündelik yaşantılarının yarısını geçirdikleri ofislerde, mekan ürün birlikteliğinin ofis sistemi içinde süren yaşantıya etkisine bağlı olarak; ofislerin kullanıcıları tarafından yeniden düzenlenmesinde, kullanıcıların ofis sisteminden beklentilerini incelemektir.

Birinci bölümde tezin konusu ve amacı açıklanmıştır.

İkinci bölümde ürün kullanıcı etkileşimi incelenmiş, etkileşimin algısal boyutu, eylemsel boyutu ve ussal boyutu açıklanmıştır. Bu boyutlarda etkileşimi yapılandıran öğelere değinilmiştir. Son olarak ussal boyutta kullanıcının kişiliğinin ortaya çıkması ve ürünler ile arasında uzun süreli ürün kullanımı sonucu ürün kullanıcı arasında bağların oluşması açıklanmıştır.

Üçüncü bölümde kullanıcıların ofis sistemlerinin düzenlenmesi anlatılmıştır. Kullanıcıların ofis içindeki ihtiyaçlarına değinilmiş, fiziksel ve psikolojik ihtiyaçları açıklanmıştır. Kullanıcıların ofis sistemini düzenlemesinde konumlanma ve tefrişe değinilmiş daha sonra kullanıcının kişiselleştirmeler algısal boyuttaki kişiselleştirmeler ve eylemsel boyuttaki kişiselleştirmeler olarak açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde alan araştırması ve araştırma metotlarına değinilmiştir. Daha sonra araştırma bulguları açıklanmış ve değerlendirmesi yapılmıştır.

Beşinci ve son bölümde tezde ulaşılması amaçlanan sonuçlar, konuyla ilgili literatüre, yapılan alan araştırmasına ve bu araştırmanın bulgularına dayanarak açıklanmıştır.

SUMMARY

PERSONALIZATION OF OFFICES AT VISCERAL AND BEHAVIORAL LEVEL: EXAMPLE OF I.T.U. FACULTY OF ARCHITECTURE, INDUSTRIAL PRODUCT DESIGN DEPARTMENT OFFICES

Aim of the thesis is to examine the expectations of the users as they are customizing their offices to fit their daily activities.

In the first chapter, the aim of the thesis is briefly explained.

In the second chapter, product-user interaction was examined, The visceral level, behavioral level and reflective level of interactions are explained. The elements creating these interactions are analysed. At last the meaningful product relations are explained as result emerging from the users reflective level.

In the third chapter, organization of the office systems are examined. User needs in offices are explained in terms of physical needs and psychological user needs. Users arrangements in office space are examined as reflective process of user to manipulate the interactions at visceral level and behavioral level, also considering the positioning of the user and furnishings.

In the fourth chapter, the field study and research methods are explained. Consequently, the findings of this study are outlined and evaluated.

Finally, in the fifth chapter, the conclusion of the thesis is provided with respect to relevant literature on subject matter, field study and its findings.

1. GİRİŞ

Hayatımızı sürdürdüğümüz çevre çok yönlü gereksinimlerimiz için düzenlenmiş çözümler sistemidir. Bu çözümler; çevre koşullarını, insanlara gereksinimleri doğrultusunda etkileyerek içinde bulunduğumuz çevreyi şekillendirirler.

Bu çevreyi oluşturan ögeler düzenlenirken aralarında kurulan anlamlı ilişki hayatımızı kolaylaştırmayı amaçlar. Yaşanabilir ve gereksinimleri etkin biçimde karşılayan bir ortam tasarlanabilmesi için çeşitli bilim ve sanat dallarından faydalanılması, elde edilmiş olan kazanımları, geliştirilmiş teknik ve yöntemleri etkili şekilde kullanılabilmesi gereklidir (Bayazıt 2004). Yaşadığımız şehirlerde bunu rahatlıkla görülebilir. Kendi içinde bölümlere ayrılmış yerleşim yerleri, yolları, ulaşım sistemleri ve alt yapısı ile kullanıcılarına yaşama imkanı verecek bir düzen kurulmuştur.

Bir çevre düzeni hazırlanırken bazı ihtiyaçların karşılanması hedeflenir. Karşılanacak olan ihtiyaçlara en uygun olacak çözümler bir araya getirilir. Fizik ortam gereksinimlerini yaratmak için mimarlar işleve yönelik yapılar tasarlarlar. Mekanları bir sistemin parçalarını oluşturacak şekilde konumlandırarak fiziksel çevreyi şekillendirirler. Kendi içinde farklı ihtiyaçlara yönelik mekanlar barındıran bu yapılar gerekli donanımla tamamlanır. Sonuç olarak kullanıcıya içinde yaşanmaya hazır ve düzenlenmiş bir çevre oluşturulur (Alsaç, 1997; Botton, Roth, 2000).

İnsanlar ne içinde yaşadıkları mekanların ne de kullandıkların ürünlerin tasarım ve yapım süreçlerinde yer alamazlar. Kullanıcı olarak tanımlanırlar ve genel bir kitle olarak görülürler (Bayazıt 2004). Aslında bireylerden oluşan bu kitlede her birey farklı zevklere ve beklentilere sahiptir. Farklı müzikler dinler, farklı tür filmleri seyrederek, farklı yemekleri sever ve farklı mekanlarda yaşantılarını sürdürürler. Kişisel tercih ve beğenileri birbirinden

oldukça farklı olmasının nedeni yaşantıları, yaşam tarzları farklı olmasıdır (Erhoff, 2002; Gosling, Ko, Maranelli ve Morris, 2002).

Yaşantının geçtiği mekanların içinde bulunan unsurlar ve bunların insan üzerindeki etkilerini anlamak için insanların kullanıcı rolünü üstlendikleri yaşantılarını incelemek gerekir. İnsanların içinde bulunduğu çevrenin görselliği ile algılaması ve işlevsel yeterliliği ile kullanması, insanın nasıl hissedeceğini ve bu çevrede nasıl bir yaşam kalitesine sahip olacağını belirler (Alexsander, 1970; Bradshaw, 1984; Norman, 1998).

1.1. Çalışmanın Amacı

İnsanlar yaşantılarının büyük bir kısmını çalışma amaçlı hazırlanmış mekanlarda; yani ofislerde, geçirirler (Gallagher, 1993; Gifford, 2002; Sundstorm, 1986, Vischer, 2006). Ofis içindeki yaşantılarını kurarken belirli eylemlerin yapılabileceği bir düzen kurmak isterler. Bu düzen tüm unsurlarıyla kullanıcı ile etkileşime girer ve kullanıcı için bir moral ortam tanımlar.

Her birey kendisine ayrılmış olan mekanı yada mekan parçasını kendisine adapte eder. Örneğin yaşadığı evin ya da çalıştığı ofis alanının mobilyalarını kendi ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda düzenler (Csikszentmihalyi ve Rochberg-Halton 1981; Gosling ve diğerleri, 2002; Stone ve English, 1998; Sundstrom, 1986). Gündelik yaşantısı boyunca ihtiyaçlarını karşılarken alıştığı-öğrendiği şekilde hareket eder. Mekan içindeki sistem ve kullanıcısı karşılıklı olarak birbirlerini etkilerler (Norman, 2004). Kullanıcı sistemi ve düzenini, sistem ve düzeni de kullanıcısının yaşantısını şekillendirir. Kullanıcı ve sistem arasındaki bu etkileşim sürekli devam eder.

Ürünler bu sistem düzenlemeleri için kullanıcısına birçok farklı seçenek ve imkan sunar. Belirli hedef kitleleri için tasarlanmış aynı işleve sahip birçok farklı ürün mevcuttur. Kendi ihtiyacını karşılamak için ürünler arasından seçim yapacak olan kullanıcı öncelikle işlevsel çözümü sağlayan ürünleri sonra da kendisine en çok yakıştırdığı ürünü seçer (Gosling ve diğerleri, 2002; Grinyer, 2001; Norman, 2004).

Belirli bir amaç için düzenlenmiş ve mobilyalarıyla kullanıma hazır hale getirilmiş ofislerde de bu değişim görülür. Tercihler ve ihtiyaçlar kişiden kişiye farklılıklar gösterdiği için ofis içinde yer alan ürünler de farklılıklar gösterebilir. Ofisin kullanım amacı, barındırdığı ürünleri ve bu ürünler ile kullanıcıların kurdukları sistemi, yerleşimini ve işleyiş düzenini etkiler. Örneğin aynı iş yerinde, aynı işi yapan ve aynı mekanı kullanan iki kişinin düzeni arasında farklılıklar vardır. Aynı işlev için farklı ürünler kullanmayı, yada aynı ürünün farklı renkte olanını seçebilirler (Gosling ve diğerleri, 2002; Stone ve English, 1998).

İnsanlar kendilerine ayrılmış olan mekanlarda bazı düzenlemeler yaparak o mekanı kişiselleştirirler ve yaşantılarına uygun mekanı yaratmaya çalışırlar. Bu düzenlemeleri ihtiyaçları, tercihleri doğrultusunda, imkanlarınca gerçekleştirirler. Her birey bunu bir ölçüde gerçekleştirir ve yaşantısının bir kısmını geçirdiği çevrelere bunu bir şekilde yansıtır. Birbiriyle aynı iki mekan kullanıcıları onların içinde yaşamaya başladıktan kısa bir süre sonra kullanıcılarının izleri fizik ortamı ve moral ortamı değiştirmeye başlar (Gosling ve diğerleri, 2002).

İnsanların gündelik yaşantılarının yarısını geçirdikleri ofislerde, mekan ürün birlikteliğinin ofis sistemi içinde süren yaşantıya etkisine bağlı olarak; ofislerin kullanıcıları tarafından yeniden düzenlenmesinde, kullanıcıların ofis sisteminde yaptıkları algısal boyuttaki ve eylemsel boyuttaki kişiselleştirmelerden beklentilerini saptamak tezin başlıca amacıdır.

Derinlemesine inceleme yapabilmek için ürünler ve kullanıcıların arasındaki algısal boyutta ve eylemsel boyutta etkileşimler; içinde bulundukları ofis düzeni bir sistem olarak ele alınarak, kullanıcıların ofislerinde yaptıkları kişisel düzenlemeleri değerlendiren konu alanları ile sınırlandırılmıştır.

Ofislerin ürünlerle bir sistem olarak düzenlenmesi, kullanıcıların yaşam kalitelerini arttırmaya yönelik yaklaşımlarının ortaya konması sağlanacak; kullanıcıların tercih ve beklentileri doğrultusunda ofislerini nasıl kişiselleştirdikleri incelenmiştir.

Kullanıcıların kendi yaşamlarını şekillendirmesinde ürünlerin etkisinin inceleneceği bu çalışmada, kullanıcılar ve çevrelerini şekillendiren öğeler arası ilişkileri ve etkileşimleri gözlemlenmiştir.

“Ofislerin Algısal ve Eylemsel Boyutta Kişiselleştirilmesi: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Ofisleri Örneği” adı altında hazırlanan bu çalışma; ofislerin kullanıcılarının gündelik yaşantılarındaki beklentilerine bağlı olarak nasıl yeniden şekillendirdiklerini açıklayıcı verilere ulaşmayı hedeflemektedir.

2. ÜRÜN-KULLANICI ETKİLEŞİMİ

Bu bölümde kullanıcıların ofis içindeki sistemi şekillendirmesinde ürünler ile arasında geçen deneyimlerin etkisi incelenmiştir. Ürün kullanıcı deneyimleri kullanıcının ürün ile arasında algısal ve eylemsel etkileşimler olarak değerlendirilmiştir.

İnsanların yaşantıları; çevrelerinde bulundurdıkları ürünler ile sürdürdükleri, düzenlenebilir bir deneyim süreci olarak geçer (Sanders ve Dandavate, 1999). Çevrenin sistemler halinde çözülmesi; amaç ve beklentiler doğrultusunda en iyi şekilde hazırlanması, ürünler ve çevrenin insan üzerindeki etkisini anlamayı gerektirir.

Bu durumda çevreyi bir kabuk veya kapsayıcı hazne değil; insanların kullanıcı olarak içinde yaşadıkları, sistemler örüntüsü olarak tanımlayabiliriz. Sistemler bir çok kişinin katkısıyla şekillenir ve sistem örüntüsü her daim değişim içindedir (Ingold, 1992). Kullanıcının bu sistem örüntüsü içindeki deneyimleri işlevsel olarak kullanılma sürecinde ve sonrasındaki düşünceleri ve hisleriyle şekillenir (Hesket, 2002; Jordan, 2000; Norman, 2004; Sanders ve Dandavate, 1999).

2.1 Ürün-Kullanıcı Etkileşimi Boyutları

Kullanıcılar çeşitli ihtiyaçlarını karşılarken kullandıkları ürünler ile aralarında çeşitli boyutlarda etkileşimler olur. Norman (2004) kullanıcının sistem içinde geçen yaşantısını (deneyimlerini) üç farklı boyuttaki etkileşimler olarak incelemiştir. Bunlar;

1. Algısal Boyut
2. Eylemsel Boyut
3. Ussal Boyut

İhtiyaç duyulan çözümü sağlayacak sistemin kullanıcıları tarafından düzenlenmesinde bütün bu boyutlardaki deneyimlerin etkisi vardır.

Kullanıcıların içinde çalıştıkları ofisler bir sistemler kurgusudur. Bu kurgu kullanıcının dahil olmasıyla işler ve zaman içinde bir yaşam düzenini temsil eden sürdürülebilir bir sistem örüntüsüne dönüşür. Sistem örüntüsünden kullanıcının beklentisi her zaman için yapmak istediklerini; kendi istediği şekilde, yapabilmesine imkan sağlamasıdır. Kullanıcılar beklentisini karşılayan sistemi, sürdürülebilir bir düzen olarak kurmaya ve kendisi için daha uygun hale getirmeye çalışır (Huxley, 2007; Norman, 1998; Norman, 2004).

Tasarımın önemi burada ortaya çıkar; Kullanıcılar; değişik (iyi veya kötü) ofis ortamlarında farklı ofis yaşantıları olan, birbirlerinden tamamen farklı bireylerdir (Botton, 2007). Tasarımın görevi bütün farklılıklara rağmen kullanıcılarına ideal ofis yaşantılarının nasıl olabileceğine dair fikirler vermek, imkanları ve seçenekleri göstermektir (Grinyer, 2001).

Kullanıcıların çalışmalarını yapabilmeleri için için gerekli minimum koşullara ihtiyaç denir; ayrıca bir şey için duyulan gereksinim olarak da tanımlanabilir. İstek ise eğilim ve arzudur (Ittelson, 1976). Diğer bir deyişle; bir işin yapılması için zaruri olan ihtiyaçtır. Kullanıcının tercih ettiği ise istek, arzudur. İhtiyaçlar yapılacak işlere bağlı ortaya çıkar, ancak istekler ve arzular kullanıcının içinde bulunduğu kültüre, reklamlara ve kullanıcının imajına bağlı ortaya çıkar (Norman, 2004).

Kullanıcılara tahsis edilmiş; eylemsel olarak kullanıcıları işlerini yerine getirmelerine elverişli, ofislerde bile kullanıcıların beklentileri kendilerine özeldir (Huxley, 2007). Zaman içinde kullanıcı; beklentilerine bağlı olarak, ofis içinde kendi yaşam tarzını kurmaya başlar. Bunu ofis içinde algısal boyutta ve eylemsel boyutta kurmaya çalışır.

2.1.1 Algısal Boyut

Kullanıcılar ofis içinde; renk, form, doku, koku ve ses gibi duylara hitap eden uyarıcıları duyu organlarıyla kaydederler. Algılaması ise duyu organları tarafından kaydedilen bu verileri organize edilmiş halde

yorumlanması ve kullanıcıların zihninde anlamlı hale getirilmesidir (Aydın, 2003). Moles (1968) algıyı “Çevreden kaynaklanan uyarıcı etkilerin duyu organları ve zihinsel işlemler ile kavranması amaçlı bir bilgi alma süreci” olarak tanımlamıştır. Gibson (1966) da algının başlıca amacının çevreden ihtiyaçlara bağlı önceliklere göre bilgi toplamak olduğunu belirtmiştir. Tüm duyumsamaların ve algının işleyişi doğrudan veya endirekt olarak bu amaca yöneliktir.

Kullanıcının ürün ile algısal boyuttaki etkileşimi, ürünün kullanıcının algı sınırları içine girmesiyle başlar ve ürün algı sınırları içinde kaldığı sürece devam eder (Norman, 2004). Kullanıcıların içinde bulundukları ofis ile aralarındaki etkileşim de; kullanıcının ofisi duyularıyla hissetmesiyle, yani algılamasıyla başlar; özellikle kullanıcının odaklandığı yönde yoğun olarak, kullanıcı ofisten ayrılana kadar devam eder.

Tasarımın görseli; görsel yoldan oluşan zihinsel ve duygusal etkileri; algılamamanın esaslarına göre, kullanıcının önceki deneyimlerine bağlı olarak sonuçlanmaktadır. Sanatçılar kavramları görselleştirdiğinden eserleri daha çok anlam yüklüdür (Arnold, 1960). Tasarımcılar ve mimarlar ürünlerinde sanatsal yaklaşımların etkisinde kalsalar da tasarımları anlamsal değerlerinin yanı sıra işlevsel, ekonomik ve teknolojik olgularda barındırmaktadır. Bu olguların bitmiş üründe yarattığı etkiler bütün olarak ele alındığında “görsel tasarım” ağırlık kazanmaktadır. Görsel sanat dallarıyla benzerlik gösteren tasarım; form, renk ve malzeme ile biçimlenen bir bütün olarak sistem kullanıcısıyla etkileşime girer (Desmet, 2002; Reekie, 1972).

Yapılan çalışmalarda kullanıcıların sistem içinde bulunan ürünler hakkındaki fikirlerinin oluşmasında ilk algısal etkileşimin önemli olduğu gözlenmiştir (Arnold, 1960; Desmet, 2003; Tsiotsou, 2005). Görsel karakterin kullanıcı üzerinde yaratacağı etki ürünün çekiciliğini belirler. Zihinde algısal etkileri ile oluşan bu karaktere bağlı olarak kullanıcının ürün hakkında ön yargılarda bulunması ve dolayısıyla ürünün yapabileceklerine dair beklentilerin oluşmasını mümkündür (Norman, 2004). Ancak bu yargı ve beklentiler

kullanım sürecinde (2.1.2 Eylemsel boyut) veya sonrasında (2.1.3 Ussal Boyut) değişebilir.

Kullanıcının algısal boyutta girdiği etkileşimlerle oluşan yargılarda duyguları önemli rol oynar. Desmet (2002) ürünün algısal boyutta kullanıcı ile arasındaki etkileşimin kullanıcının ürüne karşı olumlu veya olumsuz duygularının oluşmasında etken olduğunu söylemiştir.

Kullanıcıların ürün ile arasındaki algısal boyuttaki etkileşimleri şekillendiren ve aynı zamanda fizik yapısını tanımlayan tasarım elemanları form, renk ve malzemedir.

2.1.1.1 Form

Form üç boyutlu bir varlığı tanımlar ve çevremizi biçimlendiren varlıkların formu; gerek mimari yapılar olsun gerekse tasarım ürünleri, temelde işleve ve imalat yöntemlerine bağlı olarak tasarlanır (Bayazıt, 2004). Form algısal etkileşimde; işlevi tanımlayıcı ve yönlendirici olmasının yanı sıra; ilk olarak görsel izlenimde kullanıcıları cezbedebilecek çekicilikte olabilen bir tasarım elemanıdır (Desmet, 2002).

Sapper (1999) formun kullanıcılara sadece görsel tatmin sağlamanın yetersiz olduğunu, aynı zamanda kullanıcısı için fonksiyonu hakkında yönlendirici olmasının gerektiğini belirtmiştir. Hesket (2002) ise formun taşıdığı ifade ile beğenilmesi durumunda fonksiyona yönelik bazı sorunlarını görmezden gelebileceğini söylemiştir. Norman (2004) da kullanıcıların görselinden etkilendikleri bir ürünü kullanımını daha kolay bulduklarını belirtmiştir.

Tasarımcılar; mimarlar ve ürün tasarımcıları, ressam ve heykeltıraşlardan farklı olarak doğadan izlenimleriyle aldığı formları belli bir kavram doğrultusunda yorumlayarak tasarımlarına yansıtırlar (Arnold, 1960; Roth, 2000).

Bunu yaparken belirli bir işlevi karşılamayı hedeflediklerinden dolayı sanatçılardan farklı olarak bazı sınırlar içinde tasarımlarını gerçekleştirirler. Ürünün fiziksel kabuğunu tanımladığı için ergonomisini tanımladığı için eylemsel süreci, yani ürünün kullanımını doğrudan etkiler. Ürünün

ergonomisi kullanımı ile ilgili olduğu için eylemsel boyut başlığı altında (2.1.2.1 Ergonomi) değinilmiştir.

2.1.1.2 Renk

Işığın cisimlere çarptıktan sonra yansıyarak gözümüzde bıraktığı etkiye renk denir. Renk kavramı içinde birbirinden farklı dalga boylarına sahip, kendi fiziksel sınırları içinde farklı tonlara, doygunluklara ve değerlere ulaşabilen ışın gruplarını tanımlamak gerekir. Bir rengin yansıttığı ışık miktarına göre bir “değeri”, aynı renk ailesinin değer ve doygunluk açısından ayrılan ancak yakın ilişkileri görülen derecelenmeye bağlı “tonu”, görsel şiddetine ve saflığına göre de bir “doygunluğu” söz konusudur (Çağlarca, 1993).

Endüstriyel ürünlerin tasarımında renk ürün-kullanıcı ilişkisini yapılandıran, ürünün malzeme, konstrüksiyon veya fonksiyon özelliklerini yansıtan bir faktör olarak etkin şekilde kullanılabilmektedir (Asatekin, 1997). Bir nesne görsel olarak daima renk ve biçim bütünlüğü ile tanımlanır. Biçim renkten daha etkin bir iletişim aracı olarak öne çıksa da renk bu biçimi tamamlayan, onun ifadesel niteliklerini içeren bir öge olarak değerlendirilir.

Ayrıca renk, kullanıcının estetik anlayışının veya kimliğinin, vermek istediği bazı özel mesajlarının aktarıcısı olarak da farklı anlamlar yüklenebilir (Jordan, 1997; Sağocak, 2002). Bunun yanı sıra, renk kullanıcının dürtülerini harekete geçiren, performansını etkileyen bir uyarandır. Uzun yıllar kanı çağrıştırması nedeniyle kırmızının tıraş bıçaklarında kullanılmaması örnek verilebilir (Fiell, 2000).

Ürüne kimlik kazandırmak, ürünü farklılaştırmak için kültüre dayalı sembolik anlamlar ve zamanın modası da göz önüne alınarak sunulan renk seçenekleri, tüketici ihtiyaçları açısından da arzulanan bir durumdur. Özellikle otomotiv, mobilya ve tekstil endüstrisinde daha da önem taşıyan renk tercihleri kullanıcının psikolojik bir doyum aracı haline gelmiştir (Odabaşı ve Barış, 2002).

Renk ürünlerdeki ve dolayısıyla sistem örüntüsü içindeki en önemli uyarıcılardan biridir. Kullanıcıların içinde bulundukları topluma göre yaş,

cinsiyet, sosyal konum veya benzer çağrışımları uyandırdıkları bilinmektedir. Bu çağrışımlar kültürden kültüre farklılık gösterir (Wilson ve Challis, 2004).

Tucker (1987) renklerin duyguları hareketlendirdiğini söylemiştir. Çeşitli renklerin bazı kavramlar doğrultusunda kullanılabileceği, tanımlamalar, ve yönlendirmeler için etkin eleman olduğunu görülmüştür (Sağocak, 2002). Kırmızı rengin kan basıncını yükselttiği de bilinmektedir. Ancak farklı kültürlerde renkler farklı anlamlar ifade edebilir, örneğin bazı kültürlerde matemin rengi siyah, bazılarında ise beyaz olabilir.

Psikolojik olarak renklerin insan üzerindeki etkileri inceleyen çok sayıda araştırma yapılmış ve etkinlikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Tabi ki bunlar genellemelerdir. Aslında renklerin her kişide oluşturduğu etki farklıdır. Buna içinde bulunduğu bütünün etkisi de vardır (Odabaşı ve Barış,2002). Algısı ışık ile doğrudan ilgilidir. Aydınlatma seviyesi ve aydınlığın doğal veya yapay oluşu, renk algısını etkiler. Üründe istenen hissi ve duyguyu yaratması için renklerin doğru ve etkin şekilde kullanılması gerekir. Renk kullanımı için birçok kuram olmasına rağmen güzel ve estetik olmasını garantileyen bir kuram yoktur (Day, 2002).

Kullanıcılar renklerin duygusal etkileri doğrultusunda ürünler hakkında varsayımlarda bulunabilirler. Örneğin beyaz rengin ağırlıklı olarak kullanıldığı mekanların diğerlerine nazaran daha temiz olduğunu veya kırmızı bir arabanın beyaz bir arabaya göre daha hızlı olduğunu düşünürler. Aynı şekilde kırmızı bir bardaktaki kahveyi sarı veya kahverengi bardaktaki kahveye tercih ederler. Kahvelerin kalitesi ve tadı aynı olsa dahi sarı bardaktaki kahvenin yeterince doygun olmadığını, kahverengi bardaktaki kahvenin ise çok sert olduğunu düşünmüşlerdir (Wilson ve Challis, 2004).

2.1.1.3 Malzeme

Malzeme ürünün dokusunu tanımlar. Doku yüzeysel bir niteliktir ve malzemenin yapısından gelir. Malzemenin yapısına bağlı olarak doğal dokular ve yapay dokular olarak ikiye ayrılır. Malzeme görsel ve haptik (dokunsal) olarak algılanır (Manzini, 1989).

Malzeme günümüzde tasarımcılar tarafından çok farklı şekillerde kullanılabilir (Desmet, 2002). Yeni malzemeler ürünlerin estetik, fonksiyonel ve algılanan özelliklerini arttırılabilir imkanı sağlamaktadır.

Malzemenin görsel algı ile oluşturduğu etki görsel doku olarak adlandırılır. Görsel doku oluşturmak için tonlama, motif ve renk kullanılabilir ve görsel olarak algılayan kişi üzerinde duygu etkinlikleri yaratır (Gürer, 1970). Doku, görsel olarak önceki deneyimlere dayalı olarak tanımlanabilir de en doğru tanım dokunsal deneyim sonrası bilinebilir.

Çevremiz sürekli gelişerek değişmektedir. Bu değişimin etkilerinden biri de kullanıcıların giderek daha insan yapısı çevrelerde yaşamak zorunda kalmasıdır. Botton (2007) çevresindeki bütün bu yapaylık içinde doğal; natürel görünümünü koruyan, malzemeler ile üretilmiş ürünler insanlara büyük şehirlerin içinde özlemini çektikleri doğayı hatırlattığı için tercih edildiğini söylemiştir.

Malzeme mekana dokusuyla katılır. Kullanıcının ağırlıklı olarak temas halinde olduğu sistem parçalarının dokunsal etkileri kullanıcıda bazı duygular yaratabilir. Bu etki kullanıcının sistem içindeki rahatlığını arttıracak gibi mekanın fiziksel özelliklerine de katkıda bulunacaktır (Porter, 1979).

2.1.2 Eylemsel Boyut

Ürün kullanıcı etkileşiminde eylemsel boyut, kullanıcının ürünü kullandığı süreçte aralarında geçen etkileşimlerdir. Ürün kullanıcı ile eylemsel boyutta etkileşim içinde iken algısal etkileşim de sürer. Diğer bir deyişle eylemsel boyut ile algısal boyut bağlantılıdır.

Ürünün formu ergonomisi ile kullanıcıya ne yapması gerektiğini belirten, renkleri ile eylem aşamalarında kullanıcısının dikkatini gerekli noktalar odaklayan ve malzemesi ile yüzeysel sınırları tanımlayan bir yapıda ise kullanıcıyı eylemsel süreçte yönlendirebilir (Asatekin, 1997). Norman (2004) kullanıcıların ürünler ile eylemleri sırasında yönlendirmesi gerektiğini söylemiştir.

Eğer ürün algısal boyutta bu yönlendirmeyi yapamıyorsa; eylemsel süreci yönlendirici bilgileri veremiyor ya da yetersiz kalıyor ise, kullanımın kullanıcıya anlatılması için kullanım kılavuzu sağlanması veya kullanıcıya öğretilmesi gerekebilir. Norman (1998) kullanım kılavuzunu başarısız tasarımın etiketi olarak tanımlamış, ürünün kullanıcıyı eylemsel boyut için yönlendirmede yetersiz kaldığının belgelenmesi olarak yorumlamıştır.

Eylemsel boyutta öne çıkan ürünün sistem içinde nasıl çalıştığıdır. Ürünün ergonomisi ile kullanılabilirliği ve sağladığı işlevsel performans eylemsel boyutta öne çıkar. Kısacası kullanımı ön plandadır. Eğer kullanıcı ve ürün arasında eylemsel süreçte yaşanan etkileşimler bütünü kullanıcıyı tatmin ediyor ise sonuç olumlu, etmiyor ise sonuç olumsuz olur. Norman (2004) olumsuz sonucun kullanıcıda asabiyet yaratacağını belirtmiştir. Eylemsel boyutta kullanıcı ofis içindeki herhangi bir ürün ile olumsuz bir etkileşime girerse bunun yaratacağı asabiyet kullanıcının ruh halini etkileyecektir. Ofis içinde kullanıcının hissettiği moral ortam da bundan etkilenecektir .

2.1.2.1 Ergonomi

Bevan, Kirakowski ve Maissel (1991) ürünün kullanımının ergonomisi ile doğrudan ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Kullanıcının sistemi amacına yönelik kullanımında ürün ergonomisi kullanıcı ölçeğinde ne kadar uygunsa kullanıma ilişkin; kullanıcı anatomisine bağlı, fiziksel sorunlar o kadar asgariye indirgenmiş olur. Asatekin'e (1997) göre ergonomide temel amaç kullanıcı ile ürün arasındaki uyumun yapılacak eyleme göre sağlanmasıdır. Bu bağlamda ele alınan temel kriterler;

- Fonksiyonel yeterlilik
- Kullanımda kolaylık
- Konfor
- Sağlık ve güvenlik
- Eylem koşullarında kalitedir

Ergonominin temel hedefi performansın en yüksek seviyeye çıkartılması, yani maksimum performansı, minimum insansal maliyet (yorgunluk, stres) ile elde etmektir (İncir, 1987).

2.1.2.2 Performans

Kullanıcı eylemlerinin temel amacı ihtiyaçlarını karşılamak olduğu daha önce belirtilmiştir. Kullanıcıların sistem içindeki üründen eylemsel boyutta başlıca beklentisi işlevsel yeterliliği; yani işi yapabilmesi, ihtiyacı karşılaya bilmesidir.

Bunun yanında ürün ile kullanıcı arasında algısal boyuttaki etkileşim olumlu ise kullandığı ürünün eylemsel boyuttaki bazı olumsuz yönlerini göz ardı edebilir (Hesket, 2002). Ancak bu durum ussal boyuttaki etkileşimlerin sonucunda gerçekleşir.

Norman (2004) kendisinden verdiği örnek ile sadece beğendiği ama kullanmadığı ürünleri çevresinde bulundurduğunu söylemiştir. Eylemsel olarak kullanmasa da salt algısal özellikleri ile kullandığını anlatmıştır.

2.1.3 Ussal Boyut

Norman (2004) ussal boyuttan kullanıcısının kişiliğini temsil ettiğini; deneyimleri ve beklentileri doğrultusunda yıllarca şekillendiğini, kullanıcının kim olmak istediğini yansıttığını söylemiştir. Ussal boyutta kullanıcı ürünün karakterine karar verir. Bu boyuttaki etkileşimler, kullanıcının ve ürünün karakterleri arasındaki etkileşimlerdir (Norman, 2004).

Kullanıcının ürün hakkında tam bir karara varması ussal boyutta gerçekleşir. Ürünü kullanarak, denedikten sonra algısal boyuttaki ve eylemsel boyuttaki etkileşimleri bilinçli olarak sorgulaması ile başlar (Norman, 2004). Ürün ile yaşadığı bütün deneyimleri bilinçli olarak düşünür ve ürün hakkında yargıları oluşur (Batterbee ve Mattelmaki, 2002; Forlizzi, ve Ford, 2000; Norman, 2004).

Yargı, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Kavrama, karşılaştırma, değerlendirme vb. yollara başvurularak kişi, durum veya nesnelerin eleştirici bir biçimde değerlendirilmesi, hüküm.” şeklinde açıklanmıştır (www.tdk.gov.tr). Kullanıcı ofis ortamında kullandığı ürünler hakkında hem algısal hemde eylemsel boyuttaki etkileşimleri karşılaştırarak değerlendirir. Kullanıcının ürün hakkındaki ön yargısının ürünle yaşanan süreçler sonucunda değişmesi kuvvetle muhtemeldir. Harcadığı fiziksel, zihinsel efor ve

kullanıcının tavrı, ürüne karşı yargıların oluşmasında önemli bir etkindir (Batterbee ve Mattelmaki, 2002; Bevan ve diğerleri, 1991; Hesket, 2002; Norman, 1998; Norman 2004).

Algısal boyutta hissettikleri ile eylemsel boyutta da istediği sonuca ulaşmak için harcadığı zihin ve kas gücünü karşılaştırır. Karşılaştırma sonucunda deneyimlerine göre ürünü kabul eder veya ürünü kullanmaktan vazgeçer. Bu ofis içinde kullanılan bir ürünün, içinde bulunduğu sistemi işlevi yerine getiremez duruma getirdiğinde kesin sonuç iken, eğer performansı kullanıcısının kabullenebileceği derecede etkiliyorsa ise ürünün kabullenilebilmesi de mümkündür.

Ussal boyut kullanıcının kişiliğini yansıttığı belirtilmişti. Algısal boyuttaki etkileşim; kullanıcı üzerinde ussal boyuttaki anlamları ile, kullanıcıya değer yargılarıyla örtüşen bir karakter tanımlıyor ise kullanıcı ürünün eylemsel boyuttaki olumsuz yönlerine tolerans gösterebilir (Hesket, 2002; Norman, 2004). İşlevsel olarak işi yerine getirmekte olan; aynı işlev için tasarlanmış, diğer ürünlere kıyasla daha düşük performans sergilediği veya eşdeğer performansın elde edilmesinin daha zahmetli olduğu durumlarda görülebilir. Ofis içinde kullanılsa da, ofis içinde kullanıcıların çevrelerinde bulunan ürünler; kullanıcısının karakterinin bir yansıması olarak ofis ortamında kullanıcısını temsil eden bütünün bir parçası olur (Gosling ve diğerleri, 2002; Stone ve English, 1998; Jordan, 1997).

Ürünün kullanım sürecindeki davranışların birbirini izleyen belirli bir düzeni kullanıcısına sadece ürünün yönlendirmeleriyle anlatabilir veya kullanımının kullanım öncesinde öğrenilmesi gerekebileceğine daha önce belirtilmiştir.

Kullanıcıların öğrendikleri veya yönlendirildikleri eylemler kullanıcının tercihlerine göre zaman içinde değişebilir. Deneyiminden sonra ussal boyutta kullanıcı eylemsel boyutu değerlendirirken, hangi eylemi ne şekilde yapmak istediğine de karar verir (Hesket, 2002; Norman, 2004). Bu şekilde kullanıcının ürün ile eylemsel boyuttaki etkileşimleri değiştirmesi ussal boyutta kullanımını kişiselleştirmesidir.

Kullanıcılar uzun süre kullandıkları ürünlere ussal boyutta bazı anlamlar yükler ve aralarında kişisel bağlar oluşur (Csikszentmihalyi ve Rochberg-

Halton 1981). Batterbee ve Mattelmaki (2002) yaptıkları çalışmada kullanıcıların ürünler ile yaşadıkları deneyimlerine göre ürünler ile aralarında kişisel bağların kurulmasını iki başlık altında toplamışlardır;

1. Anlamlı Araç

- İşi yerine getiren
- Çaba gerektiren
- Yetileri ifade eden

2. Anlamlı Bağlantı

- Kimlik
- Stil, Zevk
- Bağları gösteren

olarak sınıflandırmışlardır. Bir ürün ile birden fazla, birbirini kapsayan ilişki kurulabildiğini açıklamışlardır. Kullanıcılar ofis içindeki çalışma düzenlerini kurarken kullandıkları ürünlerle; zaman içinde sistemi düzenleyerek, benzer bağlar kurar. Kullanıcıların ofis içinde kullandığı işlevsel getirisi için kullanılan ürünler zaman içinde anlamlı araçlar, anlamsal ifadesi ile kullanılan ürünler anlamlı bağlantı başlığı ile örtüşmektedir.

2.1.3.1 Anlamlı Araç

Anlamlı araç kullanıcılarının işlevsel olarak kullandığı ürünlerdir. Ancak anlamlı olan araç değil işlevdir (Batterbee ve Mattelmaki, 2002). Kullanıcıların sadece amaçlarına hizmet ettiği için kullandığı, bu ürünler daha yenisi veya daha yenisi ile değiştirilebilir.

Ofis içinde düzenlenmiş sistemlerde işleve yönelik kullandıkları ürünler de bu sınıfa dahil edilebilir. Bu ürünlerin kullanıcı ile olan ilişkisinde belirleyici olan işlev ise; işlevi yerine getiremediği veya performansı düşürdüğü durumda, kullanıcı işlevi yerine getirmek için kendi çözümünü geliştirebilir.

Eylem sistemleri içinde işlevsel ürünlerden işi yapmaları beklenir, kullanırken veya bakımını yaparken kullanıcısının çaba gösterdiği ürünlerdir ve kullanıcısının yetilerinin göstergesidir (Batterbee ve Mattelmaki, 2002; Norman, 2004).

2.1.3.2 Anlamalı Bağlantı

Anlamalı bağlantı kullanıcıların kendilerini ifade etmelerini sağlayan, tarzlarını, zevklerini, sosyal ve duygusal bağlarını gösteren ürünlerdir (Batterbee ve Mattelmaki, 2002). Kullanıcıların çevrelerinde tuttıkları bu ürünler ile algısal boyutta; özlü olarak anlatamadıklarını görsel olarak ifade eder, çevresindeki diğer kullanıcılar ile iletişim kurar.

Kullanıcılar kişiliklerinin aktif olduğu ussal boyutta bu ürünlere anlamlar yüklerler (Norman, 2004), bunları kullanarak çevrelerini kişiselleştirirler (Csikszentmihalyi ve Rochberg-Halton 1981).

3. OFİS SİSTEMLERİNİN DÜZENLENMESİ

Önceki bölümde kullanıcıların sistemler içinde kullandıkları ürünler ile aralarındaki etkileşimler incelenmiş; kullanıcıların ürünler ile kurdukları sistemleri oluştururken ne gibi etkenlere bağlı olarak değerlendirebilecekleri açıklanmıştır.

Bu bölümde kullanıcıların ofislerde geçen yaşantılarını şekillendirirken kurdukları sistemleri; ofis sistemindeki ihtiyaçları ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda kullanıcıların sistem düzenlemelerini, ne gibi etkenlere bağlı olarak kurguladıkları incelenmiştir.

3.1 Ofislerde Kullanıcı İhtiyaçları

Kullanıcıların ihtiyaçları, kullanıcıların fizyolojik ve psikolojik açılardan rahatsızlık duymadan yaşamlarını sürdürebilmeleri ve yaptıkları işlerde verimli olmalarına yardımcı olan tüm çevresel ve toplumsal koşullardır. Kullanıcıların iş ve yaşam hevesinin, dolayısı ile verimliliğinin artması kullanıcıların fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçların ofis sistemi içinde karşılandığı durumlarda mümkün olmaktadır (İnceoğlu, 1982).

Erkman (1982) kullanıcı ihtiyaçlarını gözlenemeyen soyut bir kavram olarak ve kullanıcıların eylemlerini ihtiyaçlarının izlenebilen somut görünümü olarak tanımlamaktadır. Bu açıdan, kullanıcı ihtiyaçlarının anlaşılması, ofis sistemindeki kullanıcıların eylemlerini ve bu eylemlerin nedenlerin açıklanabilmesi için gereklidir. Ancak bu şekilde kullanıcıların eylemlerinin arkasındaki nedenler ortaya çıkartılabilir.

Kullanıcının yaşamını sürdürürken fizyolojik ve psikolojik açıdan rahatsızlık duymamaları ve yaptıkları işlerde verimli olmalarını sağlayan tüm olanak ve çevre koşulları kullanıcıların ofis içindeki ihtiyaçlarıdır. Yani kullanıcı ihtiyaçları; kullanıcı ve kullanıcıların belli bir eylem veya eylemler dizisini

yerine getirebilmeleri için ofis sisteminin sahip olması gerekli ödün verilmez koşullardır (İnceoğlu, 1982).

Kullanıcıların ofis sistemindeki ihtiyaçları, kullanıcıların antropometrik, duygusal ve algısal boyutlarına bağlıdır. Bu bağlamda kullanıcı ihtiyacı; içinde bulunduğu ortamda, eylem veya eylemleri için gerekli, antropometrik, duygusal ve algısal boyutlarına uygun şartlar olarak tanımlanmaktadır (Güler, 1997).

Kullanıcıların ofis sistemi içindeki ihtiyaçları iki ana başlık altında toplanabilir. Bunlar;

1. Fiziksel ihtiyaçlar
2. Psikolojik ihtiyaçlar

3.1.1 Fiziksel İhtiyaçlar

Fiziksel kullanıcı ihtiyaçları, ofis sistemindeki eylemlerini gerçekleştirirken içinde bulunulan çevrenin sahip olması gereken fiziksel koşullardır. Çevrenin olumsuz fiziksel koşullarına karşı korunması ve konfor içinde eylemleri gerçekleştirerek yaşamını sürdürmesine yönelik ihtiyaçlarıdır (Brill, Margulis, ve Konar, 1985; Clements-Croome, 2000; Davis, 1984; Dolden ve Ward, 1986; Newsham, Veitch, Charles, Clinton, Marquardt, Bradley, Shaw, ve Readon, 2004; Vischer, 1989, 1996).

Ofis (mimari yapılar) içinde fiziksel kullanıcı ihtiyaçları dört ana başlık altında toplanmıştır (Tablo 3.1).

Tablo 3.1: Kullanıcıların ofis içindeki fiziksel gereksinimleri

Boyutsal ihtiyaçlar	Ofis içinde kullanıcının statik ve dinamik antropometrik boyutları, Eylemleri ve eylemlerin yapılış biçimleri
Isısal ihtiyaçlar	Ofis içinde uygun sıcaklık, nem, radyasyon ve hava hareketleri
İşitsel ihtiyaçlar	Ofis içinde sesin uygun şiddette olması ve ses yansıma, dağılım özellikleri
Görsel ihtiyaçlar	Ofis içinde uygun aydınlık seviyesi, ışık şiddeti

Ofis tasarımı kullanıcı olan insanın bütün özelliklerini göz önünde bulundurarak yapılır. Tasarlanan ofisin ve içine kurulan sistemlerin ölçeği kullanıcının ölçeği, yani insan ölçeğidir. Tasarlanan ofis ve içinde kurulmuş olan sistemlerin kullanıcısı üzerinde zorlanma, rahatsızlık ve yorgunluk gibi olumsuz etkilerinin minimuma indirgenmesi hedeflenir (Vischer, 1996).

Ofis içinde kullanıcıların kullanacağı ekipman büyüklükleri, eylem bağ ve sırasına bağlı olarak sistem kurulumunda ekipmanların dizilişleri ve yerleştirme düzeni ekipmanların yapı ve malzemesi ile ilişkilerin belirlenmesi ve çalışma alanının kullanıcılarının karakteristiklerine göre uygunlaştırılması kullanıcının ofis içindeki yaşantısını olumlu etkiler (Aytuğ, 1990).

3.1.1.1 Boyutsal İhtiyaçlar

Kullanıcın boyutsal gereksinimleri bir eylemi tek başına ya da toplu olarak rahatça yapabilmesi için gerekli olan ebatlardan oluşmaktadır. Bu gereksinimler karşılandığı zaman kullanıcı çalışma sistemi içinde boyutları açısından konfor içinde bulunur. Ergonomi ve antropometri, insanı psikolojik yeterlilikler, metabolik işlemler ve inşa edilmiş çevre arasındaki ilişki ile ilgilenmektedir. Antropometri, daha çok insanlar ve makineler üzerinde odaklanmaktadır (Güler, 1997).

Antropometrik düzenlemeler, insan vücudunun ölçüleri ile eylem sistemleri ölçülerinin uyumunu kapsamaktadır (Ercan, 1987). İnsan vücut ölçülerine uygun sistemler kullanıcısına rahatlık sağladığı gibi, sağlıklı vücut duruşu ile de yorgunluğunu azaltmaktadır.

Kullanıcılar tarafından kullanılmak üzere tasarlanan araç ve donatım elemanlarının boyutları insan ölçüler ile ilgilidir. Kullanıcının ofis içindedeki düzenlenmelerinde; vücut yapısı, ölçü ve hareket sınırlarını göz önünde bulundurur. İnsanın vücudunun ortalama ölçümleri, o topluma ait antropometrik ölçüleri vardır. İnsan ölçüsü;

- Kişiden kişiye,
- Uluslar ve ırklar arası farklılıklara,
- Bölgeler arası farklılıklara,

- Meslek ve kültür gruplarına,
- Yaş farklılıklarına,
- Cinsiyet farklılıklarına

Göre değişim gösteren bir kavramdır (Toka,1978).

Kullanıcıların antropometrik, algısal, eylemsel ve ussal boyutları ve çevrenin fiziksel, biyolojik, kimyasal, psikolojik nitelikleri, uygun çevre koşullarının belirlenmesi açısından önemi büyüktür. Kendi boyutlarına uygun olmayan sistemler içinde kullanıcıların eylemsel boyutta yaşadığı sıkıntılar, ergonomik iş ve yaşam çevresinin düzenlenmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır.

3.1.1.2 Isısal İhtiyaçlar

Vischer (1989) kullanıcıların sağlığı ve eylemsel veriminin sürdürülmesi için rahat bir “ofis iklimi”nin ön koşul olduğunu belirtmiştir. İnsan belirli konfor koşulları içinde yaşamını sürdürebilmektedir. Belirli bir sıcaklık, nem, hava hareketi ve yüzey sıcaklığı gerekmektedir (Gencol, 1994).

İnsanla çevresi arasındaki ısı alışverişini etkileyen, insana ve çevreye dönük farklı etkenler vardır. Önem yönünden birinci dereceden etkenler; yapılan eylem, havanın ısı, bağıl nem, hava hareketinin hızı, ortalama radyasyon ısı ve giysi özellikleridir. İkinci derecede önemli olan etkenler ise; giysi ısı, deri ısı, terleme hızı, deri yüzeyinin nemi şeklinde sıralanabilir (Aluçlu, 2000).

Ofislerde yapay iklimlendirme kullanıcılarının eylemsel verimi açısından oldukça önemlidir. Yapılan çeşitli çalışmalarda kullanıcıların genellikle yaz aylarında sıcaktan veya iklimlendirme sistemlerinin aşırı çalışması yüzünden soğuktan; kış aylarında ise soğuktan veya iklimlendirme sistemlerinin aşırı çalışması yüzünden sıcaktan şikayet ettikleri ve performanslarının düştüğü görülmüştür (Brill ve diğerleri, 1985; Clements-Croome, 2000; Davis, 1984; Dolden ve Ward, 1986). Gerekli ısısal konfor sağlanmadığı sürece çalışanlardan yaptıkları işlerde çok verimli olmaları beklenemez (Vischer, 2005).

Araştırma sonuçlarından da görüldüğü üzere optimum iklim koşullarının sağlanması, sistem kullanıcılarının sağlığı ve performansı bakımından oldukça önemlidir. Ofis sistemi içinde sıcaklığın artması ve nem oranının değişmemesi durumunda kullanıcıların ofis sistemi içindeki performansları düşmektedir. Düşük ısıda da organizmada hareket etme baskısı doğar (Güler, 1997). Bu durumlarda kullanıcılarda dikkat ve konsantrasyon azalması görülmüştür (Chou; Gruteser; Lai; Levas; McFaddin; Pinhanez; Viveros; Wong ve Yoshihama, 2001).

Kullanıcıların kendilerini iyi hissettiği ısı, yaşama alışkanlıklarına, mevsime, cinsiyetine, yaşına ve kişiye göre değişiklik göstermektedir (Chou ve diğerleri, 2001). Ofis sistemi içinde, %50 rölatif nemde 21–24°C'lik bir ısı değeri olumlu olarak nitelendirilmektedir (Aluçlu, 2000). Yaz aylarında ise ofislerin ısısı, dış ısı ile birlikte değişmektedir. Bu durumda ofis sisteminde ısı ayarlaması gün boyunca uygulanmalıdır. Günün iklimsel ritmine uyularak ofislerin ısısı, sabah ve akşamları, öğleye nazaran daha düşük olmalıdır (Güler, 1997). Böyle bir ayarlama, kullanıcıların ofis sisteminden çıkması ve tekrar geri dönüşlerinde, yorgunluk ve isteksizliğin önlenmesini sağlamaktadır. Böylece gün boyu eşdeğer ısının sebep olduğu yorgunluk önlenmektedir (Fisk ve Rosenfeld, 1997; Wyon, 1996).

3.1.1.3 İşitsel İhtiyaçlar

İşitsel konforun sağlanması için ofiste gürültüden arınmış, konuşma anlaşılabilirliğine olanak veren ve gerektiğinde işitsel gizliliği sağlayan koşulların elde edilmesi gerekmektedir (Vischer, 2006).

Akustik konforun belirleyenler; sesin şiddeti, sesin düzeyi, yapılan eylem, ses kaynağı, kullanıcıların sese dayanıklılığı ve yaş olarak sınırlanabilir (Aluçlu, 2000). Kısacası akustik konfor, kullanıcıdan kullanıcıya farklılıklar gösterir.

Vischer (2006) gürültüyü, rahatsız edici ses olarak tanımlamıştır. Bu tanım daha belirli biçime sokulup, gürültü yapılan eyleme ve eylemi yapan kişiye uygun düşmeyen ses olarak da tanımlanabilir (Aytuğ, 1990).

Yapılan çalışmalarda kullanıcıların rahatsızlık verici ve verimi azaltan en büyük etken olarak ofis içindeki gürültüyü tanımladıkları görülmüştür (Hedge, 1986; Oldham, 1988; Stokols ve Scharf, 1990; Sundstrom, Herbert, ve Brown, 1982).

Ofis içinde gürültüye neden olan kaynaklar ise şöyle sıralanabilir (Visser, 1989);

- Çalışanların konuşmaları ve ayak sesleri
- Telefon sesi
- Klima ve aydınlatma düzeninin gürültüleri
- Ofis ekipmanı (faks makineleri, yazıcı gibi)
- Çalışanların yoğunluğunun az olması
- Dışarıdan gelen gürültüler

Kullanıcılar bazı durumlarda konuşmalarının başkalarını rahatsız etmemesini, bazı durumlarda da konuştuklarının duyulmamasını istemektedirler. Başka bir deyişle, kullanıcılar çalıştıkları ofisten konfor açısından gerektiğinde akustik gizliliğin sağlanması bekler (Vischer, 1989). Ofis sistemlerinde konuşma seslerinin ya da çeşitli ofis ekipmanının çıkardığı gürültülerin arka plan gürültüsünün üzerine çıkması hem öteki çalışanların dikkatinin dağılmasına hemde konuşma gizliliğinin zedelenmesine yol açmaktadır (Ayr, Cirillo ve Martellota, 2001; Chu ve Warnock, 2002; Mital, McGlothlin, ve Faard, 1992).

Ofis sistemindeki akustik konfor, fon gürültüsünün sınırlandırılmasına aynı zamanda çalışanların konuşma gizliliğinin sağlanmasına bağlıdır. Konuşma gizliliğinin sağlanması karşılıklı konuşmaların ve telefon görüşmelerinin üçüncü şahışlar tarafından duyulmaması ya da duyulsa bile anlaşılmaması gerekmektedir.

3.1.1.4 Görsel İhtiyaçlar

Görsel ihtiyaçlar doğrudan ofis sisteminin aydınlatmasıyla ilgilidir. İyi bir aydınlatma kullanıcılar için görsel konfor sağlar ve buna bağlı olarak eylemsel boyutta kullanıcıların performansı nicel ve nitel olarak artar

(Visher, 2006). İyi bir aydınlatma için, aydınlatma yoğunluğu, çevredeki yüzeyler, bölgeler arasındaki aydınlatma farklılığı, aydınlatma araçları, parlaltı, çevredeki egemen olan renkler gibi görsel çevre öğelerinin incelenmesi gerekmektedir. Görsel ihtiyaçlarda kullanıcıyı yaşı, cinsiyeti, göz yapısı da bu konforu etkileyen diğer faktörlerdir (Veitch ve Newsham, 2000).

Uygun ve yeterli bir aydınlatma sistemi, ışın cinsine ve istenen hassasiyete ve yapılma süresine göre düzenlenir. Boyce, Veitch, Newsham, Myer ve Hunter (2003) yaptıkları araştırmada ofislerdeki aydınlatmadan kullanıcıların beklentilerini şu başlıklar altında toplamışlardır;

- Yapılan işe yeterli ışık
- Homojen aydınlatma
- İş ve arka planı arasında uygun kontrast
- Işık kaynağında veya işte, operasyon noktasında herhangi bir parlama göz kamaştırmaması
- Işık kaynağı için uygun renklerde olması

3.1.2 Psikolojik İhtiyaçlar

Kullanıcıların ofis sistemleri içindeki psikolojik ihtiyaçları, bir eylem yapılırken herhangi bir psikolojik rahatsızlığın duyulmaması için gerekli minimum koşullar olarak tanımlanmaktadır (Vischer, 2006). Psikolojik ihtiyaçlar; kullanıcının kültür grubuna bağlı olarak değişiklikler gösterebilen, kişisel beklentilere ve arzulara ilişkin ihtiyaçlardır. Yapılan çalışmalarda ofis içinde, mahremiyet ihtiyaçlarının, eylemsel alan ihtiyaçlarının ve estetik ihtiyaçlarının kullanıcıların psikolojisini etkileyebildiği görülmüştür (Tablo 3.2) (Brill, Margulis, ve Konar, 1985; Clements-Croome, 2000; Davis, 1984; Dolden ve Ward, 1986; Newsham, Veitch, Charles, Clinton, Marquardt, Bradley, Shaw, ve Readon, 2004; Vischer, 1989, 1996).

Ofis tasarlanırken fiziksel özellikler ne kadar iyi olursa olsun, insanların psikolojik ihtiyaçları çözülmemiş; ofis tasarımına yansıtılmamış ise, kullanıcılardan beklenen performansı almak mümkün olamamaktadır

(Alexander, 1970; Herring, Szigeti, ve Vischer, 1977; Preiser, 1983; Zeisel, 2005).

Tablo 3.2: Kullanıcıların Psikolojik ihtiyaçları

Mahremiyet ihtiyaçları	Mekanın işitsel, görsel ve toplumsal gizliliğe uygun olması
Kişisel alan ihtiyaçları	Ofis içinde kullanıcıların eylemleri süresinde ihtiyaç duydukları mesafelerdir (bireysel sınır, bireyler arası sınır, toplum içi uzaklık gibi).
Moral ortam ihtiyaçları	Mekanın fizik yapısını oluşturan elemanların form, renk ve malzemesi ile oluşan moral ortam ile ilgili ihtiyaçları

3.1.2.1 Mahremiyet İhtiyaçları

Mahremiyet ihtiyacı evrenseldir; güvenlik, ait olmak ve takdir görmek gibi diğer insani ihtiyaçların karşılanmasına yöneliktirler. Ancak değişik kültürlerde, mahremiyet ihtiyacı farklı etkenlere bağlı olarak ortaya çıkabilir ve bu ihtiyacın karşılanması için farklı yollar izlenebilir (Fischer, Tarquinio, ve Vischer, 2004).

Mahremiyet tez çalışması kapsamında iki ana başlık altında değerlendirilmiştir;

- Görsel mahremiyet
- İşitsel mahremiyet

Görsel mahremiyet görmek ve görülmek olarak iki türde çıkmaktadır. Yüksek konsantrasyon gerektiren işlerde çalışılan bölümün izole edilmesi verimi arttırmaktadır. Bu gibi durumlarda; açık ofis düzenlerinde veya çok çok sayıda kullanıcının kullandığı ofislerde hafif bölmelerle, ofis sistemine kapalı hücreler oluşturulma gereği duyulabilmektedir (Wyon, 1996).

Ofis sistemlerinde görölme sorunu, görmeden farklıdır bazı rahatsızlıklar yaratabilir. Bu rahatsızlıklar; üstün astı denetlemesi, çalışmasını izlemesi gibi bir nedenle ya da bir başka deyişle kişinin iş görüşmesinin görölmesini istememesinden kaynaklanmaktadır. Araştırmalarda ofis kullanıcılarının, çalışma esnasında başkaları tarafından izlenmekten pek hoşlanmadıkları,

tedirgin oldukları da görülmüştür (Brill, Margulis, ve Konar, 1985; Clements-Croome, 2000).

İşitsel Mahremiyet, gelen sestən rahatsız olma ya da konuşmaların duyulması istenmeyen diğerk kullanıcılar tarafından duyulması şeklinde ortaya çıkmaktadır (Altman, 1975). Kişiler, yaptıkları telefon görüşmelerinin diğerk çalışanlar tarafından işitilmemesini, dinlenmesini ya da başkalarının konuşmalarını duymak istememektedirler.

Bu günkü teknik olanaklarla gürültünün denetlenmesi mümkündür (Aluçlu, 2000). Ofis içinde akustiğı ya yapı fiziğine yönelik önlemlerle ya da gürültünün dağıtılması veya yutulması ile elde edilir.

Ofislerde, mahremiyet kullanıcıların en doğal hakkı, dolayısıyla en önem verdikleri psikolojik ihtiyaçtır. Ofis içinde hem görsel mahremiyetin, hem de işitsel mahremiyetin kullanıcıların ihtiyaç duyduğu seviyelerde sağlanması çalışanların huzursuz olmaması ve işlerine yeterince önemi verebilmeleri için oldukça önemlidir (Kupritz, 2000).

3.1.2.2 Kişisel Alan İhtiyaçları

Teknolojinin gelişmesiyle insanın hayat standartlarından beklentileri sürekli olarak artmaktadır. Evinde ve diğerk yerlerde elde ettiğı rahatlığı artık iş yerinde de aramaktadır. Bu nedenle ofis, sadece işlevsel olarak hizmet eden bir mekan olarak değil, kullanıcıların içinde günün büyük bir bölümünü geçirdiğı yer olarak ele alınmaktadır. Dewulf ve Van Meel (2003) gündelik yaşantının ve çalışmanın birbirinine zıt süreçler olarak değil, aynı yaşantının farklı biçimlerde yaşanan süreçleri olduğunu söylemişlerdir.

İnsanların bireysel özelliklerini, sosyal statülerini ve bağlarını, zevklerini ve kişisel ilgi alanlarını çeşitli eşyalarla ya da düzenledikleri bölümlerinde ifade etme ihtiyacı duyar (Kupritz, 2000). Bu ofis içinde kullanıcının kendisine ait alanı tanımlamasını ve sahiplenmesini sağlar (Altman, 1975). Diğerk bir değışle, kullanıcının ofis içinde kendisine ait bölümün kontrolünü ele geçirmek ve işaretlemek için yaşantısını kısmen çalıştığı ofise yansıtır.

Bu düzenlemeler ile kullanıcılar ofis içindeki hakimiyet alanlarını ve kişisel alanlarını tanımlamaktadırlar. Ofislerde kullanıcıların kişisel alanlarını

işaretlemeleri aynı zamanda kullanıcının zihnindeki ofis kimliğini ortaya koyar (Elshbach ve Kramer, 1996). Çevresel psikoloji üzerine yapılan çalışmalarda kullanıcıların bu işaretlemelerinin kurum içinde sembolik anlamları olduğu görülmüştür (Sundstrom, Bell, Busbyve Asmus,1996). Bu sembolik anlamlar kullanıcının sosyal kimliğinin birer parçası olarak, kurum içindeki statüsünün ve ayrıcalıklarının göstergesidir (Frank, 1985; Elshbach ve Kramer, 1996). Kullanıcının ofisindeki tefriş ve işlevsel ürünler genellikle kurum içindeki kıdem, prestij ve statü göstergeleri olarak kullanılır (Sundstrom, Town, Brown, Forman, ve McGee, 1982).

Donald (1994) yaptığı bir çalışmada ofis içinde kullanıcının yapabileceği düzenlemelerin kısıtlanması durumunda kullanıcıların veriminin düştüğünü belirlemiştir. Diğer bir çalışmada kullanıcıların yaptıkları düzenlemeler ile psikolojik olarak kendilerine güvenlerinin arttığı; bunun kişisel olarak düzenlenmiş ofis içinde kullanıcıların becerilerinin ve uzmanlıklarının (potansiyelinin) göstergesi olarak ofis içindeki diğer iş arkadaşları ile iletişim kurma yolu olarak kullandığı görülmüştür (Sundstrom ve Altman, 1989).

3.1.2.3 Moral ortam ihtiyaçları

Ofis kabuk yapısının içinde şekillenen fizik ortam, form, renk ve malzeme ile şekillenir ve moral ortamı tanımlar (Doruk, 1973). Moral ortamın oluşması 2. bölümde anlatılmış olan algısal boyuttaki etkileşimler ve ussal boyuttaki etkileşimler önemli rolü vardır. Fizik ortam barındırdığı öğeler kullanıcıların algısal boyutta girdiği etkileşimleri ussal boyutta şekillenen bir moral ortam tanımlar. Moral ortamı tanımlayan fizik ortamın kullanıcısının algısını etkileyen özellikleri; görsel ağırlığı, algılanan boyutu, ışık yansıtma derecesi ve akustik özellikleridir.

Ofisin kabuk yapısını oluşturan ve onu yakın çevresi içinde tanımlı bir hacim haline getiren, mimari tasarım elemanları olan yüzeylerdir. Bu yüzeylerin doluluk, boşluk oranları ve görsel özellikleri ile şekillenen fizik ortamın içine daha sonradan dahil olan ve ofisi kullanılır hale getiren sistemler, mekanın algılanan boyutunu etkiler. Dolayısı ile moral ortam da etkilenir.

Rengin, objelerin algılanan ağırlığı, mekanlarda geçirilen sürenin uzun ya da kısa hissedilmesi üzerinde de etkili olduğu saptanmıştır. Ağırlık etkisinin kırmızı, mavi, turuncu, yeşil, sarı gibi bir sıralamayla azaldığı belirtilmiştir. Ayrıca yapılan tahminler, sıcak renklerin hakim olduğu mekanlarda geçen zamanın gerçek sürenin üstünde olduğu, soğuk renklerle renklendirilmiş mekanda geçirilen sürenin ise gerçek sürenin altında kaldığı yönündedir. (Aydınlı, 1989). Yapılan deneylerde, renklerin bireyin koku ve tat alma duyuları üzerinde de etkili olduğu saptanmıştır. Örneğin sarı ve yeşilin ekşi, turuncu, sarı ve kırmızının tatlı, mavi ve yeşilin acı, soluk yeşil ve açık mavinin tuzlu tatları çağrıştırdığı, yeşilin çam kokusunu, eflatunun parfüm kokusunu çağrıştırdığı saptanmıştır (Teker, 2003).

Mimarlıkta renk önemli faktördür. Mekanın görsel algılanması üç algılama türünün bütünleşmesiyle ortaya çıkmaktadır. Bunlar:

- Işık algılaması,
- Mekansal organizasyon algılaması,
- Renk algılaması.

Renklerin algılanması ışık kaynaklarına bağlı olduğundan, farklı mekanlar için eylem özelliklerine uygun renkler ve ışık kaynaklarının seçilmesi gerekmektedir. Uygun ışık kaynak rengi ve uygun renksel geriverim endeksinin belirlenmesiyle aydınlatma sistem tasarımıındaki özelliklere dayalı projelendirme mümkün olur.

Ofis ortamının insancıllaştırılması ve insanının psikolojik duyarlılıklarına cevap verilmesi bağlamında renk önemli bir ergonomik faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Etkin, kaliteli, verimli ve güvenli bir insan kullandığı donanım ve çevre sisteminin oluşturulmasında; yorgunluk, stres, iş hevesi kaybı, monotonluk, sosyal beklentiler gibi sorunların çözülmesinde rengin önemli bir katkısı vardır. Bu yöndeki çalışmalar incelendiğinde, rengin pek çok farklı alandaki olumlu etkilerine ve ergonomik katkılarına ilişkin bilgilere ulaşılmıştır. Eylemler ve renk arasındaki ilişkilerin doğru kurulması sonucu görsel konforun sağlanması kolaylaşacak, kullanıcıların eylemleri

daha kolay ve istekle yerine getirmelerini sağlayacaktır (Özbudak, Gümüş, Çetin, 2003).

Renklerin kullanıcı algısı ve psikolojisi üzerindeki etkileri çeşitli çalışmalar ile belirlenmiştir. Renk, çalışanların durumunu, tatminini, motivasyonunu ve performansını etkileyen bir çevresel faktördür. Sıcak renkleri insanları dışa odakladığı, çevreyle olan farkındalıklarını arttırdığı; soğuk renklerin ise içe döndürdüğünü, görsel ve zihinsel işlere odaklanmayı sağladığı görülür. Kırmızı saldırganlık, kızgınlık, gerilim, heyecan, mutluluk, dinamizm ile birlikte anılmakta, mavi, yeşil rahatlama, konfor, güvenlik, barış, huzurla ilişkili olmaktadır. Çalışma yerlerinde çevreyi izleyen öğrencilerin duygu ve düşünceleri üzerine yapılan anketlerde, mavi odada kırmızı odaya göre kendilerini daha sakin ve iyi hissettiklerini belirtmişlerdir. Çevresel ilişkiler açısından mavi sakinleştirici, kırmızı uyarıcı bir renk olmakla birlikte, çevre renklerinin işin niteliğine uygun seçilmesi gereklidir (Stone, 2003). Renklerin etkileri tablo 3.3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.3: Renklerin mesafe algısına, ısı algısına ve kullanıcı psikolojisine etkisi

Renk	Mesafe algısına etkisi	Isı algısına etkisi	Psikolojik etkileri
Mavi	Uzak	Soğuk	Sakinleştirici
Yeşil	Uzak	Çok soğuk	Çok sakinleştirici
Kırmızı	Yakın	Sıcak	Huzursuz/Uyarıcı
Turuncu	Çok yakın	Çok sıcak	Uyarıcı
Sarı	Yakın	Çok sıcak	Dürtücü
Kahverengi	Çok yakın	Nötr	Dürtücü
Mor	Çok yakın	Soğuk	Saldırgan/Huzursuz

Monoton işlerin yapıldığı çalışma alanlarında uyarıcı ve dinamik renklerin kullanılması, mekana canlılık getirmektedir. Renk kontrastlarının, gözün takılmasına ve dikkatin dağılmasına neden olabilmektedir. Hareketli mekanlarda ise sükunet verecek, konsantrasyonu sağlayacak renkler seçilmemelidir. Çok çarpıcı tonların kullanılması mekanı seyrek görenlerde,

ziyaretçiler gibi, hoş bir etki yapmasına rağmen, sürekli kullananlarda bıkkınlık yapmaktadır.

3.2 Ofislerde Sistemlerin Düzenlenmesi

Kullanıcılar ofis sistemlerini düzenlerken gündelik yaşantılarının yarısını geçirdikleri; düşüncelerini, duygularını ve eylemlerini etkileyen, sistemleri düzenlerler (Gallagher, 1993; Gifford, 2002; Sundstorm, 1986). Yapılan çeşitli çalışmalar ofis sistemlerinin düzenleri kullanıcıları eylemsel boyutta etkilediği ve dolayısı ile psikolojilerini etkilediğini göstermiştir (Barclay ve York, 2001; Gaedeke, 1994; Leather, Pyrgas, Beale ve Lawrence, 1998; Marans ve Spreckelmeyer, 1982; Parker, 1994; Sommer, 2002; Stone ve English, 1998). Kullanıcıların ofis içinde düzenleme yapma serbestliklerine bağlı olarak ussal boyutta vardıkları yargılar ile ofis sistemleri ile eylemsel boyutta girdikleri etkileşimleri düzenlemeleri ve kendilerine uygun hale getirmeleri mümkündür.

Moleski ve Lang (1982) kullanıcıların ofis içindeki eylem sistemi düzenlemelerinde seçim özgürlüğü sağlanması gerektiğini, Bunun kullanıcıların ofisteki standartlarının yükseleceğini, doğal sonucu olarak kullanıcının performansını arttıracaklarını belirtmişlerdir. Visser (2006) kullanıcıların kendilerine ait ofis sistemlerini değiştirdiklerini ve bunun eylemsel boyuta bağlı ortaya çıkan stresin azalmasını sağladığını söylemiştir.

Günümüzde; kullanıcıların büyük bir kısmı çalıştıkları ofis sistemlerini diğer kullanıcılar ile paylaşır. Paylaşılan ofis sistemleri daha esnek yapılandırma ve çalışan başına daha az alan ihtiyacı sağlar. Ayrıca, paylaşılan ofislerin çalışanlar arasındaki iletişimi arttırdığı düşünülmektedir (Sundstorm, 1986). Ancak çalışmalarda paylaşılan ofis sistemlerinin moral ortamının, kişiye özel ofislerle kıyaslandığında kullanıcılarının beklentilerin karşılamakta nispeten daha yetersiz kaldığı görülmüştür (Block ve Stokes, 1989; Bradshaw, 1984; Hedge, 1982; Marans ve Yan, 1989; Oldham ve Brass, 1979).

3.2.1 Konumlanma

Kullanıcının ofis sisteminde algıladığı moral ortam, kullanıcının ofis sistemi içindeki konumundan etkilenebilir. Ofis sistemi içindeki konumlanışı; eylemsel boyutta kurguladığı çalışma sistemini, pencere ve kapı gibi mimari elemanlarla olan ilişkisi açısından etkiler. Ofis sistemi içinde iyi tanımlanamamış alan paylaşımı ya da geçiş noktalarında konumlandırılmış çalışma sistemleri kullanıcısını olumsuz etkilediği belirtilmiştir (Goodrich, 1982). Bunların yanı sıra ofis sistemi içindeki hareket özgürlüğünü de olumsuz etkileyebilmektedir (Lantrip, 1993). İhtiyaç duyulan eylem sistemine ve malzemeye ulaşımın kolay olması da çalışan kişilerin çoğunluğu tarafından ofis sistem düzeninde önemli bir etken olarak tanımlanmıştır (Louis Harris ve Associates, 1980).

Ofis sistemindeki yerleşim düzeninde iyi konumlandırılmış eylem sistemleri kullanıcılarını olumlu, pencereden uzak ya da ses kontrolünün sağlanamadığı noktada konumlandırılmış eylem sistemleri kullanıcılarını olumsuz etkilemektedir (Dewulf ve Van Meel, 2003). Bu durum kullanıcıları öncelikle algısal boyutta etkilemekte ve genellikle kullanıcıların eylemsel boyutta verimlerini de etkilemektedir.

3.2.2 Tefriş

Ofis ortamında kullanıcı için elverişli eylem sistemlerinin kurulabilmesi için gerekli fizik ortamın düzenlenebilmesi, kullanıcıya sağlanan tefrişin eylemsel boyutta kullanıcısının beklentilerini karşılayabilecek fizik ortamı sağlamasına bağlıdır.

Ofis sisteminin fizik yapısının kullanıcısına sağladığı konfor ofis sisteminin tefrişi ile doğrudan alakalıdır. Tefriş çalışma mekanını tanımlayacağından düzenlemenin ortaya çıkmasını sağlar. Çalışma mekanındaki konforu çalışanların ihtiyaçlarına en uygun ebatlardaki çalışma yüzeyi, hareket mekanı, çalışma mekanı ebatları ve açıklık/kapalılık sağlanması ile arttırılabilir (Brill ve diğerleri, 1984). Tabi ki bu sadece tefrişin eylem sisteminin ihtiyaçlarına göre yapılmış olduğu durumlarda geçerlidir.

Yapılan çalışmalarda; çalışanların ihtiyaçlarına bağlı olarak birden fazla çalışma yüzeyi, bir veya iki sandalye ve birden fazla depolama alanı (çekmece, dolap ve raf gibi) sağlandığı durumlarda çalışanların konfor seviyesinin ve dolayısı ile verimliliğinin arttığı görülmüştür (Brill ve diğerleri, 1985). Ergonomik mobilyalar, kullanıcılarına göre ayarlanabilir olması nedeniyle çalışan kişiye sağlıklı ve uzun süreli çalışmalarında uygun olacak tasarımı ile eylemsel boyutta kullanıcıların performansını olumlu etkiler (Carpolio ve Gardner, 1992).

Sağlanan sandalyelerin ve koltukların konforları her çalışma mekanı için çok önemlidir. Çalışma mekanlarındaki kullanıcıların büyük çoğunluğu kişisel konforlarını büyük ölçüde etkilediğini ve bunun doğal olarak çalışmalarına yansıdığını söylemişlerdir (Louis Harris ve Associates, 1980).

Sandalye ve koltukların konforu ayarlanabilirliği ile arttırılabilir. O'Neil'in (1994) benzer çalışmasında da ofis içindeki kullanıcıların ayarlanabilir sandalye ve koltukların fiziksel ihtiyaçları dahilinde eylemsel boyutta düzenlenebilir olmasının kullanıcıları için moral ortamı iyileştirdiği görülmüştür. Ayrıca Helander ve Zhang (1997) yaptıkları çalışmada sandalye ve koltukların konforunun estetiğine ve kullanıcısının kendisini iyi hissetmesine de bağlı olduğunu ortaya koymuştur. Kullanıcıların sandalye ve koltukların konforunu, sağladığı fiziksel konfordan bağımsız olarak eskimesine, dayanıklılığını yitirmesine ve mekanik özelliklerini yitirmesine bağlı olarak değerlendirdiği görülmüştür. Bunların dışında sandalye ve koltukların rahatsızlığına bağlı çalışma bulunamamıştır.

Kullanıcıların ofis sistemleri içinde depolama gereksinimleri vardır. Kitap, kağıt, çanta gibi çalışmaları ile alakalı eşyalarını depolamaları için sağlanan tefrişin dışında ayrıca kullanıcıların ofis içinde kendilerine ait palto, şemsiye, cüzdan gibi kişisel eşyalarını saklama veya barındırma ihtiyacı vardır (Brill ve diğerleri, 1984).

Depolama alanının işin gerekliliklerine ve görevlere bağlı olarak gereksinim duyulan depolama alanı değişebilmektedir. Buna ek olarak depolamanın ne şekilde yapıldığı ve çalışma alanındaki yerleşiminde kullanıcısına olan mesafesi kullanıcısını algısal boyutta ve eylemsel boyutta etkiler. Depolama

ihtiyaç duyulan malzemeler ve ekipmanın ulaşılabilirliğini de etkilemektedir ve kullanıcılarının büyük çoğunluğu kişisel konforlarını etkilediğini söylemişlerdir (Louis Harris ve Associates, 1980).

Ayarlanabilir mobilyalar kullanıcısının fiziksel özelliklerine ve yerine getirdiği görevlere özel durumlara bağlı eylemsel taleplerini karşılayarak fiziksel ihtiyaçlarına cevap verir. Çalışma mekanındaki mobilyalar kullanıcısının tercihlerine göre istediği yükseklik ve ebat gibi hususlarda ayarlanabiliyorsa kullanıcısının sistemi eylemsel boyutta düzenlemesini kolaylaştırır. Brill ve diğerlerinin (1984) yaptıkları çalışmada ofis sisteminde kullanıcıya sağlanan konfor seviyesindeki artışın ofis moral ortamını olumlu etkilediği görülmüştür.

Mobilyaların ayarlanabilirliği kullanıcılarının onları farklı eylem sistemlerine, amaçlarına uygun olarak fizik ortam kurabilmelerini sağlar. Araştırmalara göre en çok ayarlanmak istenen veya yeniden düzenlenmek istenen ve yer değişikliği yapılan mobilyalar depolama amaçlı kullanılanlardır. Bu mobilyalarda rafların yüksekliklerinin değiştirildiği, raf sayısının artırıldığı veya azaltıldığı görülmüştür. Kullanıcılarının ayarlama ihtiyacı duyduğu diğer mobilyalar ise çalışma yüzeyleri, telefonlar ve elektrikle çalışan ekipmanlardır (Brill ve diğerleri, 1984). Özellikle kolayca yeniden düzenlenebilir mobilyaların kullanıcıların performansını arttırdığı görülmüştür (Brill ve diğerleri, 1984; Francis ve Dressel, 1990; O'Neil, 1994).

Ancak ayarlanabilir çalışma sisteminin her zaman istenen fizik ortamı veya beklenen performans artışını sağlayamadığı da görülmüştür (Paul, 1995).

Ayarlanabilir mobilyalar kullanıcılarının bireysel farklılıklarına ve tercih ettikleri çalışma şekline göre ayarlanabilir olmalarından dolayı çalışma mekanındaki moral ortamı olumlu etkileyebilir. Farklı çalışma düzenine sahip kullanıcıların kullandıkları mobilyalarda farklı beklentileri olduğu görülmüştür (Goodrich, 1982). Yatay çalışma düzlemlerinde çalışmayı tercih edenlerin, çalışmalarını düzenli yapabilmek için daha geniş alan yaratma ihtiyacı duyduklarını; dikey çalışma düzlemlerine çalışmayı tercih edenlerin ise dikey düzlemde raf ve duvara monte edilebilen ve üzerine işleri ile ilgili notları koyabilecekleri not tutucular istediklerini belirtmişlerdir.

Yaşam düzeninde düzenli ve tertipli olan kullanıcıların bu düzenlerinin çalışmalarına yansıdığı ve rafları, dosyalıkları ve çekmeceleri çalışma alanlarındaki kalabalığı ortadan kaldırmak için tercih ettikleri; nispeten daha az düzen beklentisi olan kullanıcıların ise tam tersine etraflarındaki işle alakalı veya kişisel kalabalığı sürekli göz önünde tutmayı tercih etmektedirler (Brill ve diğerleri, 1984). Eşyalarını atmayı tercih etmeyen kişilerin depolama sorunları yaşamadıkça çalışma mekanlarında bir çok şeyi sakladıkları, düzenli ve tertipli kişilerin ise diğerlerine oranla oldukça az depolama alanına ihtiyaç duymaktadırlar. Çalışma mekanlarında bütün bu kullanıcı tiplerine uygun fizik ortam varyasyonları ayarlanabilen mobilyalar ile sağlanabilmektedir.

3.2.3 Ofis Düzeninde Kişiselleştirme

Ofis düzeni kullanıcılara kurum tarafından tahsis edildiğinde bir fizik ortam ve moral ortam da tahsis edilmiş olur. Ancak bu tek düze ortam yapısı zaman içinde değişir. Kullanıcılar ofis sistemlerini kişiselleştirerek bireysel farklılıklarını ifade ederler. Kullanıcıya tahsis edilmiş olan mekan da kullanıcısının kimliğini veya kurum içindeki pozisyonunu gösterir. Kişinin kendisini ifade etmesi ofis sisteminin fizik ortamını ve moral ortamını etkiler.

Norman (2004) kullanıcının kişiliğinin ussal boyutta olduğunu, bu boyuttaki etkileşimlerin yapılan düzenlemelerde kullanıcının kişiliğini yansıttığını belirtmiştir. Ussal boyutta aldığı kararlar ile kullanıcı algısal boyuttaki ve eylemsel boyuttaki düzenlemeleri ile ofis sistemini kişiselleştirir.

3.2.3.1 Algısal Boyutta Kişiselleştirme

Kullanıcıların algısal boyutta yaptıkları kişiselleştirmeler, kullanıcının ussal boyutta nasıl hissetmek ve hissettirmek istediğine karar vermesi ve bunu çevresine yansıtması olarak görülebilir.

Ofis içinde kurdukları yaşam düzeninde algısal etkileşime girdikleri öğeleri düzenledikleri sistemlerde, ofisteki diğer kullanıcılarla ve tesadüfi kullanıcılarla (ziyaretçilerle) iletişim kurmak için kullanırlar. Kullanıcıların ofis içinde algısal uyaranları; sosyal çevresi ile sözel olmayan bir iletişim

yolu olarak (Altman, 1975; Batterbee ve Mattelmaki, 2002; Bradshaw, 1984; Elsbach ve Kramer, 1996; Fiske ve Taylor, 1991; Macrae ve Bodenhausen, 2000; Stone ve English, 1998), psikolojik olarak kendisini rahatlatacak ve çalışma stresini azaltacak (Brill ve diğerleri, 1984; Gifford, 2002; Stone ve English, 1998; Sundstrom, 1986; Sundstrom ve diğerleri 1996) şekilde düzenler.

Kullanım sırasında da algısal boyutta etkileşimin devam ettiğine daha önce değinilmiştir (2.1.2 Eylemsel Boyut). Kullanıcı algısal etkileşimi kurmak veya kesmek için ve algısal olarak odaklanmak için düzenlemeler yapabilir. Örneğin aydınlatma seviyesini ayalamak, ses kontrolü sağlamak gibi düzenlemeler eylemsel boyuta yönelik algısal boyuttaki kişiselleştirmelerdir.

Kullanıcılar ürünleri kullanırken algısal boyuttaki etkileşimler doğrultusunda eylemsel boyuttaki etkileşimleri şekillendirirler. Kullanıcıların sistem içinde odaklandığı sistem içindeki bazı ürünlerin algısal etkileşimleri kullanıcı tercihlerine göre düzenlenebilir (Gaedeke, 1994; İncir, 1987; O'Neill, 1994; Sommer, 2002; Stone ve English, 1998). Örneğin bilgisayar programlarında kullanılan bir çok farklı arayüz seçeneği vardır. Kullanıcılar algısal boyuttaki etkileşimlerini düzenleyebildikleri işlevsel ürünleri kullanım sırasında görsel olarak beğenileri doğrultusunda düzenleyerek stresin azalması için kişiselleştirmeyi tercih etmektedirler (Chou, Gruteser, Lai, Levas, McFaddin, Pinhanez, Viveros, Wong ve Yoshihama, 2001).

Kullanıcılar çevrelerine kişisel değer verdikleri eşyalarını sergileyerek kendilerine ait bölümü tanımlarlar (Csikszentmihalyi ve Rochberg-Halton 1981; Gosling ve diğerleri, 2002; Stone ve English, 1998; Sundstrom, 1986), kullanıcılar ofis sistemi içinde aynı şekilde kendilerine ait bölümü tanımlar. Yapılan çalışmalar sonucunda kullanıcıların kişisel eşyalarının algısal boyutta etkin olmasının kullanıcılar için psikolojik açıdan olumlu etkilediği görülmüştür (Brill ve diğerleri, 1984).

Goodrich (1982) kişiselleştirmenin kullanıcının ofis sistemini algısal boyutta düzenleyerek hoşnut olmadığı etkileşimleri, hoşnut olduklarını ekleyerek dengeleme çabası olarak değerlendirmiştir. Bu yaklaşımda göre en çok

kişiselleştirme yapanların aslında sistem içindeki moral ortamdan daha fazla beklentileri olduğunu, en az kişiselleştirme yapan kullanıcıların ise ofis içindeki moral ortamdan herhangi bir beklentisi olmadığı ön görülmektedir.

3.2.3.2 Eylemsel Boyutta Kişiselleştirme

Kullanıcıların eylemsel boyutta yaptıkları kişiselleştirmeler, kullanıcının ussal boyutta nasıl davranmak istediğine karar vermesi ve çevresini davranışlarına adapte etmesi olarak görülebilir.

İçinde bulundukları ofis içindeki davranışlarını planlarlar. Norman (2004) kullanıcıların yapmak zorunda kaldıkları eylemleri, yapmak istedikleri eylemlere çevirmek için eylemsel boyutu kişiselleştirdiklerini söylemiştir. Bu ofis içinde kullanıcıların sistemleri kullanmasından, sistemler arası geçişine kadar, kullanıcının tüm amaçlı eylemlerini kapsar. Ofise girdiği andan itibaren ofis sistemi ile eylemsel boyutta etkileşimin başladığı düşünülür ise; eylemsel boyuttaki düzenleme ofisin fizik yapısını ve eylem sistemlerindeki ürünlerin bir arada kullanımını etkiler.

Kullanıcılar, kullandıkları eylem sistemlerini kendi ergonomilerine uygun bir fizik ortam olarak kurgular. Ergonomisine uygun sistem kullanıcının fizik ortam içindeki çalışmalarını kullanımda konfor, kolaylık, sağlık ve güvenlik, eylem koşullarında kalite ve verimlilik sağlamak için yapar (Asatekin, 1997; Dolden ve Ward, 1986; Gaedeke, 1994; Norman, 2004). Fizik ortamı kuran tefriş ile işin yapılmasını sağlayan ürünlerin sistemler halinde kurulumu kullanıcının ve sistemin verimi açısından belirleyicidir. Ofis ortamında özellikle öne çıkan işlevsel yeterlilik (Garling ve Golledge, 1989; Nielsen, 1994), eylemsel boyuttaki düzenleme ile yapabileceklerini, kendi yapacağı şekilde bir araya getirdiği bir düzen sayesinde arttırılabilir (Norman, 2004; Sommer, 1969; Thiel, 1997).

Çalıştığı sistem içindeki bileşenler kullanıcının işlevsel yeterliliğini etkiliyorsa kullanıcıların başka çözümlere yönelebileceğine daha önce değinilmiştir (2.1.3 Ussal Boyut). İşlevi yerine getirmekte yetersiz kalan veya verimi düşüren sistem parçaları değişebilir ya da tamir veya bakım yapılarak işlevsel hale getirilebilir (Batterbee ve Mattelmaki, 2002). Ayrıca

ürünün kullanım amacından farklı olarak kullanıldığı durumlar da görülebilir (Norman, 2004). Bu durumda kullanıcıların eylemsel boyuttaki kişiselleştirmelerini ürünü kişiselleştirmesinden çok ürün ile yaptıklarını kişiselleştirmesi şeklinde yorumlamak daha doğru olacaktır.

4. ALAN ÇALIŞMASI

Bu bölümde kullanıcıların ofis içinde kendi tercihlerine bağlı olarak mevcut kısıtlamalar dahilinde nasıl yaşanır hale getirdikleri incelenmiş ve bu düzenlemeleri yaparken ne gibi öncelikler doğrultusunda sistemleri eylemsel boyutta ve algısal boyutta nasıl etkiledikleri anlatılmıştır.

4.1 Çalışmanın Amacı

Araştırmanın amacı; kullanıcıların ofis mekanını farklı amaçlar için hazırlanmış sistemler olarak düzenleyerek sistemi kişiselleştirirken, sistemi oluşturan parçaların birbirleriyle ve çevreleriyle ilişkilendirmesinde, eylemsel boyutta ve algısal boyutta yapılan düzenlemelerin fizik ortama ve moral ortama etkilerini anlamaktır.

Bunun için Norman'ın (2004) 2. bölümde anlatılmış olan ürün ve kullanıcı etkileşiminin algısal boyutu, eylemsel boyutu ve ussal boyutundan, kullanıcıların ofis içinde kurdukları sistemler ve sistem parçaları ile arasındaki etkileşimleri açıklamak için faydalanılmıştır.

Araştırmada öncelikle ofis içinde kullanıcıların tanımladığı bölümler, sistemler ve eylem alanları açıklanmıştır. Kullanıcıların sistemleri kurmak için kullandıkları ürünlerin (sistem parçalarının) sistem içindeki rollerine göre gruplandırması yapılmıştır. Yapılan gruplamaya göre kullanıcıların mekan içinde yaptıkları sistem kurgularının zaman içinde kullanıcılar tarafından nasıl yeniden düzenlendiği her bölüm için ayrı ayrı eylemsel boyutta ve algısal boyutta incelenmiştir. Sistem kurgusunun yeniden düzenlemesinden kastedilen kullanıcıların ofis sistemini ilk kurmasından itibaren yaptıkları değişiklikler, eklemeler ve çıkarmalardır.

4.3 Çalışma Metodu

İstanbul Teknik Üniversitesi Taşkışla yerleşkesinde bulunan Mimarlık Fakültesinin Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü akademisyenleri ile ders saatleri dışında kullandıkları ofisleri hakkında ortalama 45-60 dakika süren röportajlar yapılmıştır. Araştırma birden fazla kullanıcının birlikte kullandığı (iki ve üç kişilik) ofislerde yapılmıştır. Ofis mekanı içinde kendi tercihlerine bağlı olarak mevcut kısıtlamalar dahilinde nasıl kişiselleştirmeler ve bu kişiselleştirmeleri yaparken ne gibi öncelikleri olduğunu anlamak hedeflenmiştir.

Bulguların tezin amacına uygun olması açısından röportaj soruları hem mekanın mimarisini hem de içinde yer alan ürünlerin oluşturduğu bütünün kullanıcılarını nasıl etkilediğini ve aynı zamanda kullanıcıların ürünleri ve mimariyi nasıl etkilediklerini anlamaya yöneliktir. Açık uçlu sorular sorularak hedeflenen cevaplar alınana kadar kullanıcılar farklı sorularla yönlendirilmiştir.

4.2 Sınıflandırmalar

Araştırma bulguları bazı sınıflandırmalar çerçevesinde incelenmiştir.

Kullanıcıların ofis içindeki sistemler ile etkileşime girmesi ile ussal boyutta yaptıkları düzenlemeler çalışmada iki başlık altında sınıflandırılmıştır;

- Algısal boyutta kişiselleştirmeler
- Eylemsel boyutta kişiselleştirmeler

Algısal boyutta kişiselleştirmeler kullanıcıların ofis sistemleri içinde duyumsadıklarını etkileyen düzenlemelerdir. Araştırma kapsamında kullanıcıların algısal boyuttaki kişiselleştirmelerin ofis moral ortamını nasıl etkilediği incelenmiştir.

Eylemsel boyutta kişiselleştirmeler kullanıcıların ofis sistemlerini kullanımını etkileyen düzenlemelerdir. Araştırma kapsamında kullanıcıların yaptıkları eylemsel boyuttaki kişiselleştirmelerin ofis fizik ortamını nasıl etkilediği incelenmiştir.

Kullanıcıların sistem içinde kullandığı ürünler üç ana başlık altında sınıflandırılmıştır;

- Tefriş (yarı mekansal ürünler)
- İşlevsel ürünler
- Anlamlı ürünler

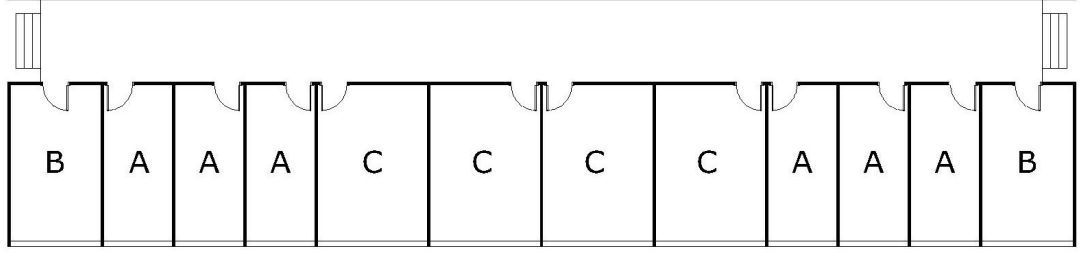
Tefriş grubuna dahil edilen ürünler kullanıcıların eylemleri için hazırladıkları sistemde eylemin gerçekleştirildiği fizik ortamı oluşturan masa, sandalye, koltuk, dolap çekmece gibi ürünlerdir. Araştırma kapsamında bu ürünler öncelikle mekan içinde; yarı mekansal ürünler olarak, ofis içinde bölümlerin oluşturulması için düzenlenişi incelenmiştir.

İşlevsel ürünler grubuna dahil edilen ürünler; kullanıcının eylemlerini gerçekleştirmek için kullanmak zorunda olduğu, işi yapan ürünlerdir. Araştırma kapsamında bu ürünler eylemsel boyutta; sistemlerin işler hale getirilmesinde, nasıl düzenlendiği incelenmiştir.

Anlamlı ürünler grubuna dahil edilen ürünler; kullanıcısı için anlamı veya değeri olan, işin yapılmasına yardımcı olmasa da kullanıcısının sisteme eklediği ürünlerdir. Araştırma kapsamında bu ürünler algısal boyutta; sistemlerin görsel olarak düzenlenmesinde, nasıl kullanıldığı incelenmiştir.

4.4 Alan Çalışması Bulguları

Paylaşılan ofisler üç farklı tip ve toplam yedi adettir. İncelenen ofisler yerleşkenin çatı katında, aynı koridor üzerinde yer almaktadır (Şekil 4.1). Dört tanesi üç kişi tarafından paylaşılmakta, üç tanesi ise iki kişi tarafından kullanılmaktadır. Her ofis kullanıcısıyla ayrı ayrı röportajlar yapılmıştır. Bu röportajlarda her ofisin planı çıkartılmış, alınan cevaplara göre kullanıcıların tanımladıkları bölümler ve bu bölümlerin günümüzdeki kullanımı ve kullanıcıların ofis içinde kendi istekleriyle yaptıkları düzenlemeler incelenmiştir.

Şekil 4.1: Koridor Planı

4.4.1 Fiziksel Yapı İle İlgili Kullanıcı Değerlendirmeleri

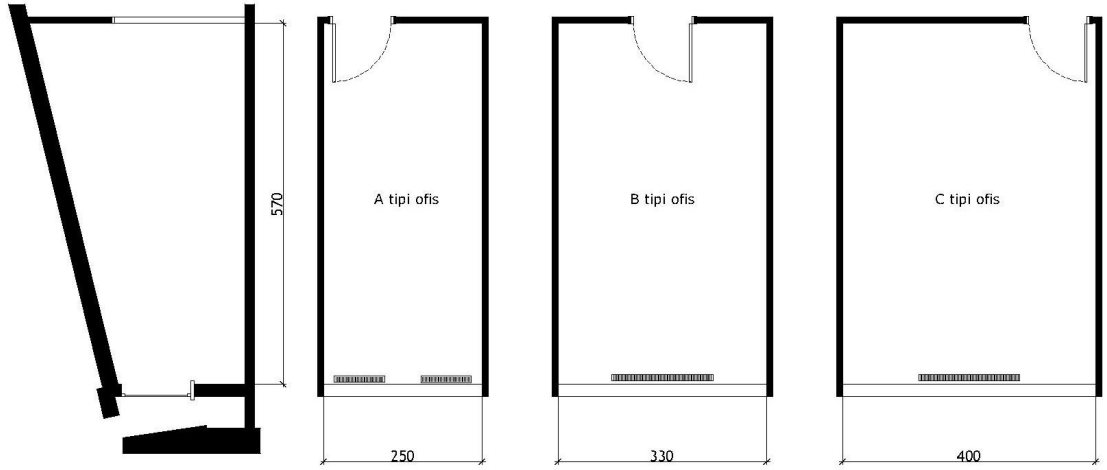
Toplam on adet ofis (altı A tipi, iki adet B tipi ve iki adet C tipi) yapılan tadilatla eklenmiştir. Farklı genişliklere sahip ofisler aynı kesiti paylaşmaktadır (Şekil 4.2).

Ebatlarına göre iki kişi ve üç kullanıcının paylaştıkları görülmüştür. Ofisler ebatlarına göre küçükten büyüğe sıralanmış, ve alfabetik olarak; en küçük A tipi, orta boy B tipi ve en büyük boy C tipi şeklinde, kodlanmıştır.

En dar ofis tipi olan A tipi ofisler iki kişi tarafından kullanılmakta, birbirine yakın genişliklerdeki B tipi ve C tipi ofisler ise üç kişi tarafından kullanılmaktadır (Tablo 4.1).

Tablo 4.1: Ofis tiplerine göre kullanıcıların dağılımı

A Tipi		B Tipi		C Tipi	
Kullanıcı Kodu	Cinsiyeti	Kullanıcı Kodu	Cinsiyeti	Kullanıcı Kodu	Cinsiyeti
A1	K	B1	E	C1	K
A2	K	B2	K	C2	K
A3	K	B3	E	C3	E
A4	K	B4	E	C4	K
A5	K	B5	K	C5	E

Şekil 4.2: Ofis tipleri

Ofislerin dış cepheye bakan duvarlarında geniş pencereler kullanılmıştır. Bu pencerelerin aydınlanma ve havalandırma sağladığı ancak parapet duvarı arkasında kalmasından dolayı manzarası olmadığı görülmüştür. Kullanıcıların hepsi (15/15) ofislerdeki doğal aydınlatmanın yeterli olduğunu belirtmişlerdir. A tipi ofislerde pencereden uzak bölüme yerleşmiş olan kullanıcıların doğal aydınlatmadan daha az faydalanabildiği görülmüştür. Ayrıca kullanıcılardan on biri flüoresan ışığından rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir. Ancak flüoresan ışığından rahatsız olduklarını belirten kullanıcılardan sadece bir tanesi (1/11) bu konuda düzenleme yapmıştır; bu aydınlatma elemanını sadece uzun süre çalışacağı zaman kullandığını da belirtmiştir.

A tipi ofis kullanıcıları (5 kişi) dar ve uzun bir planda iki kişinin yerleşiminin hareket alanı darlığı nedeniyle sıkıntılı olduğunu ve sağlanan alanı iki kişi için yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir.

B tipi ve C tipi ofis kullanıcıları (10 kişi) kendilerine sağlanan alanın yeterli olduğunu söylemişlerdir. Ancak B tipi ofis kullanıcılarından üçü (3/5), bazı çalışmaları sırasında alan darlığı çektiklerini de belirtmişlerdir.

Kullanıcıların büyük çoğunluğu (12/15) fizik ortamı tanımlarken aydınlık ve ferah bir mekan olduğu söylemişlerdir.

Pencerelerin açılım tiplerinin kullanımını etkilemekte olduğu görülmüştür. Kullanılan pencerelerin bir kısmı vasistas şeklinde, diğerleri ise ortadan

akslı tek kanat pencerelerdir. Ofislerinde vasistas pencereleri olan kullanıcılar pencerelerinin açılımının yeterli havalandırmayı sağlayamadığını, ofislerinde ortadan akslı tek kanat pencereleri olan kullanıcılar ise açılımını kontrol edemedikleri için sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kullanıcılar pencereleri sabitlemek için iple bağlamak gibi çözümlerle kullandıkları görülmüştür. Ayrıca B ve C tipi ofis kullanıcıları pencereleri açma ve kapama konusunda yerleşimleri nedeniyle sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Kullanıcıların tümü (15/15) pencerelerin dış çevre ile görsel bağlantı sağlamamasının arkasında çok güzel bir manzara olduğu için üzücü olduğunu, ancak bu duruma alıştıklarını söylemişlerdir. Kullanıcılardan on iki tanesi (12/15) bu alanın değerlendirilmesi için çeşitli düzenlemeler yapılabileceğini, bir şekilde kullanılabileceğini düşündüklerini de belirtmişlerdir.

Ofislerde kullanılan malzemelerin de kullanıcıları etkilediği görülmüştür. Kullanıcıların hepsi ofisin fizik yapısının algısal boyutta olumlu etkileri olduğunu belirtmiş, kaliteli ve güzel görüldüğünü ifade etmişlerdir. Ancak kullanıcılar gerçekleştirmek istedikleri bazı (algısal boyutta ve eylemsel boyutta) kişiselleştirmeleri yapamadıklarını da belirtmişlerdir. Alçıpan duvarların taşıyıcı gücü olmaması nedeniyle kullanıcılar bu duvarlara raf, askı veya çerçeve monte edemediklerini belirtmişlerdir. Kullanıcıların büyük çoğunluğu (13/15) duvarların beyaz olması aydınlığı ve genişlik hissini arttırdığını düşündüklerini ifade etmişler, fakat bu kullanıcılardan on biri (11/13) düz, boş duvarlardan hoşnut olmadıklarını da açıklamışlardır. Tüm kullanıcılardan yedisinin (7/15) duvarlara poster, resim ve fotoğraf astıkları görülmüştür.

Kullanıcılar ayrıca; çatı yalıtımının yetersiz olduğunu, güneşli mevsimlerde ofislerinin çok sıcak olduğunu belirtmişlerdir.

4.4.2 Sistemler ve Bölümlendirme ile İlgili Kullanıcı Değerlendirmeleri

Kullanıcıların ofisleri çeşitli sistemler olarak kurdukları ve bu sistemler ile ofis içindeki bölümleri tanımladıkları görülmüştür. Araştırmada kullanıcıların ofis içinde düzenledikleri başlıca sistemler; çalışma sistemleri (bilgisayar ile çalışma sistemi, kırtasiye ile çalışma sistemi), depolama sistemi, misafir ağırlama sistemi ve servis sistemidir.

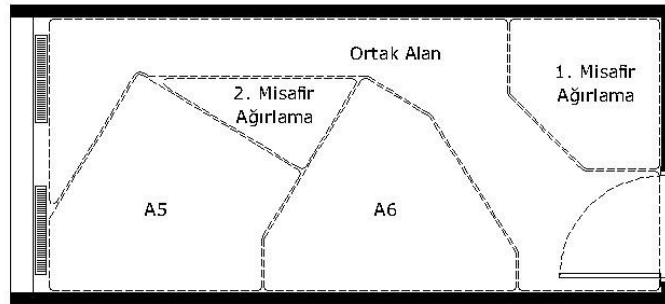
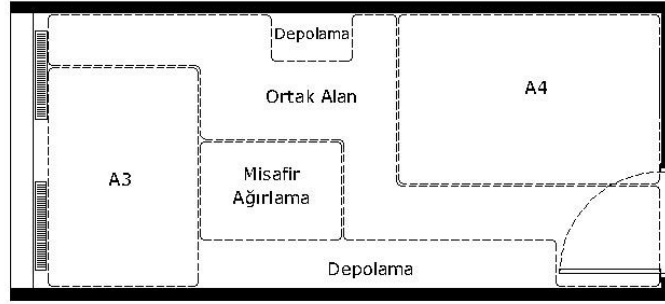
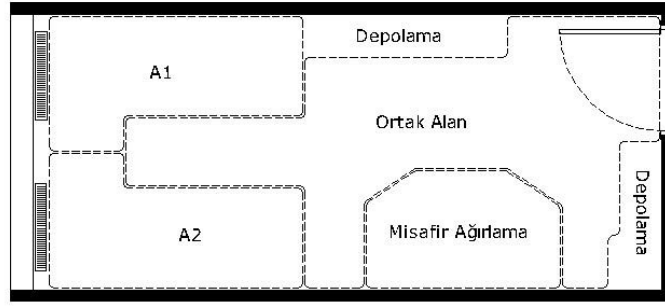
Çalışma sistemleri kullanıcıların ofis içinde çalışmaları için kurdukları sistemlerdir. Bu sistemler kullanıcıya ait bölümler içinde kurulmuşlardır. Kullanıcıların çalışmaları için tanımladıkları sistemlerin iki farklı sistemden oluştuğu görülmüştür;

- Bilgisayar ile çalışma sistemi
- Kırtasiye ile çalışma sistemi

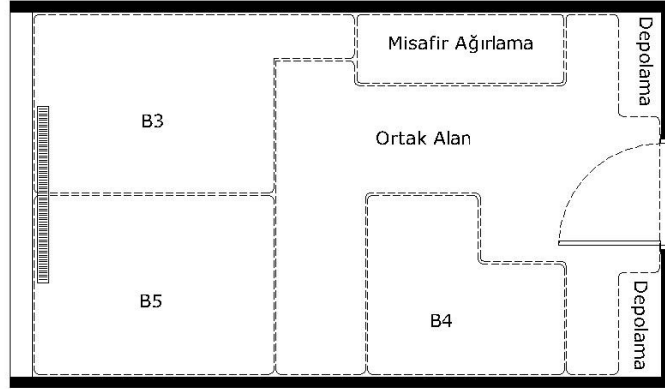
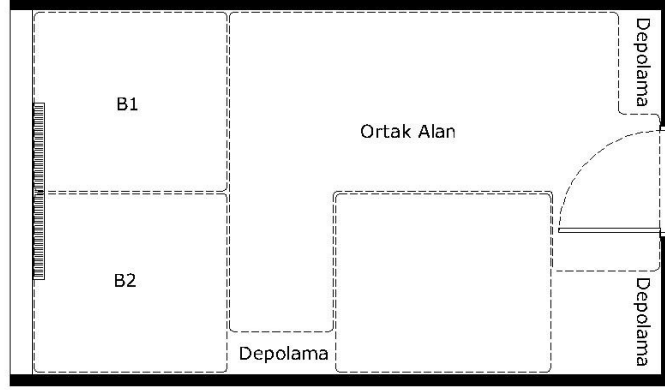
Depolama sistemi kullanıcıların ofis içinde bulundurdıkları ve çalışmalarında zaman zaman kullandıkları dokümanların, ekipmanların ve kişisel eşyalarının kullanılmadığı zamanlarda saklanması için kurdukları sistemlerdir. Araştırmada sadece bir ofiste (1/7) kullanıcıların depolama sistemlerini çalışma sistemleri içinde; çalışma sisteminden ayrılmadan ulaşabildikleri bir konumda, kullandıkları görülmüştür. Çalışma sistemine dahil edilmiş olan depolama sistemleri; çalışma sisteminin bir parçası olarak incelenmiş, ayrı bir depolama sistemi olarak değerlendirilmemiştir.

Ofislerin çoğunluğunda (6/7) kullanıcıların çalışmaları için ihtiyaç duydukları bu sistemler dışında, kısa süreli misafir ağırlamak için kullandıkları sistemler olduğu da görülmüştür.

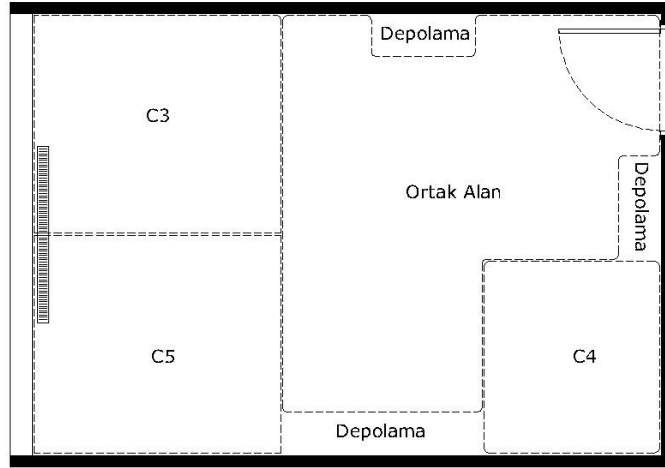
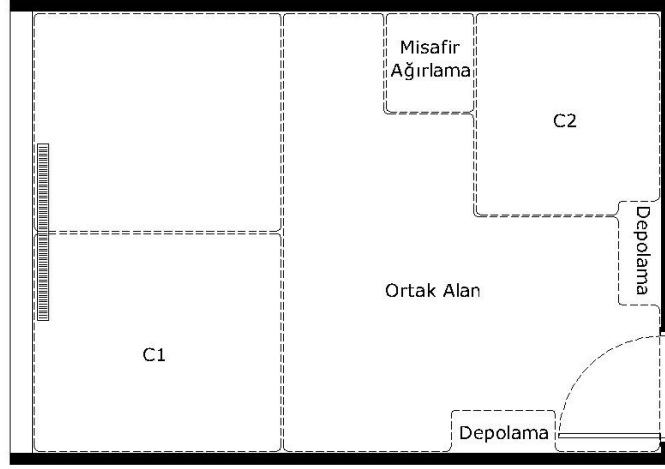
Ayrıca ofislerin çoğunluğunda (6/7) (sıcak içecek hazırlamak için) servis sistemleri kurdukları görülmüştür. Ancak kullanıcılar servis sistemleri için ayrı bir bölüm tanımlamadıkları, belirli bir bölüm içinde kullandıkları gözlemlenmiştir. Kullanıcıların düzenledikleri bölümlerin; ofis tipine, kullanıcı sayısına, mevcut ürünlere ve bu ürünlerle kurulabilen sistemlere bağlı olarak, farklı sayılarda ve farklı yerleşim düzenleri içinde oldukları belirlenmiştir (Şekil 4.3, Şekil 4.4, Şekil 4.5).

Şekil 4.3: A tipi ofis örneklerinde kullanıcıların tanımladıkları bölümler

Şekil 4.4: B tipi ofis örneklerinde kullanıcıların tanımladıkları bölümler

Şekil 4.5: C tipi ofis örneklerinde kullanıcıların tanımladıkları bölümler

C tipi ofis kullanıcıları (C3, C4, C5) misafirler için ayrıca bölüm tanımlanmadıklarını, ancak misafirler için ayırdıkları tefrişi kullanılmadığında genellikle aynı yerde muhafaza ettiklerini söylemişlerdir.

Kullanıcıların hepsi (15/15) ofis içinde geçen gündelik yaşantılarını bu bölümler içine sistemler halinde yerleştirmelerini anlatırken öncelikle tefrişin etkisinden bahsetmişlerdir. Kullanıcılar kendilerine okuldan sağlanan, okul içinde bulunduğu veya kendisine ait olan mobilyalar ile bölümlerinin tefrişini yaptıklarını anlatmışlardır. Okulun sağladığı tefrişin, okula yapılan bağışlarla gelen mobilyalar ve okulun atölyesinde yapılan mobilyalar olduğu belirtilmiştir. Bu mobilyalar ile kullanıcılarının gündelik çalışmalarında ihtiyaç duydukları eylem sistemlerini ve bu sistemin yerleşeceği eylem alanını sağlayacak farklı düzenlemeler yaptıkları görülmüştür.

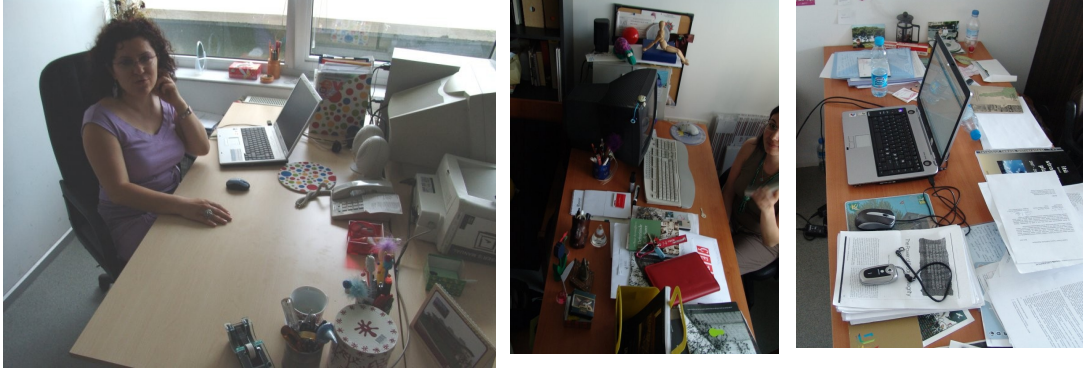
4.4.2.1 Çalışma Bölümü

Çalışma bölümünün kullanıcıların gün içinde ofis içinde yapacakları çalışma eylemlerini gerçekleştirecekleri, kişisel bölümleri olarak kurgulandığı görülmüştür. Kullanıcıların biri hariç hepsi (14/15), hem bilgisayar ile hemde kırtasiye ile çalıştıklarını söylemişlerdir. Kendileri için düzenledikleri çalışma bölümlerinde bilgisayar ile çalışmak ve kırtasiye ile çalışmak üzere düzenlemeler yapmışlar ve iki çalışma düzeni için ayrı eylem alanları tanımlamışlardır.

Kurdukları (bilgisayar ile çalışma ve kırtasiye ile çalışma) eylem sistemlerini düzenlerken iki eylem alanı için ayrı yüzey alanları ayırdıkları ve bilgisayarın masanın pencereye veya duvara bitişik ucunda olduğu görülmüştür. Ayrıca bir kullanıcının (1/15) duvara veya pencereye bitişik kenarı olmayan masasının bir kenarını duvara yaslamıştır.

Araştırmada kullanıcılara okul tarafından sağlanan masaların iki farklı model olduğu görülmüştür. Modellerden biri ofis masası olarak tasarlanmış, diğeri ise (çok amaçlı) çalışma masası olarak tasarlanmıştır. Ofis masası kullanıcıları (5/15) iki eylem sistemi için gerek duydukları eylem alanını tek masa yüzeyinin sağladığını belirtmişlerdir (Şekil 4.6). Çalışma masası (9/15) kullanıcıları ise eylem sistemlerinde bir masanın yüzeyinin yetersiz kaldığı için iki masa kullanmayı tercih ettiklerini söylemişlerdir (Şekil 4.7, Şekil 4.8). Kendi masasını getirmiş olan (1/15) kullanıcı ise L şeklinde bir çalışma masası kullanmakta olduğu görülmüştür.

Tek masa kullanılan durumlarda yüzeyi iki çalışmaya yeterli alan kalacak şekilde belirli bir düzen içinde ikiye bölmüş olduklarını, bilgisayarın eylem alanı dışında kalan alanı kırtasiye ile çalışmaya ayırdıklarını söylemişlerdir. Tek masada kurulmuş olan eylem sistemlerinin kullanıcılara iki sistemi simültane kullanma imkanı ve sistemler arası geçişlerde kolaylık sağladığı görülmüştür. İki masa kullanılan durumlarda ise genellikle masaların bitişik nizam ve biri bilgisayar ile kullanılmakta (üzerinde bilgisayar kasası, monitör, klavye ve fare) diğeri ise kırtasiye ile kullanılmakta olduğu görülmüştür. Zaman içinde kullanıcılardan üçünün (3/9) masasını veya masasının yerini değiştirerek bu iki eylem sistemi birbirinden ayrı konumlandıkları yüzeylere ayırdıklarını belirtmişlerdir (Şekil 4.8).

Şekil 4.6: Tek masa kullanılan çalışma sistemleri

Şekil 4.7: Çift masa kullanılan (bitişik nizam) çalışma sistemleri

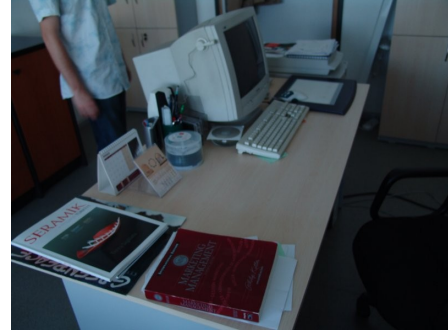

Şekil 4.8: Çift masa kullanılan (ayrılmış) çalışma sistemleri

Bilgisayar ile yapılan çalışmalarda masa üstü (11/15) veya diz üstü (4/15) bilgisayar kullanımına bağlı olarak da yüzey kullanım tercihleri de değişmekte olduğu görülmüştür. Masa üstü bilgisayar kullanıcılarının çoğunluğu (9/11) okulun sağladığı bilgisayarları kullanmaktadır. Ayrıca masa üstü bilgisayar kullanıcıların bir kısmının (3/11) masa üstü bilgisayarın yetersiz kalacağı çalışmaları için kendi diz üstü bilgisayarlarını getirmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Masaüstü bilgisayarların çalışma alanındaki eylem sisteminin sabit elemanı olarak eylem sisteminde konum ve yönelimde belirleyici oldukları; diz üstü bilgisayarların çalışma alanı içinde genellikle aynı konumda kullanıldıkları, gündelik çalışma düzeni içinde diğer sistemlere kolaylıkla adapte edilebildikleri görülmüştür. Diz üstü bilgisayar kullanıcılarından üçünün (3/4) bilgisayar ile yaptıkları çalışmalarını her yerde yapabilmeleri için önemli olduğunu, bilgiyi taşımaktansa çalışma ortamını taşımamanın rahatlık sağladığını belirtmişlerdir. Ancak kullanıcıların yarısı (2/4) taşınabilir bilgisayarlarının ağır olmasından şikayetçi olduklarını söylemişlerdir.

Eylem sisteminin (klavye ve fare gibi) konumlanmasında kullanıcıların sağ veya sol elini kullanmasına bağlı farklar dışında ofis içindeki konumlanmaya ve açılımların yönüne bağlı olarak (yansıma ve mahremiyet) da değişiklikler gösterdiği görülmüştür. Eylem sisteminin parçası olan yazıcı ve benzeri işlevsel ürünlerin bağlantılar nedeniyle ayıramamaları yerleşimi etkilediği görülmüştür.

Kırtasiye ile yapılan çalışmalarda kullanılan eylem alanlarının sürekli değişim içinde olduğu görülmüştür. Genellikle kullanıma hazır boş bir yüzey etrafına yerleştirilmiş sistem elemanları ile kurdukları gözlenmiştir. Hazır boş yüzey merkez olarak kullanılmakta, kullanıcılar kullandıkları ürünleri tercihleri doğrultusunda yerleştirmektedirler. Ayrıca kullanıcılar çalışma yüzeylerinin üzerinde belirli bir alanı depolama için ayırdıklarını belirtmişlerdir. Sık ihtiyaç duydukları kitapların, dokümanların ve ofis gereçlerinin el altında olmasının kolaylarına geldiğini söylemişlerdir. Araştırmada sadece iki kullanıcının (2/15) dolaplarını çalışma bölümlerinde bulundurmaya tercih ettikleri görülmüştür.

Şekil 4.9: Bilgisayar ve kırtasiye ile çalışmak için tek parça yüzey üzerinde kurulmuş çift ve tek masa düzenlerine birer örnek

Kullanıcıların sistem içinde kullandığı işlevsel ürünlerin farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Bu ürünler, sistem içinde çalışmalarının her hangi bir aşamasında kullanma ihtiyacı duydukları ürünlerdir. Kullanıcılar seçtikleri işlevsel ürünlerde çalışmalarında verimi arttıracak performansı sağlayan, formu uzun süre çalışmalara uygun, ve görsel olarak ofis ortamına uygun olduğunu düşündükleri, beğendikleri ürünleri tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Kullanıcıların çalışma bölümlerinde işlevsel olarak gerekli olmayan ancak kullanıcıların sistem içinde bulundurdıkları anlamlı ürünler olduğu da görülmüştür. Kullanıcıların on ikisi (12/15) bu ürünlerin kendileri için değerli olduğunu ve kullandıkları çalışma bölümünü onlara ait bir yer haline getirdiklerini düşündüklerini belirtmişlerdir. Değer verdikleri ürünlerden bahsederken, nereden, ne zaman aldıklarını hatırladıkları, neden çalışma

bölümleri içinde yer verdiklerini açıklamışlardır. Bu kullanıcıların hepsi (12/12) kendi aldıkları (zevklerini yansıtan), (12/12) kendilerine hediye edilmiş, sekizi (8/12) becerilerini gösteren ve üçü (3/12) koleksiyonunu yaptıkları ürünleri anlamlı ürünler olarak çalışma bölümlerinde bulundurdıkları görülmüştür. Bu ürünleri çalışma bölümlerine dahil edememiş olsalar bundan olumsuz etkileneceklerini belirtmişlerdir.

Şekil 4.10: Anlamlı ürünlerin eylem sistemlerinde kullanımına örnekler

Genellikle çalışma arkadaşlarından gelen hediyeleri sergiledikleri görülmüştür. Kullanıcılar bunun sosyal çevreleri ile olan bağlarını korumalarında yardımcı olduğunu, anılarının canlanmasını sağladığını söylemişlerdir. Kullanıcıların nostaljik bazı ürünleri çalışmadıkları halde çalışma masalarında tuttukları görülmüştür. Eski olmasının farklı bir havası olduğunu söylemiştir. Canlı renkleri olan bazı anlamlı ürünlerin eylem sistemlerine dahil edildiği görülmüştür.

Kullandıkları anlamlı ürünler ile kendilerine ait bölümü tanımlarken sınırları belirledikleri görülmüştür. Dış dünya ile arasındaki sınırları anlamlı ürünleri ile belirlediklerini, bu sınırlar dahilinde kendilerini çok daha iyi hissettiklerini, sığınacak bir yer olarak gördüklerini söylemişlerdir.

Uzun süredir aynı ofisi paylaşan kullanıcıların paylaştıkları ofis için birlikte kişiselleştirmeler yaptıkları görülmüştür. Birbirlerinin zevklerini bildiklerini ve ortak zevkleri doğrultusunda ofis için bazı ürünler aldıklarını söylemişlerdir. Bir kullanıcı ise ofisi paylaştığı arkadaşına ait bir oyuncak, arkadaşıyla özdeşleştirdiğini söylemiştir (Şekil 4.11).

Şekil 4.11: Sahibi ile özdeşleştirilen anlamlı ürün.

Diğer kullanıcılardan sadece (3/15) bu ürünlerin aslında kendileri için değeri olmadığını, sadece uzun süredir sahip oldukları ürünler oldukları için çalışma bölümlerinde yer aldıklarını belirtmişlerdir. Bu kullanıcıların ürünlerden bahsederken nereden, ne zaman aldıklarını hatırlamadıkları görülmüştür. Ayrıca kullanıcılar bu ürünleri çalışma bölümlerine dahil edememiş olsalar kendileri için herhangi bir değişiklik olmayacağını söylemişlerdir.

Ayrıca kullanıcıların bazı tefrişleri de anlamlı ürün olarak değerlendirdiklerini belirtmişlerdir. Tanınmış bir tasarımcının ürünü olduğunu ve değerini bildiklerini belirtmişleridir (Şekil 4.12)

Şekil 4.12: Kullanıcısının tasarımcısından dolayı anlamlı ürün olarak gördüğü sandalye

4.4.2.2 Depolama Bölümü

Kullanıcıların ofis içinde depolama için dolap, raf ve çekmece kullandıkları görülmüştür. Kullanıcılar farklı dolap ve raf tipleri kullanmaktadır (Şekil 4.13). Kullanıcılar açık raf ve dolapların görüntüsünün mekanı etkilediğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Açık depolamanın çalışma bölümüne görsel olarak dahil edildiği bir düzenleme de görülmüştür. Düzenlemenin okuduğu ve bildiği kitapları sürekli görebildiği için kitapları hatırladığı ve lazım olan bir şeyi hemen hatırlamasını sağladığını söylemiştir. Diğer bir kullanıcı ise dağınık biri olduğu için açık dolap kullanmayı sevmediğini belirtmiştir. Ayrıca bir kullanıcının uzun süredir depolama ve taşıma amacıyla kullandığı bir kutusu olduğu görülmüştür.

Ofislerde depolama alanı olarak kullanılan bölümlerin tefrişinde genellikle dolaplar kullanılmıştır. Kullanıcıların büyük kısmının depolama için kapalı dolapları kullandığı, açık dolap kullananların da aslında kapalı depolamayı tercih ettiği görülmüştür. Sıklıkla eylem sistemine dahil olan ya da gerek duyulan kırtasiye veya ürünlerin yeri çalışma yüzeyinde, veyahut yakın, açık, ulaşılabilir bir alanda konumlandırıldığı örneklerin sayısı çoktur. Çalışma alanı içinde eylem sistemi yüzeylerinde veya yakınındaki depolamalarda kullanıcıların öncelik atamalarıyla yerleşim düzeni kurdukları görülmüştür. Tüketim malzemelerinin ve maddi değeri olan

kişisel eşyaların kapalı depolandırıldığı, diğerlerinde kapalı depolama yapılsa da zaruri olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 4.13: Kullanılan bazı depolama sistemlerine örnekler

Kullanıcıların çalışmalarındaki farklılıklar nedeniyle kullandıkları depolama alanının değiştiği görülmüştür (Şekil 4.14). Depolama sıkıntısı yaşadıkları durumda her şeyi masaların üzerinde bıraktıklarını ya da boş duran sandalye, koltuk veya taburelerin üzerine istiflediklerini anlatmışlardır. Hoş bir görüntü olmadığını düşündüklerini ancak sadece bazı dönemler bu sıkıntıları yaşadıkları için sorun olmadığını söylemişlerdir.

Şekil 4.14: Depolama sıkıntısı yaşanan durumlara örnekler

Beş kullanıcının (7/15) çalışma bölümü düzenlerinde çekmeceler çalışma masalarının altında ve diğer sekizinin (8/15) masalarının yakınında; üzerinde yazıcı, telefon gibi ürünler ile kullanıldığı görülmüştür. Kullanıcılar masaların üzerinde yer kalmadığı için yakında duran bir yüzey kullanmayı tercih ettiklerini, çekmecelerin kilitlenebilir olmasının önemli olduğunu belirtmişlerdir.

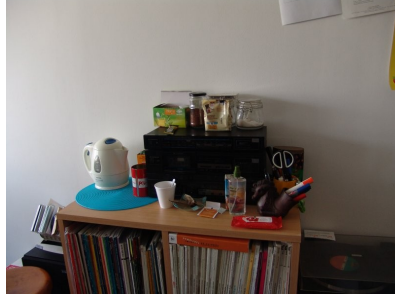
Ayrıca ofis içinde hazırladıkları servis sistemlerinde kullandıkları su, çay, kahve, bardak, kaşık gibi şeyleri depolamak için ayrı, kapalı bir depolama alanı kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Kullanıcılar servis sistemlerinin moral ortamı olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Bir mutfak ürününün ofiste bulunmasının ortama sıcaklık kattığını söylemişlerdir.

4.4.2.3 Misafir Bölümü

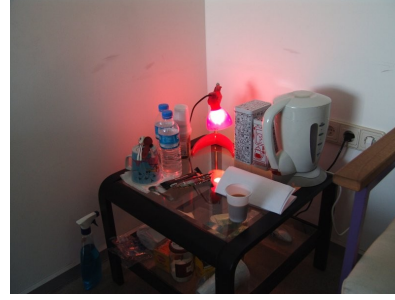
Kullanıcılar ofise gelen misafirlerini ağırlamak için bazı bölümler ayırdıkları görülmüştür. Bu bölümlerde masa, sandalye veya koltuklar ile düzenlemeler yapmışlardır. Ayrıca (varsa) servis sistemlerini genellikle misafirleri için tanımladıkları bölüm içinde ya da yakınında konumlandırıldığı görülmüştür.

Bu bölümlerde kurulan sistemlerin ofis kullanıcılarının imkanlarına bağlı olarak çeşitli ebatlarda olduğu gözlemlenmiştir. Sistem elemanlarının bir araya getirilişinde ofis dışı bir ortam kurgusu sağlamayı amaçlandığı örnekler görülmüştür. Bu sistemlerde genellikle anlamlı ürünlerin kullanıldığı görülmüştür. Kullanıcılar ürünlerin görsel özelliklerinin ve sağladığı konforun önem taşıdığını belirtmişlerdir.

Düzenlenen misafir ağırlama bölümlerinde anlamlı ürünleri kullanarak kişiselleştirmeler yapmışlardır. Kullanıcının kendisine hediye edilmiş yastıkla kişiselleştirdiği örnekte şirin bir ifadenin moral ortamı etkilediği görülmüştür (Şekil 4.15). Aydınlatma rengi ile tüm fizik ortamın değiştirildiği örnekte ofis moral ortamının tamamen değiştiği görülmüştür (Şekil 4.16).

Şekil 4.15: Servis sistemi ve kullanıcıların anlamlı ürün ile kişiselleştirdiği misafir bölümü

Şekil 4.16: Aydınlatma rengi ile kişiselleştirilmiş misafir bölümü

4.5 Alan Çalışması Bulgularının Değerlendirmesi

Bu bölümde ofislerde yapılan sistem kurulumlarında kullanıcıların algısal boyutta ve eylemsel boyutta yaptıkları kişiselleştirmelerin değerlendirilmesi yapılmıştır.

4.5.1 Algısal Boyutta Kişiselleştirmeler

Norman (2004) algısal etkileşimlerin çevredeki fiziksel özelliklerin kullanıcı zihninde yansıması olduğunu, Doruk (1973) da bu fiziksel özelliklerin ofis içinde bir moral ortam tanımladığını söylemiştir. Alan çalışmasında da kullanıcıların ofis içindeki fizik ortamını değiştirerek girdikleri algısal etkileşimleri kişiselleştirdikleri ve bu kişiselleştirmeleri yapma nedenlerinin moral ortamı değiştirmek olduğu görülmüştür.

Tefriş yerleşimleriyle ofis içindeki sistemlerinde çok fazla algısal düzenleme yapılamadığı, bunun tefrişlerin mevcut fizik ortam içinde uyarlanabilirliğine bağlı olduğu görülmüştür. Küçük alan sağlayan ofislerde tefriş ile yapılan düzenlemelerde boyutsal algının değiştirilebildiği görülmüştür.

Tefriş ile yaptıkları algısal boyutta kişiselleştirmelerde ofis içinde; Kupritz'in (2000) de söylediği gibi, statü ifadesi yaratmaya çalıştıkları görülmüştür. Çalışmada kullanıcıların statü farklarını ifade ettikleri bölümlerin çalışma bölümleri olduğu, diğer bölümlerdeki düzenlemelerde statü farklarını ortadan kaldıran düzenlemeler yaptıkları görülmüştür. Bir ofis içinde aynı kullanıcının farklı statü ifadeleri olan bölümler yaratabildiği de görülmüştür.

Norman'ın (2004) ve Hesket'in (2002) kullanıcıların algısal etkileşimlerinin ussal boyuttaki yansımalarının olumlu olduğu durumlarda ürün kullanımının daha kolay ve performansın daha yüksek olduğu yanılığı yarattığını söylemişlerdir. Çalışmada kullanıcıların tefrişlerin konforlu olamasalar da güzel görünmelerinin önemli olduğunu düşündükleri görülmüştür.

Kullanıcıların işlevsel ürünleri algısal boyutta kişiselleştirirken, farklı eylem sistemlerine ait ürün gruplarını yüzey üzerinde birbirinden ayrı konumlandırarak konsantrasyonlarını arttırmaya çalıştıkları görülmüştür. Çalışma bölümündeki iki farklı eylem sistemini konumlandırılışları ile ayırdıkları durumlarda, bir eylem sistemini aktif olarak kullanırken diğer eylem sistemini görsel algı sınırlarının dışında kalacak pozisyonda konumlandırarak algısal boyutta çalışma sistemlerini kişiselleştirebildikleri de görülmüştür.

Anlamalı ürünler kullanıcılarla algısal boyuttaki etkileşimler ile iletişim kurduğundan bu ürünler ile yapılan tüm düzenlemeler görsel etkileşim düşünülerek ofis içinde konumlandırılmakta olduğu görülmüştür. Ayrıca kullanıcıların kişiselleştirmelerini anlatırken en çok değindikleri ürünlerdir. Ofis moral ortamındaki tefriş ve işlevsel ürünlerin tek düze ifadesini değiştirmek için düzenlediklerinden de bahsetmişlerdir.

Csikszentmihalyi ve Rochberg-Halton (1981) ifadeler ile kullanıcıların kendilerini yansıttığını söylemişlerdir. Çalışmada kullanıcıların kendilerini yansıttıkları, ancak bunun yanında diğer kullanıcıların (ve ofise gelen misafirlerin) görmesini istedikleri ifadeleri de yansıttıkları görülmüştür. Bir çok kullanıcı kendisine çalışma arkadaşlarının verdikleri hediyeleri ofis içinde sergileyerek sosyal bağlarını göstermeye ve bu bağları korumaya, güçlendirmeye çalıştığına değinmiştir.

Bu ürünlerin sistem içinde ki düzenlenişinde; kullanıcıların kendileri için görsel olarak anlamlı ifadeler içeren ve moral ortamı beklentileri doğrultusunda olumlu etkileyen ürünleri seçerek, kişiliklerini, sosyal statülerini, sosyal bağlarını, beğenilerini ve ilgi alanlarını ifade etmeye çalıştıkları görülmüştür. Çalışmada Kupritz'in (2000) çalışmasındaki bulgular ile bu noktada da örtüşen verilere ulaşılmıştır.

Anlamlı ürünler ayrıca diğer sistem parçalarının görselini etkilemek içinde kullanılmaktadır. İşlevsel olan fakat görsel olarak kullanıcısının beklentilerini karşılayamayan ürünler anlamlı ürünler ile görsel olarak desteklenmektedir. Desmet (2003), Norman (2004) ve Hesket (2002) kullanıcıların ürünlerin ifadelerinden etkilendiklerini söylemişlerdir. Çalışmada kullanıcıların ofisteki işlevsel ürünlerin algısal etkilerini bu ürünler ile zenginleştirmeye çalıştıkları görülmüştür. Ürünün ifadesinin etkisi kullanıcısında olumlu bir etki bırakmadığı durumlarda, olumlu etkisi olan ürünler ile algısal boyutta kişiselleştirmeler yapılabilmekte olduğu söylenebilir.

Ayrıca algısal boyutta yapılan kişiselleştirmelerin ürünün aidiyetini göstermek için yapıldığı durumlara da rastlanmıştır. Kullanıcıların sınırlarını algısal boyutta ifade ettikleri bölümlerin yanı sıra, kendilerine ait bir ürün ile ilişkilendirerek (üzerine yapıştırarak veya koyarak) ürünleri de sahiplenmekte oldukları görülmüştür.

Anlamlı ürünler ofise moral ortam algısını değiştirmek için kullanılabilir. Form, renk ve malzeme gibi fizik ortamı tanımlayan uyaranları etkileyebilen anlamlı ürünler moral ortamı tamamen değiştirebilmektedir. Fizik ortamın rengini değiştirerek yapılan algısal boyuttaki kişiselleştirmenin oldukça etkili olduğu görülmüştür.

4.5.2 Eylemsel Boyutta Kişiselleştirmeler

Vischer'in (2006) de çalışmasında belirttiği gibi; kullanıcıların tefrişten yerleşim ve yönlenme konusunda beklentilerinin, eylem alanı kullanımı, ulaşılabilirlik ve mahremiyet ile bağlantılı olduğu, bu konularda sorun yaşamadıkları sürece sistem kurulumunda değişiklik yapma ihtiyacı duymadıkları gözlenmiştir. Ancak yapılan düzenlemeler kabuk yapının

kısıtlamalarına göre yapıldığı, dar alan sıkıntısının farklı kullanım şekillerine uyarlanabilir tefriş ile çözülebildiği görülmüştür.

Moleski ve Lang (1982) kullanıcıların ofis içindeki eylem sistemi düzenlemelerinde seçim özgürlüğü sağlanması gerektiğini, bunun kullanıcıların ofisteki standartlarının yükseleceğini, doğal sonucu olarak kullanıcının performansını arttıracaklarını belirtmişlerdir. Eylemsel boyuttaki düzenlemelerde kullanıcılar bütün kısıtlamalara bağlı olarak standartlarını düşük bulmalarına rağmen performanslarındaki düşüşlerin buna bağlı olabileceğine dair bir söylemde bulunmamışlardır. Ancak tüm kullanıcılar psikolojik olarak olumsuz etkilendiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgu; Barclay ve York (2001), Gaedeke (1994), Leather, Pyrgas, Beale ve Lawrence (1998), Marans ve Spreckelmeyer (1982), Parker (1994) Sommer (2002) Stone ve English (1998), Vischer (2006) gibi araştırmacıların çalışmalarıyla örtüşmektedir.

Asatekin (1997) kullanım sürecinde ihtiyaç duyulan verinin sistemden doğru ve yalın bir şekilde alabilmesinin performansı yükseltebileceğini, Norman (2004) da kullanıcıların ussal boyutta sistem hakkındaki yargıları doğrultusunda bu düzenlemeleri yapabileceklerini söylemiştir. Kullanıcıların yaptıkları algısal boyuttaki kişiselleştirmelerde eylem sistemlerini birbirlerinden algısal boyutta ayırmaların, iki eylem sisteminde farklı moral ortamlar kurulabilmesini, ayrıca kullanıcının konsantrasyonunun artmasını sağladığı daha önce belirtilmişti (4.5.1 Algısal Boyutta Kişiselleştirmeler). Algısal boyuttaki bu kişiselleştirmenin kullanıcıların eylemsel boyuttaki etkileşimlerini geliştirmekte olduğu ve dolayısı ile kullanıcıların performanslarının arttığı görülmüştür.

İşlevsel ürünlerin kullanıldıkları eylem sistemine bağlı olarak kullanıcı tercihleri değişiklikler göstermektedir. İşlevsel ürünler daha iyi performans sağlaması, dayanıklı ve kullanışlı olması için eylemsel boyutta kişiselleştirilmektedir.

Eylemsel boyutta kişiselleştirmeler yaparken kullanıcıların işlevsel ürünlerin bazı gereksinimleri nedeni ile sınırlı düzenlemeler yapabildikleri durumlarda fizik ortamın eylemsel boyutta kişiselleştirilmesi kısıtlandığı için moral

ortam olumsuz etkilenebilmektedir. Moral ortamı etkileyen, hedeflenen performansı sağlayan düzenin fizik ortam gereksinimlerini tam anlamıyla karşılayamaması veya eylemsel boyuttaki etkileşimlerin kullanıcının istediği şekilde dzenleyememesi olabilmektedir. Barclay ve York (2001), Gaedeke (1994), Sommer (2002), Stone ve English (1998) ve Vischer (2006) bu durumu kullanıcının psikolojik olarak bu durumdan olumsuz etkilenmesine bağlamaktadırlar.

Çalışmada kullanıcılar yapabildikleri kişiselleştirmelerinin kısıtlanmasından dolayı psikolojik olarak olumsuz etkilendiklerini ve bunun moral ortamı etkilediğini söylemişlerdir. Kullanıcılardan sadece biri yapabildiği veya yapamadığı kişiselleştirmelerden çok, gündelik yaşantının olumsuz psikolojik etkilerine bağlı olarak moral ortamın değiştiğini belirtmiştir. Barclay ve York (2001), Gaedeke (1994), Sommer (2002), Stone ve English (1998) ve Vischer (2006) çalışmalarında bu konuya değinilmemiştir.

5. SONUÇLAR

Bu bölümde tezin ve alan çalışmasının sonuçları açıklanmıştır.

İçinde yaşadığımız çevrenin bir sistem yapısına sahip olduğu ve çevremizin çeşitli sistemlerden oluştuğu birinci bölümde anlatılmıştır. İkinci bölümde kullanıcıların sistemleri oluşturan ürünler ile algısal boyutta, eylemsel boyutta ve ussal boyutta etkileşimlere girdiği ve kullanıcı tercihleri arasında ciddi farklılıklar olabileceği açıklanmıştır. Yapılan alan çalışmasının bulguları, kullanıcıların ürünler ile girdikleri bu etkileşimlerin mimari yapılarla girdikleri etkileşimleri anlamak için kullanılabileceğini göstermektedir.

Üçüncü bölümde incelenen literatür; kullanılan ürünler ve mekanın bir araya gelişiyse ile kurulan fizik ortamın moral ortamı etkilediği anlatılmıştır. Mekanın fiziksel özelliklerine bağlı olarak şekillenen moral ortam kullanıcısı tarafından bazı düzenlemeler ile değiştirilebilir ve arzu edilen moral ortam sağlanabildiğini göstermektedir.

5.1 Sonuçlar ve Tartışma

Alan çalışması göstermiştir ki; kullanıcıların sistem içinde yer alan ürünlerden beklentileri, ürünün sistem içindeki rolüne bağlı olarak da değişiklikler göstermektedir. Kullanıcı yapmak istediklerini bir sistem olarak kurarken öncelikli olarak eylemsel boyutu düşünmekte, kurduğu sistemi fizik yapısı ile kullanılabilir kılmayı amaçlamaktadır. Norman (2004) düzenlenen sistemin kullanıcısı ile etkileşime girdiğinde hem algısal boyutta hemde eylemsel boyutta bir etkileşim olduğunu ve kullanıcıların düzenlemelerde işlevsel yeterliliğe önem verdiğini söylemiştir. Alan çalışması bulgularına göre; kullanıcıların işlevsel ürünlerden öncelikli beklentisi işin yerine getirilmesi olmasına rağmen algısal olarak girdiği etkileşimler doğrultusunda kullanıcıların işlevsel yeterlilik sağlayan

ürünlerini algısal olarak da kendilerine hitap edecek şekilde düzenleme ihtiyacı duymaktadırlar.

Norman (2004) kullanıcıların işlevsel ürünlerin performansına değinmiş, kullanıcıların ürünleri beğendikleri zaman kullanımının daha kolay olduğunu düşündüklerini açıklamış ancak kullanıcıların algısal boyutta bu ürünleri kişiselleştirmeleri ile ilgili bir bilgi vermemiştir.

Çalışma bulguları, ofis içindeki moral ortamın, ikinci bölümde anlatılmış olan ürün kullanıcı etkileşiminin ussal boyutundan büyük ölçüde etkilendiğini göstermiştir. Kullanıcının ofis içinde kullandığı sistemlere karşı ussal boyutta oluşan yargılarının olumlu veya olumsuz olmasının, kullanıcının mekan içinde algıladığı moral ortam üzerinde büyük ölçüde (olumlu veya olumsuz) etkisi olmaktadır. Kullanıcılar yaptıkları kişisel düzenlemeler ile sistemleri beklentilerine uygun hale getirdiklerinde de ussal boyutta ortaya çıkan olumlu yargılar moral ortamı olumlu etkilemektedir. Ancak bu moral ortam kullanıcının o anki psikolojik durumundan da etkilenmektedir. Bu moral ortamın kullanıcının psikolojik durumuyla da ilgili olduğunu gösterir. Giffrod'un (2002); Macrae ve Bodenhausen'ın (2000) çalışmalarından; psikolojik durumun kullanıcının çevresiyle olan ilişkisini değiştirdiği sonucuna ulaşılsa da bunun ofis içindeki veya dışındaki etkenlere bağlantısına değinilmemiştir. Araştırma bulguları göstermektedir ki; kullanıcıların ofis dışındaki etkenlere bağlı psikolojik durumu ofis içinde de sürebilmektedir.

Ofis ortamında kullanıcıların yaratmak istedikleri moral ortamı, mevcut fizik ortamın yarattığı moral ortam üzerinden yapılandırılmakta ve bu kişiselleştirmeler bazı kısıtlamalar dahilinde gelişmektedir. Bu çalışmanın amacı, moral ortamın yaratılmasında belirli bir kalıp önermek değil kullanıcıların kişiselleştirmelerinin etkilerini incelemektir. Bunun sebebi, kullanıcının ofis ve ofis içindeki sistemleri algısal boyutta ve eylemsel boyutta kişiselleştirmesi, kullanıcının ofis içindeki fizik ortamı ve moral ortamı kendisini yansıtacak şekilde kişiselleştirmesi ve her kullanıcının bunu diğerinden farklı beklentiler doğrultusunda gerçekleştirmesidir.

Çalışma göstermiştir ki; kullanıcılar ofislerini bir sistem olarak kurmakta ve bir sahne gibi dekore etmektedirler. Sadece eylemsel boyutta bile eylem sistemleri bir sahne gibi kurulmuş olsa da, kullanıcılar üçüncü kişiler ile paylaşmak istedikleri fakat dile getiremediklerini kişiselleştirirken sahne dekoruna ekledikleri ürünler ile söylemeye çalışmaktadırlar. Kullanıcıların moral ortam hissini olumlu etkisi, ofis içinde yaptıkları kişiselleştirmelerin kullanıcıyı ifade etme başarısı ile doğru orantılıdır.

Ofis içinde kullanıcıların yaptıkları algısal boyuttaki ve eylemsel boyuttaki kişiselleştirmelerin ofis fizik ortamına ve moral ortamına etkilerinde kullanıcıların kimliğinin ön plana çıkması; aynı fizik ortamda bile her kullanıcının farklı bir moral ortam algılaması, kullanıcıların kişiliklerinin ve kullanıcıların birbirleri arasındaki ilişkilerin içinde bulundukları sosyal çevreyi de kapsayacak bir çalışmanın ulaşacağı veriler çok daha tutarlı olacaktır.

Yapılan çalışmada incelenen ofislerin fiziksel yapısına bağlı olarak eylemsel boyutta ciddi kısıtlamalara bağlı olması fizik ortam kurgusunda sorun olabilmektedir. Buna rağmen ofislerin algısal boyutta fizik ortamının ve moral ortamının kimliklere bağlı olarak farklı şekillerde kişiselleştirilmesi; kullanıcıların yaşadıkları ofisleri çalışan bir sistem ve aynı zamanda bir sahne gibi kurmaları, kimliklerin ve ifadelerin incelendiği bir çalışma ile kullanıcıların ofislerini kişiselleştirirken yaptıkları düzenlemelerin sözsüz iletişimlerinde verdikleri mesajlar ve kullanıcı kişiliklerine göre farklılıkları üzerine çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Alexander, C.** 1970, The goodness of fit and its source, H. Proshansky, W. Ittelson, L. Rivlin (Eds), *Environmental psychology: Man and his physical setting* (pp.42–56). Holt Rinehart and Winston, New York
- Altman, I.** 1975, The environment and social behavior: Privacy, personal space, territory and crowding, Brooks-Cole, Monterey, CA
- Alsaç, Ü.,** 1997 Theoretical Observations on Architecture, E.M.U. Printinghouse, Gazimağusa
- Aluçlu, İ,** 2000, Özel Sektör Yönetim Binalarında (Holdinglerde) Kullanıcı Gereksinimi, Konfor Şartları ve Organizasyona Yönelik Sistem İyileştirme Modeli, *Doktora Tezi*, Y.T.Ü fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Arnold, M.B.,**1960, Emotion and personality: vol 1. Psychological aspects, Colombia University Press, New York
- Aron, A., Aron, E., Tudor, M., ve Nelson, G.** 1991, Close relationships as including other in the self. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 241–253.
- Asatekin M.** 1997, Endüstri Tasarımında Ürün-Kullanıcı İlişkileri, ODTÜ, Ankara,
- Ashforth, B., ve Mael, F.** 1989, Social identity and the organization. *Academy of Management Review*, 14(1), 20–39.
- Aydın, O.,** 2003 Davranış Bilimlerine Giriş, Özkalp, Enver (ed.), Anadolu Üniversitesi Web-Ofset, Eskişehir
- Aydınlı, S.,** 1986 Mekansal Değerlendirmede Algısal Yargılara Dayalı bir Model, *Doktora tezi*, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Ayr, U., Cirillo, E., Martellota, F.** 2001, An experimental study on noise indices in air conditioned offices. *Applied Acoustics*, 62(6), 633–643.
- Aytuğ, A.** 1990, Mimaride Ergonomik Faktörler, Y.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskısı, İstanbul
- Barclay, L. A. York, K. M.** 2001, Space at work: Exercises in the art of understanding physical indicators of culture. *Journal of Management Education*, 25(1), 54-69.
- Batterbee, K. Mattelmaki, T.** 2002, Meaningful Product Relationships, *The Proceedings of Design and Emotion conference*, Loughborough, England

- Bayazıt, N.**, 2004 Tasarlama Kuramları ve Metotları, Birsen Yayınevi, İstanbul
- Bevan, N. Kirakowski, J. Maissel, J.**, 1991, What is usability, *Proceedings of the 4th international Conference on HCI*, Studgart
- Block, L. K., Stokes, G. S.** 1989, Performance and satisfaction in private versus nonprivate work settings. *Environment and Behavior*, 21(3), 277-297.
- Botton, A.**, 2007 Mutluluğun Mimarisi, SEL Yayıncılık, İstanbul
- Boyce, P., Veitch, J., Newsham, G., Myer, M., ve Hunter, C.** 2003, Lighting quality and office work: A field simulation study. U.S. Dept. of Energy & National Ottawa Research Council of Canada, Canada, Ottawa
- Bradshaw, M.**, 1984, A study of employee attitudes and perceptions of open-plan and enclosed office environments. *Dissertation Abstracts International*, 45(10A), 3036.
- Brewer, M. B.**, 1991, The social self: on being the same and different at the same time. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 15, 475-482.
- Brill, M., Margulis, S., Konar, E.**, 1985, Using office design to increase productivity (2 vols.), Westinghouse, Buffalo, NY.
- Carlopio, J. R., Gardner, D.**, 1992, Direct and interactive effects of the physical work environment on attitudes. *Environment and Behavior*, 24(5), 579-601.
- Chu, W.T., Warnock, A.C.**, 2002, Measurement of sound propagation in open plan offices, Institute for Research in Construction, National Research Council of Canada, Ottawa, Canada
- Chou, P. Gruteser, M. Lai, J. Levas A. McFaddin, S. Pinhanez, C. Viveros, M. Wong, D. Yoshihama, S.**, 2001, BlueSpace: Creating a Personalized and Context-Aware Workspace; *IBM Research Report*, IBM T. J. Watson Research Center, Research Division
- Clements-Croome, D.**, 2000, Creating the productive workplace, E & FN Spoon, London
- Csikszentmihalyi, M. ve Rochberg-Halton E.**, 1981, The meaning of things – Domestic symbols and the self, Cambridge University Press, New York
- Çağlarca S.**, 1993, Renk ve armoni kuralları, İnkılap yay., İstanbul
- Day, C.**, 2002, Spirit & Place, Architectural Press, Elsevier
- Davis, T.**, 1984, The influence of the physical environment in offices. *Academy of Management Journal*, 9(2), 271-283.
- Dewulf, G., Van Meel, J.**, 2003, Democracy in design? In R. Best, C. Langston, & G. De Valence (Eds), *Workplace strategies and*

facilities management: Building in value (pp. 281–290), Butterworth Heinemann, London

- Dolden, M., Ward, R.,** 1986, The impact of the work environment on productivity: *Proceedings of a workshop*, National Science Foundation and Architectural Research Centers Consortium, Washington, DC
- Doruk, B.,** 1973, Mimari Tasarıma Giriş Programı Üzerine bir Araştırma, Doc. Tezi, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul
- Ekman, P.,** 1971, Universals and cultural differences in facial expressions of emotions. In J.K. Cole (Ed.), *Nebraska Symposium on Motivation 1971*, 207-283, University of Nebraska Press, Lincoln
- Erkman, U.,**1973 Mimaride Etki ve Görsel İdrak İlişkileri Doktora tezi, İ.T.Ü., Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul
- Erkman, U.,**1982 Mimari Tasarım için bir Veri Üretim Yöntemi Olarak Çevre Analizi, İ.T.Ü. Matbaası, İstanbul
- Elsbach, K. D., Kramer, R. M.,** 1996, Members' responses to organizational identity threats: encountering and countering the Business Week rankings. *Administrative Science Quarterly*, 41, 442–476.
- Elsbach, K. D.,** 2000, Affirming social identity through physical and behavioral markers: A study of employee adaptation to a non-territorial workspace. *Paper presented at the Annual Meetings of the Academy of Management*: Toronto.
- Elsbach, K. D.,** 2003, Managing Threats to Workplace Identity: a study of a non-territorial office environment. *Working Paper*, University of California, Davis.
- Fiell, C. P.,** 2000, Industrial design A_Z, Taschen, Köln
- Fischer, G.N., Tarquinio, C., Vischer, J.C.,** 2004, Effects of the self-schema on perception of space at work. *Journal of Environmental Psychology*, 24(1), 131–140.
- Fisk, W. J., Rosenfeld, A. H.,** 1997, Estimates of Improved Productivity and Health from Better Indoor Environments, *Indoor Air*, 7; 158-172,
- Fiske, S., Taylor, S.,** 1991, Social cognition. McGraw-Hill, New York
- Forlizzi, J., ve Ford, S.,** 2000, Building blocks of experience: An early framework for interaction designers. In *DIS2000 Designing Interactive Systems Conference Proceedings ACM*, pp. 419 - 423.
- Frank, R.,** 1985, Choosing the right pond: Human behavior and the quest for status, Oxford University Press, New York
- Gaedeke, A. R.,** 1994, How well do you manage your office environment?, *Manager's Magazine*, 69(10), 25-27.

- Gallagher, W.,** 1993, The power of place. Poseidon Press, Simon & Schuster Inc., New York
- Garling, T. & Golledge, R. G.,** 1989, Environmental perception and cognition. In E. H. Zube & G. T. Moore (Eds.), *Advances in environment, behavior, and design* (pp. 203-236). Plenum Press, New York
- Gencol, H.,** 1994, Ofis Makinesiyle Zamanda 20000 Fersah, Ofis 94, *Arredamento Dekorasyon*, Özel Sayı:13, Sayfa:60-65.
- Gibson, J. J.,** 1966, The senses considered as perceptual systems, Houghton Mifflin Co., Boston & New York
- Gifford, R.,** 2002, Environmental psychology: Principles and practice (3rd ed.), Optimal Books, Victoria, B.C.
- Goodrich, R.,** 1982, Seven office evaluations: A review. *Environment and Behavior*, 14(3), 353-378.
- Gosling, S.D., Ko, S.J., Maranelli, T. Morris, M.E.,** 2002, A room with a cue: Personality Judgements Based on Offices and bedrooms, *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(3), 379-398.
- Grinyer, C.,** 2001, Smart design : products that change our lives, RotoVision, Crans-Près-Céligny
- Güler, Ç,** 1997, Ergonomiye Giriş, T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü, Aydoğdu Ofset, Ankara
- Hedge, A.,** 1982, The open-plan office: A systematic investigation of employee reactions to their work environment. *Environment & Behavior*, 14(5), 519-542.
- Helander, M. G., Zhang, L.,** 1997, Field studies of comfort and discomfort in sitting. *Ergonomics*, 40(9), 895-915.
- Herring, B., Szigeti, F., Vischer, J.C.,** 1977, Programming and environmental analysis for environmental fit. In P. Suedfeld, & J. Russell (Eds), *The behavioral basis of design: Proceedings of EDRA 7* (pp. 397-399), Dowden Hutchinson and Ross, Boston
- Hesket, J.,** 2002, Toothpicks & Logos: Design in Everyday Life, Oxford University Press, New York
- Huxley, A.,** 2007, The Doors of perception and Heaven and Hell, Vintage Classics, Berkshire
- Ittelson, H.M.,** 1976, Environmental Psychology: a Methodological Orientation, Holt, Reinhard & Winston, New York
- İncir, G.,** 1987, Gündüleyici çalışma ortamı ve verimlilik, *Birinci Ulusal Ergonomi Kongresi*, MPM, İstanbul
- Jordan, P.W.,** 1997, Products as personalities. In Contemporary Ergonomics 1997, Robertson, S.A. (eds), Taylor&Francis, London pp. 73-78.

- Jordan, P.W.**, 2000, Designing pleasurable products, Taylor & Francis, London
- Kupritz, V.W.**, 2000, Privacy management at work: A conceptual model. *Journal of Architectural and Planning Research*, 17(1), 47–63.
- Lantrip, D. B.**, 1993, Predicting satisfaction with the office environment by measuring constraints to worker activities. Designing for Diversity: *Proceedings of the 37th Annual Meeting of the Human Factors and Ergonomics Society*, Human Factors and Ergonomics Society. Santa Monica, CA, USA:
- Leather, P., Pyrgas, M., Beale, D. Lawrence, C.** 1998, Windows in the workplace: Sunlight, view, and occupational stress. *Environment and Behavior*, 30(6), 739-762.
- Louis Harris & Associates, Inc.** 1980, The Steelcase National Study of Office Environments, No. II: Comfort and productivity in the office of the 80's. Steelcase, Grand Rapids, MI
- Macrae, C. N., Bodenhausen, G. V.**, 2000, Social cognition: thinking categorically about others. *Annual Review of Psychology*, 51, 93–120.
- Manzini, E.**, 1989, The material of invention, MIT Press, Cambridge
- Marans, R. W. Spreckelmeyer, K. F.**, 1982, Evaluating open and conventional office design. *Environment and Behavior*, 14(3), 333-351.
- Marans, R. W., Yan, X.**, 1989, Lighting quality and environmental satisfaction in open and enclosed offices. *Journal of Architectural & Planning Research*, 6(2), 118-131.
- Mital, A., McGlothlin, J.D., Faard, H.F.**, 1992, Noise in multiple workstation open-plan computer rooms: Measurements and annoyance. *Journal of Human Ergology*, 21, 69–82.
- Moles, A.**, 1968 Information Theory and Aesthetic Perception, University of Illinois Press, Chicago
- Moleski, W. H., Lang, J. T.**, 1982, Organizational needs and human values in office planning. *Environment and Behavior*, 14(3), 319–332.
- Newsham, G.R., Veitch, J., Charles, K.E., Clinton, J.G., Marquardt, J.G., Bradley, J.S., Shaw, C.Y., Readon, J.** 2004, Environmental satisfaction in open plan environments: Relationships between physical variables, Institute for Research in Construction, National Research Council Canada, Ottawa
- Nielsen, J.**, 1994, Usability engineering, Morgan Kaufman, San Francisco
- Norman, A.D.**, 1998, The design of everyday things, MIT Press, London
- Norman, A.D.**, 2004, Emotional design : why we love (or hate) everyday things, Basic Books, New York

- Odabaşı, Y. ve BARIŞ, G.,** 2002, Tüketici davranışı, Mediat kitapları, İstanbul
- Oldham, G. R., Brass, D. J.,** 1979, Employee reactions to an open-plan office: A naturally-occurring quasi-experiment. *Administrative Science Quarterly*, 24, 267-284.
- O'Neill, M. J.,** 1994, Work space adjustability, storage, and enclosure as predictors of employee reactions and performance. *Environment and Behavior*, 26(4), 504-526.
- Özbudak Y.B., Gümüş B. ve Çetin F.D.** 2003, İç mekan aydınlatmasında renk ve aydınlatma sistemi ilişkisi, *D.Ü. II. Ulusal Aydınlatma Sempozyumu*
- Preiser, W.F.E.,** 1983, The habitability framework: A conceptual approach towards linking human behavior and physical environment. *Design Studies*, 4(2), 84-91.
- Parker, D. R.,** 1994, Designing the future workplace. *American Society for Information Science*, 20(5), 21-22.
- Reekie, R.F.,** 1972 Design in the Built Environment, Edward Arnold Publishers Ltd., Londra
- Roth, M. R.,** 2000, Mimarlığın Öyküsü: Öğeleri, Tarihi ve Anlamı, Kabalcı Yayın Evi, İstanbul
- Sağocak, M.,** 2003, Tasarım tarihi, Vipaş, Bursa
- Sanders, E. B.N. Ve Dandavate, U.,** 1999, Design for experiencing: New tools, *In Proceedings of the First International Conference on Design and Emotion*, edited by Overbeeke, C.J. and Hekkert, P., (Delft University of Technology), pp. 87-91.
- Sommer, R.,** 1969, Personal space: The behavioral basis of design. Englewood Prentice Hall. Cliffs, NJ
- Sommer, R.,** 2002, Personal space in a digital age. In R. B. Bechtel & A. Churchman (Eds.), *Handbook of environmental psychology* (2nd ed., pp. 647- 660). John Wiley & Sons, Inc., NY
- Stone, N. J., English, A. J.,** 1998, Task type, posters, and workspace color on mood, satisfaction, and performance. *Journal of Environmental Psychology*, 18, 175-185.
- Sundstrom, E., Town, J., Brown, D. Forman, A., McGee, C.,** 1982, Physical enclosure, type of job, and privacy in the office. *Environment and Behavior*, 14, 543-559.
- Sundstrom, E.,** 1986, Workplaces: The psychology of the physical environment in offices and factories, Cambridge University Press, Cambridge, UK
- Sundstrom, E., Altman, I.,** 1989, Physical environments and work-group effectiveness. In L. L. Cummings, B. M. Staw (Eds.), *Research in organizational behavior* (Vol. 11, pp. 175-209), JAI Press, Greenwich, CT

- Sundstrom, E., Bell, P. A., Busby, P. L., Asmus, C.,** 1996, Environmental psychology 1989–1994. In J. T. Spence, J. M. Darley, D. J. Foss (Eds.), *Annual review of psychology* (Vol. 47, pp. 485–512), Annual Reviews, Palo Alto, CA:
- Teker U. ,** 2003, Grafik Tasarım ve Reklam, Dokuz Eylül yay., İzmir
- Thiel, P.,** 1997, People, paths and purposes: Notations for a participatory Envirotecture, University of Washington Pres., Seattle, WA
- Toka, C.,** 1978, İnsan Araç Bağlantısında Ergonomik Tasarım İlkeleri, DGSA, İstanbul
- Veitch, J.A., Newsham, G.R.,** 2000, Exercised control, lighting choices, and energy use: An office simulation experiment. *Journal of Environmental Psychology*, 20(3), 219–237
- Vischer, J.C.,** 1989, Environmental quality in offices, Van Nostrand Reinhold, New York
- Vischer, J.C.,** 1996, Workspace strategies: Environment as a tool for work. Chapman and Hall, New York
- Vischer, J.C.,** 2004, Design review: Sharing design decision making in building performance evaluation. In W. Preiser J.C. Vischer (Eds), *Assessing building performance*, Elsevier Science Publishers, London
- Vischer, J.C.,** 2005, Space meets status: Designing workplace performance, Taylor and Francis/Routledge, Oxford, UK
- Vischer, J.C.,** 2006, The Effects of the Physical Environment on Job Performance: Towards a Theoretical Model of Workspace Stress, *Stress and Health*, Wiley InterScience
- Wilson, J. ve Challis, S.,** 2004, Color design and Emotion, Design and Emotion : The Experience of Everyday Things / ed. Deana McDonagh, Taylor & Francis, London
- Wyon, D. P.,** 1996, Indoor Environmental Effects on Productivity. IAQ 96/Paths to Better Building Environments, Keynote Address.
- Zeisel, J.,** 2005, Enquiry by design. W. Norton, New York
- Zenardelli, H. A.,** 1967, Testimonial to life in a landscape. *Office Design*, 5, 30–36.

Elektronik Kaynaklar

http – 1 www.tdk.gov.tr (23.04.2007)

EKLER

EK A:

Alan Çalışması Röportaj Soruları

EK B:

Kullanıcıların Alan Çalışması Röportaj Sorularına cevapları

EK A:

Alan Çalışması Röportaj Soruları:

1. Mekanı kısaca tasvir/tarif edebilir misiniz?
 1. Mekanı kaç kişi kullanıyor.
 2. Başkaları varsa kimler?
2. Mekanı nasıl bölümlendirdiniz/düzenlediniz? (Neden?)
 1. Kaç bölüm tanımlayabilirsiniz?
 - Kişisel kullanım için.
 - Ortak kullanım için.
 2. Kendinizi en rahat hissettiğiniz bölümü neresi? (Neden?)
3. Mekandaki kendinize ait bölümü nasıl tanımladınız?
4. Kullanıcı olarak neleri değiştirdiniz?
 1. Yaşam düzeninizi kurarken;
 - Mecburen yaptığınız düzenlemeler nelerdir?
 - Bu düzenlemelerde nelere/kimlere bağlı mecburiyetler etken oldu?
 - Kendi seçimleriniz doğrultusunda yaptığınız düzenlemeler nelerdir?
 2. Belirli bir ortam yaratmaya çalıştınız mı?
 3. Belirli bir tarz yansıtmaya çalıştınız mı?
5. Kullanıcı olarak mekana hangi ürünleri getirdiniz?
 1. Bunların arasında sizin için özel olanları hangileri?
 - Bu ürünlerle ilişkiniz hakkında;
 - Bu ürün dışında aynı amaca yönelik başka ürünler kullandınız mı?
 - Çevrenizde bu ürünü kullanan tanıdıklarınız yakınlarınız var mı?
 - Bu üründen yeni bir tane alacak olsanız nelere dikkat edersiniz?
 - Bu ürün grubundaki ürünlere karşı özel bir ilgi hissediyor musunuz?
 2. Sizin için neden önemliler?
 - Bu ürünü diğerlerinden ayıran şey ne?
 - Bu ürünün nesinden hoşlanıyorsunuz?
 - Bu ürün çeşidinde başka hoşunuza giden bir ürün var mı?
 - Yeni alsam şunu almayı düşünürdüm dediğiniz bir ürün var mı?
 3. Bunlar; mekanda, nerede durur?
6. Mekana bu ürünleri (bkz. 5.1 cevaplar) getirmemiş/getirememiş olsaydınız;
 1. Mekanda ve mekanda geçen gündelik yaşantınızda ne/neler değiştirdi?
 - Yerine başka bir ürün getirebilecek olabilseniz nasıl bir seçim yapardınız?
 2. Mekanda ve mekanda geçen gündelik yaşantınızda nasıl hissederdiniz?
7. Kullanıcı olarak mekana getirdiğiniz ürünlere (bkz. 5.1 cevaplar);
 1. Ne zaman sahip oldunuz?
 2. Nasıl sahip oldunuz?

8. Sizce mekanı paylaştığınız kişilerin değer verdikleri ürünler nelerdir?
 1. Siz bu ürünler hakkında ne düşünüyorsunuz?
 2. Sizce bu ürünleri onun için özel yapan nedir?
 3. Sizce bu ürünler sahibi hakkında ne gibi bilgiler veriyor?
9. Bütün bu ürünler ve mekan bir arada sizin için ne ifade ediyor?

EK B:

Kullanıcıların Alan Çalışması Röportaj Sorularına cevapları

– A1'in Röportaj Cevapları

1.

Biz burada iki kişiyiz, ben ve A2. Birlikte rahat çalışabileceğimiz ve rahat yaşayabileceğimiz bir ortam yaratmaya çalıştık kısacası. Burada ikiye bölünmüş bir durum var, bir tarafta çalışabileceğimiz ve diğer tarafta oturup rahat edebileceğimiz, işten ayrılabilen bir taraf olarak düzenlemeye çalıştık. Fakat şu anda olduğu gibi bazen ödevler yığını ile doluyor. Aslında şöyle bir durum var, bizim burada mekanı oluştururken çok fazla seçim şansımız yoktu. Bizlere verilmiş olan bu masalar, bu kesonlar, işte bu dolaplar filan elimizde olanlarla düzenledik. Bu mekan iki kişi için dar ve uzun bir mekan. Pek mimari olarak iyi yapılandırılmamış bir mekan. Onun için biz bu elimizdekilerle elimizdeki bu odayı nasıl daha verimli şekilde kullanabiliriz diye baktık.

2.

Masalarımızın olduğu ve genelde kullandığımız alanı simetrik olarak ikiye böldük. Kalan diğer kısmı ortak alan olarak kullanıyoruz. Bu masalar birlikte duruyordu; çoğu insan da halen o şekilde tutuyor. Ama biz bunları ayırırsak; ikiye ayırırsak böyle (şekil) çalışma masası ve bilgisayarın olduğu masa olarak kullanabiliriz diye düşündük, hem de odada daha fazla yer açılıyordu bize. Bu şekilde yerleştiğimiz zaman bu masayı ve sandalyeleri (şekil) de getirebildik buraya. Bu dolapların yerinde kahverengi dolaplar vardı, bunların (kesonları kastediyor) takımı, sonra bunları bulunca, bunlar daha alçak daha ferahlatırız diye düşündük ve bir fırsatta onları gönderip bunları koyduk. Bunları mekana koyduktan sonra A2 aşağıda bunları (kapının yanındaki geniş, kısa dolabı göstererek), onun takımı ile bunu (kapının yanındaki ince uzun dolabı göstererek) buldu, onda hani çay kahve bir şeyler koyarız diye onları o tarafa aldık. Onun dışında şunlardan (kesonları gösteriyor) nefret ediyoruz, ama işe yarıyor diye tutuyoruz, hatta onları boyamayı, kaplamayı filan da düşündük bir ara. Bir ara bilgisayarları buradan kaldırdık, burada laptoplarla çalışıyorduk, sonra taşımak zor olduğu için tekrar sabit bilgisayarları koyduk. Burada (ortak alanı göstererek) işte böyle ikimize ait şeyler var. Kendimi en rahat burada (kapıya dönük masayı gösteriyor) hissediyorum. Çünkü burada çalışırken bir anda sohbet moduna da girebiliyorum. Aslında daha çok bilgisayarın karşısında duruyoruz, ama dönüp bir anda işten

uzaklaşabiliyorum. O nedenle en rahat burada hissediyorum diyebilirim oda içerisinde. Aslında bizde pek bu taraf senin, bu taraf benim yok. Yani burada oturuyoruz, o yüzden post-itler falan en yakın yerde, ama odanın her tarafına bir şeyler asıyoruz. Özellikle yaptığımız bir düzenlemeden çok kendinden oluştu diyebilirim.

3.

Burada (masasının yanındaki duvarı göstererek) resimler var. Ben bunları daha böyle beyaz kalmasındansa daha böyle hareket katsın diye bir şeyler yapıştırdım. Onlar daha A2 burada yokken de vardı. Onları hiç ellemedik yani, böylece kaldı. Yani burada daha çok benim etkilendiğim şeyler, onları yapıştırdım duvara, dergilerden, daha çok ayakkabı ile ilgili şeyler var. Kişisel ilgi alanım olduğu için herhalde. Bir de böyle post-itler falan. Sürekli görmek ve hatırlamak istediğim şeyleri filan yapıştırıyorum. Bunların yanında benim evde yerim olmadığı için buraya getirdiğim kitaplar filan da duruyor burada, öyle dağınık bir şekilde. Benim birde böyle çok sık kullandığım kremlerim, kolonyam ve temizlik malzemelerim var. Bunlar sürekli yanımdadır, çok sık kullanırım çünkü, çikletler falan var. Şu anda bilgisayardan görünmüyor, arkasında kaldılar, ben teneke kutuları çok severim, koleksiyonum vardır. Bir kısmını buraya getirmiştım. Onlar burada duruyor, aslında gözümün önünde olsun ve göreyim diye buradaydı, ama şu anda gözüküyor.

4.

Bu gördüğünüz düzen, masaların yerleşimi, kesonların yeri filan biraz mecburen oldu. Çünkü öbür türlü iki kişinin burada mekanı çok verimli olarak kullanamadığını biz gördük. Yani bu ayırdığımız masaların ikisi birden yan yana koyduğumuz zaman bir masa şöyle duruyordu diğer masada böyle duruyordu ve kesonlarında gereksiz bir yer işgali söz konusuydu. Mesela bunu mecburi olarak bu şekilde koyduk ama bunu yaptıktan sonra oda mutlu olmadığımız bir yer olmadı, mutlu olduğumuz bir yer oldu. Bütün bunları mecburiyetten yaptığımızı söylüyorum, çünkü en başta mekana bağlı olarak bunu yaptık. İkimize de eşit yer kalsın diye düşünmemiştik, ama böyle böldüğümüz zaman her şey eşit oldu. Özellikle burası benim olsun, burası senin olsun, burası da ortak kullanım alanımız olsun diye girişmedik düzenleme işine. Bu masaları böyle koyduğumuz zaman, zaten her şey çok eşit bir şekilde dağılmış oluyor. kimsenin ondan dolayı bir sıkıntısı olmadı.

Mesela en son bu koltukları kapladık A2'yle, odada her şey tek renk kalmasın diye onları renkli kadifeyle kapladık. Biz odamızı seviyoruz, bir şekilde burayı kendimize

ait bir yer yapmayı başardığımızı düşünüyorum. Aslında herkes bizim odamızı seviyor, çünkü her gelen “A, sizin odanız ne kadar güzel olmuş, bizim odamız daha küçük duruyor.” diyor. Bir şekilde bizim burada yaptığımız düzenleme bu mekana uydu. Buradaki maksimum kullanımı sağladığımıza inanıyorum.

5.

Buradaki her şeyi oradan buradan getirdik. İkimiz de sürekli bir şeyler getiriyoruz. Ama en başta ikimizde kendi bilgisayarlarımızı getirdik. Okulun bize verdiği bilgisayarlar değil bunlar. Evdeki bilgisayarlarımızı getirdik, okulun bilgisayarları verimli çalışmadığı, sürekli bozuldukları için getirme ihtiyacı duyduk. Onun dışında benim getirdiğim kitaplarım var, denizliğin üzerinde duran teneke kutularım var, kullandığımız çay bardakları, kahve fincanlarımız var. Açıkçası benim burada çok özel bir ürünüm yok, değer verdiğim bir şeyleri buraya getirmedim. Kitaplarım filan var onlarda çok özel anlam ifade eden şeyler değil, sadece gerektikleri için getirdim. Yani “Bu odamda olsun.” dediğim bir şey var mı? Benim buraya getirdiğim, canım çalışmak istemediği zaman boncuklar falan var, takı ile ilgili şeyler falan var. Mesela bir de çarıkları filan getirmiştım, ama pek uymadığını düşündüğüm için geri götüreceğim. Burada daha çok fonksiyonel kullandığımız bardaktır, çataldır gibi şeyler var. A2'nin Finlandiya'dan getirdiği cam kalp var. Ama özellikle getirdiğim bu odamda dursun dediğim bir şey yok. Tenekelerimi getirdim, evdeki masamdaydı bunlar önceden. Ama orada çok fazla çalışmıyorum. Çalışma masamı çok fazla kullanmıyorum, o yüzden orada duran kalemlikleri filan buraya getirdim, burada kullanırım diye. Oda için özel aldığım çiçekler (çiçek şeklinde kağıt tutucular) var. Orada burada var birkaç tane. Başka aklıma Bir şey gelmiyor odaya getirdiğim veya özel olarak odaya aldığım. Kettle aldı A2. Sonra bu duvardaki aynayı getirdi. Eminim onu anlatır, ama buraya özel olarak almadı sanırım. A2'nin alığı daha çok şey var. Çiçek de getirmişti ama sonra kıyamadı, geri götürdü . A2'de o daha çok var, “Bu odaya uyar.” diyerek getirdiği daha çok şey var. Ve şu ana kadar getirdiği herhangi bir şeyin odaya uymadığı olmadı, biz o konuda uyumlu bir çiftiz. Anlaşıyoruz yani. Şimdi bir yandan düşünüyorum “benim hayatımda çok önem verdiğim bir şeyler var mıdır?” diye, o da yok galiba. Şimdi kendi odamı düşünüyorum, bu olmazsa eksik hissederim dediğim bir şey yok. Her halde öyle bir ürün, obje, nesne takıntım yok. Ama ayakkabılarım olmazsa eksik hissederim. Şimdi sen sorunca fark ettim, ürüne, objeye, nesneye karşı duygusal bağlantım yok. Geçen gün annem sordu; “Sen evden bir şey götürmek istiyor musun evine?” , “yoo...” dedim. Demek ki öyle bir şeyim yok. Her hangi bir ürüne bağlı bir şeyim yok. Ayakkabılarımı götüreceğim, o da yeter diye düşünüyorum .

Yok gerçekten öyle bir şey. Bu teneke kutuların ve kola şişelerinin orada durma nedeniyse laptopla çalıştığım zaman pencere önündeki, üzerinde şimdi bilgisayarın olduğu masa boştu. Yani kağıt kalemle çalıştığım masa oydu, onun için kalemlik olarak kullandığım kutular filan oradaydı. Hepsi bir arada dursun diye diğerleri de yanında yer aldılar. Ayrıca raf olmadığı, daha doğrusu olamadığı için denizliği bir raf olarak kullanıyorum. Ama bir ara diğer masadaydılar. Kalemligi nereye koyarsam diğerleri de onunla birlikte geliyor. Yani bir şeyi bir yere koyduğum zaman diğerlerini de yanına koyma gibi bir tercihim oluyor. Hepsi bir arada olsun istiyorum. Hepsi ortak amaca yönelik gibi aslında. Diğerlerinin içinde silgi, etiket gibi kırtasiye malzemeleri var. Bir tanesi de kumbara zaten. Gerçi hepsi bilgisayarın arkasında kaldı şimdi. Ben orada olduklarını biliyorum, bana yetiyor. Birkaç tanesi Coca Cola'nın promosyonundan çıkmıştı. Birkaç tanesi de benim bir arkadaşımın babasının da böyle bir koleksiyonu vardı, birden fazla olanlarından bir-iki tane verdi. Gramofon iğnesi kutusu verdi bir tane, bende içinde toplu iğnelerimi tutuyordum. Yaklaşık 30-35 tane filan var, çok büyük bir koleksiyonum yok.

6.

Mekana bunları getirememiş olsaydım bir şey değişmezdi. Ben bunları kalemlik olsun, ıvır zıvırları saklasın diye getirdim. Göz önünde olmasın, ben nerede olduklarını bileyim diyerek getirdim. Bunlar olmasa, yine bu ıvır zıvırları içine koyabileceğim bir kap getirirdim. Herhangi bir kutu olabilirdi, bu konuda kötü hissetmezdim, üzülmezdim yani.

7.

Bunlara okula geldiğim zaman, 7-8 sene önce sahip oldum. Büyük kısmını kendim aldım, bazıları, Birkaç tanesi de hediye. gramofon iğnesi ve kumbara olanı hediye, diğerlerini ben almıştım. Almıştım dediğim; hediye çıktı, promosyon çıkmıştı.

8.

A2'nin değer verdikleri ürünler; aynasını sever diye düşünüyorum, çünkü mavi. A2'nin maviye karşı bir özel şeyi var. Bu duvardaki fotoğrafları getirmişti, onların da özel olduğunu düşünüyorum. Ayrıca sevdiği insanların fotoğrafları var hemen bilgisayarının yanında, flüoresan lambaya asılı rüzgar çanını sevdiğini biliyorum. A2 yapmıştı bunu sanırım. Sahip olduğu ürünler A2'nin kişiliğini yansıtıyor, ama bunu anlatmak çok zor. Uzun süredir birlikte paylaşıyoruz bu mekanı, bazı şeylere baktığım zaman "Bu A2!" diyorum. Ama bunu nasıl sözlü olarak anlatırım

bilemiyorum. Kelimelere nasıl d kebilirim onu bilmiyorum. Bir Şey görüyorum, “Bu tam A2'nin tarzı.” diyorum, mesela bu aynası tam öyle bir Şey.

9.

Ya aslında Şunu söyleye bilirim; bence bir mekandaki en önemli Şey benim için insan. A2 yokken; bir ara 6 ay yurt dışındaydı, ben bu odadan aynı zevki almadım. Mesela A2'ye mail yazıyorum; biz çok çay kahve içeriz, A2 yokken ben odaya su filan almadım, odada durmak da istemedim, o yokken içimden gelmedi yani. Bizim dostluğumuzun getirdiği Şeyden de bu odayı çok sevip, bu odaya bir Şeyler katmak da istiyorum, odamızı daha güzel yapalım, daha çok zaman geçirelim istiyoruz. O yüzden eşyalardan çok bence mekandaki insan çok önemli, yani mekanı paylaştığınız kişi önemli. Burada daha az paylaşımda bulunabileceğim bir insan olsa ben odada bu kadar durmazdım. Duvarlara yine bunları asardım, kutularımı getirirdim. Boş duvarlar ve oda çok renksiz bir odaydı buraya ben ilk geldiğimde. Sadece bunlar (mobilyaları gösteriyor) vardı, ben odaya renk gelsin diye yine bunları yapardım. Ama bağlanmazdım, zaten odada Şu olmazsa odada duramam diyebileceğim bir Şey yok. Eğer mekanı paylaştığınız insan çok etkiliyor. Burada daha çok zaman geçirmek istiyorsun ve aksi durumda okulda çalışmak çok zor oluyor. Ama mesela burada oturup çalışma ortamı yaratalım diyoruz. Yani daha çok zaman geçirelim istiyoruz.

– A2'nin Röportaj Cevapları

1.

Biz iki kişi kullanıyoruz mekanı, iki kişinin yerleşmesi için dar, uzun bir mekan burası. Yani aynı metre karede olup daha karemsi bir yer olsa burası çok daha kullanışlı olabilirdi. Fakat burası; planına göre çok verimli kullanılabilen bir oda; biz bunun içinde böyle bir düzenleme yapabildiğimiz için. Bizim odamız genelle karşılaştırdığımda; sevimli ve şık bir oda. Çok daha güzelini yapmak isterim ama kendi imkanlarımızla yaptığımız için böyle oluyor. Kullanışlı mı? Evet Şu anda bizim için çok kullanışlı. Evet, bir tarafa bilgisayarı bir tarafa bunu koymak mesela benim için o kadar iyi oluyor ki; çünkü internet denen Şeyden zaten haz etmiyorum ve bir yandan da sözlük gibi. Hani bir kelimeye bakacakken yirmi kelimeye bakar ya insan, İnternet'te de alt tarafı bir mailimi kontrol edeceğim zaman, girmemem gereken bir sürü yere girmek durumunda kalabiliyorum mesela. Onu böyle arkamda bırakıp bu tarafa d nd ğ imde benim için çok faydalı oluyor. Yani ikisinin aynı masa olmaması beni baya Şey yapıyor, faydalı oluyor bana yani...

2.

Bu masaları böyle ikili koymayı A1 akıl etti. Bu odada benden önce C5 vardı. Ben C3'le aynı odadaydım. İki kişilik başka odamız vardı. Biz "karı-koca aynı odada olmak istemiyoruz" dedik, sonra C5 benim yerime geçti, ben A1'in yanına geldim. O zaman çok farklıydı buradaki A1'le C5'in masa konumu. A1'in'in masası şöyleydi, C besleş'in masası şurada duruyordu ve yani sanki her an oradan taşınılacakmış gibi bir hissi olan bir şeydi. Ben buraya geldiğimde; A1'le gaza geldik, sevdik yani bir şekilde ve böyle bir şeye giriştik. Biz iyi kullanıyoruz bu mekanı. Seviyoruz her şeyden önce. Bu odayı bizim dışımızda birçok arkadaşımız istasyon gibi de kullanıyor. Çay, kahve içip sohbet ediyoruz. Bizim öyle bir şeyimiz var bu odada, seviyoruz da arkadaşlarımız gelmesini, küçük bir ağırlama yapıyoruz yani. Ben mesela B2'nin odasına giderim, başkada pek birilerine gitmem. C3'ün odası (eşi, aynı zamanda okulda araştırma görevlisi) var mesela, gitmem. Onunla birlikteyken de (aynı odada kalırken de) benim köşem, daha benim olduğu belliydi, onun ki ise böyle (eliyle belirsizdi gibi bir işaret yapıyor)... Ama B2'ye gitmem şeyden kaynaklanıyor, B2 de ev gibi. Yani eşyası var, eşya çok önemli bir kavram, benim doktora tezimde de tamamen o eşya üzerinde duruyorum. Orada B2'in örtüsü var bir şeyi var yani. Daha bu sabah B2'in yanına gittim, ve karşısında oturmak için B1'nin masasına oturdum ve bakınca, "Bu nasıl bir şey, B1'e ait hiçbir şey yok burada!" dedim... Hiçbir şey yok, ben duramam mesela. İlla bir şeyler koyarım. Bu benim için şöyle önemli; oraya kendimi ait hissetmemi sağlıyor. Oranın bana ait olması önemli değil, ben oraya ait olabilmek istiyorum ve onun için bir şeyler koyuyorum.

3.

Benim; şimdi (odam) çok dağınık, ben odamda çalışabilen bir insanım. Ama doktora, yani doktora en temel çalışmam gereken konu ile ilgili odam da daha az çalışıyordum ki bu sene onu da biraz daha rayına oturttum. Fakat odada iş yaparım yani, odada boş oturmam, duramam zaten boş bir şekilde. Burada çalışıyorum yani (masasının üzerindeki kalabalığı göstererek), onun içinde devamlı böyle yazılar, kitaplar olur. Her gün yanımda bir çantam olur. Buraya bir şeyler gelir, gider. Evle burası arasında taşıdığım şeyler oluyor, mutlaka bir şeyler gelir, gider, gelir, gider... O şey her zaman aynı şey de değildir, o sırada neyle uğraşıyorsam odur. Yaptığım şeyin bir kısmını evde bir kısmını burada yapıyorum. Bölüm işleriyle ilgili çok iyi çalışıyorum, bölüm işini odada yapıyorum. Ders hazırlıyorum, EÜT lisansa ders veriyorum, onu baya bir odada yapıyorum.

Genellikle odadayım, zaten arandığımda odada bulunurum. En son bunları koydum (eliyle masasındaki aletleri göstererek) takıyla ilgili bunlar, ahşabımda var, bakır levhamda var orada (masanın hemen altındaki malzemeleri göstererek) bu tip aslında ofis işi olmayan şeyler de var burada. Burada biz baya çalıştık, A1'le uygulama yaptık, şu masada (yuvarlak masayı göstererek) tezgah kurduğumuz oldu.

4.

Tek başıma hiçbir şey değiştirdim diyemem. Ama bu odada daha önceden C5 ve A1 vardı; o zamanda oda böyle yeniydi daha böyle tam yerleşilmemişti. Gerçi C5'in eşyaları hala kutusunda bildiğim kadarıyla; C5 yerleşmeyen birisi olduğu için, kutuyla duruyor eşyaları. Biz işte ne yaptık (hatırlamak için odaya göz gezdirerek)? En başta A1'in bu dörtlü masa teorisi, başka bir şey değiştirdim diyemem. Yani aklıma başka bir şey gelmiyor. Bu masa düzeni de, bir şeyler yapmam gerekiyor ve sürekli aşağıya inmek de istemiyorum on dakika yirmi dakika ara verdiğimde. Onun için (masasındaki aletleri göstererek) bunu buraya öyle koydum. Kişisel diyebileceğim şunlar var (duvardaki fotoğraflar, resimler) onları şöyle astım. Onları astıktan sonra A1'e sordum "Bak, bunları böyle astım. Güzel olmuş mu?" diye. Bir de aynayı da direkt söylemiştim A1'e "Ayna getireceğim." diye. Onu evden getirdim mesela. O benim evde de sevdiğim bir parçaydı. Sevdiğimiz şeyleri buraya getirebiliyoruz, bir tek çiçeği geri götürme ihtiyacı duydum. Onu da iyi ki geri götürdüm, çünkü bir şekilde onunla buradakinden daha iyi ilgilenebilecektim ve evde onun için ayırdığım yer boş kalmıştı, onun için götürdüm. Biraz yeşillik olsun diye getirdim. Renk olarak da yeşili de severim, Yeşil ve mavi; su renklerini seviyorum. Mesela şu resimleri A1 şuraya astı (A1 söyleşimizde o resimlerden bahsetmemişti) eski şehir fotoğrafları olan bir takvimden. Biz eskiyi seviyoruz. Bu fotoğraflardan alttakini A1 özellikle asmış, çünkü o fotoğraf Trabzon'da çekilmiş ve benim ailem de Trabzon'lu; ben her ne kadar iki kere gitmiş olsam da, o benim için farklı bir anlam taşıyor o bakımdan. Diğeri de kapalı çarşının fotoğrafı; o da bizim çok sık gittiğimiz bir yer, beraber de gittiğimiz, sevdiğimiz bir yer. Sonra şu şeyleri aldım (askıları işaret ederek), bizim burada askımız yoktu, o çok önemli bizim için. Ben aldım; aslında aklımızda hep askı vardı, onları Paşabahçe'de gördüğümde A1'in de çok hoşuna gideceğini düşündüm. Ben çok sevdim ve A1'in de hoşuna gideceğini adım gibi biliyordum, direkt aldım onları. Ki o da bayıldı gördüğünde. Onlar, bilmiyorum bu odada en sevdiğim şeylerden biri galiba o askılar. Sonra bu yuvarlak masayı çok seviyorum. Onu sağ olsun Semra Hanım (bölüm sekreteri) yarın öbür gün birisine lazım olur

diye saklamış, bize nasip oldu. Ayrıca bu dolap var, bu koridordaki stüdyolardan birindeydi, bir gün ben oralarda dolanıyorum, işe yarar bir şey var mı bizim odamıza gibisinden. Bu dolabı gördüm. Meğerse o bizim bitirme projesi yapan öğrencilerinden birisinin yaptığı bir işmiş ve orada duruyordu. Sordum soruşturduğum alabilir miyim diye, ayrıca ben alabilir miyim diye sorduktan sonra onun değere bindiğini de hiç unutmam yani. Bunu ben keşfettim diyerek ittire, ittire getirdim buraya. Banyo için yapılmış bir dolap bu, altında kirli çamaşır için kısmı vardı. A1’de “Oraya damacana alalım.” dedi. Damacana alıp oraya koyduk ve bence süper yani bulamazsın başka yerde. O çirkin damacana görüntüsü yok bu odada, ama damacanamız var.

5.

Biri o aynayı getirdim, o mavi/türkuaz aynayı getirdim. Onu İznik’ten aldım. Evlenirken kendi evim için almıştım. Tam yeri de vardı, bir dolabın üstü için, eni boyu tamdı orası için. Fakat bir şekilde onu oraya asmadım, asmama sebebim ise; ben, evde çok az aynam var, yani işin aslı ben ayna sevmiyorum. Aynaya çok da bakmam yani. Salonda ayna istemediğimi fark ettim, kaldı ki yatak odamda bile ayna yok, sadece banyoda ayna var. Onun için onu asmadım. Bu arada bunu getirirken, daha doğrusu şöyle söyleyeyim, odaya bir şey getirirken A1’in sevmeyeceği bir şeyi getirmem. Genelde zevkimiz uyduğu içinde öyle bir problem de olmaz hani. Çok uç bir şey, yani odanın kullanımını (olumsuz) etkileyecek bir şey getirmeyi de tabî ki istemem. Uç bir şey bir keresinde saat getirmiştım, onu da kaldırdım mesela. Bak bu güzel, iyi bir örnek (Dolaptan bir saat çıkartıyor). Bunu çok severek almıştım. Şurada masamın üzerinde asılıydı, ama bu bende o tereddütü yarattı. Bu bizim odaya uymuyor, ben böyle şeyleri severim ama A1 bunu sevmez, ya da sevmeye bilir. Kısa bir süre sonra istemediğime karar verdim ve kaldırdım. Bunu (yeşil metal plakadan çerçeveyi göstererek) çok seviyorum, Paşabahçe’den aldığım bir fotoğraf çerçevesi. Fotoğraf koyuyorsunuz ve mıknaatısla tutturuyorsunuz. Sanat tarihi dersi için notlarımı hazırlarken, yanlışlıkla bu Villendorf Venüs’ünü çok büyük aldım. Bunu da çok, çok, çok severim. Bende üzerinden yine çok sevdiğim bir fotoğrafı çıkarttım ve bunu koydum. Mıknaatısta kalp şeklinde olduğu için o kadar güzel gidiyor ki buraya, tam biçim olarak, zaten eski eserlerde de hep bir üçgenle belirtilir kadınlık kısmı. Bu şişe ve gelinciğim çok değerlidir. Bu gelinciği çok sevdiğim Şermin Ayanak hocam bana Çanakkale şehitliğinden getirmişti. Bu da bahçede bulduğum bir şişe, onunda rengini çok beğendim. Ne şişesi onu bile bilmiyorum. Bu gelincik de; okulda dört oda değiştirdim, benimle her yere gelmiştir. Şu sandalye önemli, o okulun sandalyesi,

bunun Nezih Eldem tasarımı olduğu düşünülüyor. Bir şekilde elime geçmişti, değerini biliyoruz. Mesela bu da (dolabın üzerindeki bir çalışma lambasını gösteriyor) sevmediğimiz ama bir türlü kurtulamadığımız bir şey. Aslında çok kötü bir şey; çünkü evde istemediğim için getirdim buraya. Yani nedense sevmiyorum, çirkin... A1 de, ben de bu flüoresanı sevmiyoruz. Beyaz ışık rahatsız ediyor insanı. Bu arada getirdiğim bu resimler, orijinaldır. Sanatçıların orijinal yapıtları yani, taklit değil.

6.

Bir eksiklik duymazdım herhalde, çünkü getirdiğim şeyler çok işlevsel şeyler değil yani. Ama mesela o ayna olmasaydı yine mutlaka bir ayna koyardık odaya. Ama boş ta bırakmazdık, onların yerine başka bir şeyler koyardık. Bu Edward makas eller saati de aldıktan sonra çok beğenmediğimi fark ettim. Boş gelirdi mekan, ve sürekli bir şeyler koymaya çalışırdım. Aidiyet konusunda rahatsız olurdum. Kullanıcının mekana dahil ettiğı ürünlere ne zamandır ve nasıl sahip olduğı; bunun ürünlerle kullanıcı arasındaki bağın nasıl oluştuğı anlaşılmaya çalışılacaktır.

7.

Aynayı 2004'te aldım. 2005'te geldim bu odaya. Gelincik ve şişe 2002'den kaldı. Çerçeveyi 2005'in başlarında aldım sanırım, 2006'da da üzerine Venüs'ü getirdim.

8.

A1 için kolonya ve kremleri önemlidir. Denizlik üzerinde tuttuğı teneke kutuları ve bu kola şişeleri önemlidir A1 için. Ayrıca fotoğraf sever, oradaki fotoğraflar önemlidir. Babasıyla olan fotoğrafı mesela ben onun çok önemli olduğunu düşünmüşümdür hep. Ayna önemlidir, hatta masasında da bir ayna var. Mesela dışarı çıkacağım zaman eğer kendimi güzel hissetmeye ihtiyacım varsa A1'in masasına bakarım şöyle bir, kesinlikle işime yarayacak bir şeyler bulurum. Titizdir, temizdir, kendisine bakar. Sevdığı insanların fotoğrafları çevresindedir.

9.

Bizim A1'le oda arkadaşlığımız başladıktan sonra çok daha yakın bir arkadaşlık kurduk. Sadece okulda değil, okul dışında da daha samimi ve yakın olduk. Ama öncesinde okul zamanlarından beri bir sempatimiz vardı sanırım karşılıklı. Birbirimizin daha iyi tanıma fırsatımız olduğunda da doğal olarak çok güzel bir arkadaşlığımız oldu. Bu odayı seviyorum. Yapabildiğimizin en iyisini yaptığımızı düşünmem. Kapattığımda kendi yerimde olduğumu hissediyorum, okulun içinde kendimi soyutlama yeri olarak görebiliyorum. Burayı umursuyorum, burası

hayatımızın bir parçası, kabul etmişiz yani. Bu odanın şöyle bir şeyi var. Bizim penceremiz var ama bir şey görmüyoruz. Fakat bir harcama yapmak da istemiyoruz. Okulun sağladığı maddi imkan zaten az. Onun için kimse bir de üstüne masraf yapmak istemiyor. Benim en büyük hayallerimden birisi; şurayı bir mazi ile yeşillendirmek mesela. Gökyüzünü görüyoruz, boğazı görmesem bile beton görmeyeyim. Mesela pencereler yere kadar olsa, dışarı çıkabilsek güzel olurdu.

– A3'ün Röportaj Cevapları

1.

Mekanımız, arkadaşım A4 ile paylaştığımız, çok sevdiğimiz bir odacık. Yaklaşık 1 senedir buradayız. Dikdörtgen formunda, bir koridorun Birkaç parçaya bölünmesinden müteşekkil, flüoresanla aydınlatılan, yeni malzemeler kullanılarak yapılmış bir ofis odası. Daha iyi planlanabilirdi (hemen şikayetlere geçmeyeyim ama). Bizim masalarımızın yerleşiminden görüleceği üzere, metre kare olarak yeterli, ama şekil olarak çok kullanışlı değil. İnce, uzun dikdörtgen olduğu için; genelde insan sirkülasyonları karesel formlara daha iyi oturuyor çünkü. Ben oturduğum konumumda çok mutluyum halimden, ama arkadaşımın konumunu düşündüğümde kapıyla kendisinin direk (birebir) göz temasında olması, kapı açık olduğu zaman koridordan geçenlerle çok fazla iç içe olması açısından, onun adına mutsuzum. Ben kapıya göre ideal bir konumda oturuyorum. Gökyüzünü ve açık havayı doğrudan görebilmem benim için önemli. Bir de doğal bir havalandırmamız var. Pencereyi 45 derece açtığımız vakit, kapıyı da açınca arada o doğal hava dolaşımıyla klima gibi rahat bir etki alabiliyoruz. Bir düzenleme yaptık, Bölüm başkanımız Alpay Er ilk taşındığımız zaman bana bunu öğretmişti. Bir tarafında bir ip ile açılmasını istediğim maksimumu sabitledik. Diğer taraftan çiçek saksımızla sabitleyince, orta akstan dönen pencere sabitleniyor.

2.

Bu odaya biz taşınırken bölümlere ayırılım diyerek taşınmadık. Zaten oda arkadaşımın çok yoğun bir zamanıydı. Her şey çok çabuk olup bitti. 2-2,5 saat içinde eski odamızdan taşındık. Eski odamız, plan olarak çok daha başarılıydı, fakat hava sirkülasyonu yoktu, Sıcakta pişiyorduk, tepesi cam kaplı bir koridorda olduğu için, yaz-kış hamam gibiydi. Oradan buraya bütün eşyalarımız getirip koymamız 2- 2,5 saat aldı. Her şey alt alta üst üste, kendimize göre, öncesinde kağıt üzerinde bir planlama yapmadan, sadece belli iç güdülere

dayanarak. Bir de benim iç mimarlık lisansımdan kaynaklı bilinçli iç güdülere dayanarak, ışık alabilmek için, kapıyla olan ilişkiyi düşünerek, kitaplarımızın yoğunluğunu düşünerek, odamıza sık sık gelen öğrenci ve misafirlerin oturtulmasını düşünerek, bütün bunları harmanlayarak bir yerleşim yaptık. Öbür odamıza göre daha ferah kalabilmesi için ne yapsak diye düşündük. Duvarları olabildiğince boş bırakmaya karar verdik. Ben böyle bir takım, görsel olarak ağırlık vermeyen, o hafifliği, o ferahlığı devam ettirecek objeler koyayım istedim, hem kendim mutlu olayım diye, hem de bu kadar çok kitabın görsel ve bilgisel ağırlığı altında da neşelenelim diye. Kişisel kullanım için 2 ayrı bölüm, ortak kullanım için de 1 bölüm olarak şekillendi mekan. Orta alanımızda müzik setimiz, evden getirdiğimiz kettlemiz. 5-6 çeşit bitki çayımız, Bu da bu odaya mahsus. Yerleşimimizle beraber, hem birbirimize, hem işimize olan uyumumuzla gelişen yenilikler. Enteresan olan, eski odamızda böyle bir düşüncemiz yoktu, yine gelenimiz gidenimiz çoktu. Hem öğrenciler bizlerle konuşmayı sevdiği için, hem de akademik toplantılarda biz ikimiz bir mekanda olduğumuz için bizim yanımızda yapıliyordu. Ama orada bu şekilde çaylı kahveli bir durumumuz yoktu. Belki çay ocağına yakın olduğumuz için de olabilir. Bir de oda çok sıcak, üzerine sıcak çay içilmiyor. Burada su bidonumuz, hem çalışma, hem de burada biraz daha vakit geçireceğimiz, daha kendimize göre kişiselleştirilerek, verimli ve mutlu olabileceğimiz bir odaya dönüştürdük. Benim şöyle bir teorim var önemli olan insanlardır. Oda arkadaşım la o kadar memnunum ki veya aynı şekilde iyi anlaştığım birileri olduğu sürece mekan önemli değil zevkler de kendi kendine ilerliyor. Eğer anlaşılmadığım biriye o mekanı çok kullanmak istemem. Dolayısıyla kendime daha mutlu bir yer bulmaya çalışırım. Burayı bu kadar çok sevmem ve benimsemem, güzel oda arkadaşımın etkisiyle olabilir (çok romantik cevaplar veriyorum ama neyse).

3.

O çok net; benim olmazsa olmazlarım var. Mesela bir tanesi, hava ve gökyüzünü görmek. Nasıl bitkinin güneş ışığına ihtiyacı varsa... Ekranın parlaması bile benim için önemli değil, o benim göz ardı edebileceğim bir şey. Kendime ait ufak tefek eşyalarım la, zamanında hediye edilmiş veya gelen benim için önemi olan hediye edilmiş şeylerle. Ufak tefek, bakıldığında çok bir değer ifade etmeyecek... Ben mesela evimde bu kadar ufak objeler yer veren bir insan da değilim ama ofis ortamında çok zamanımız geçiyor ama çok insanla ilgileniyoruz, demek ki onlardan bende iz düşümü kalanları etrafımda görmek hoşuma gidiyor. O tabi dış kulvar, bir de bana yakın olan kısım var ki, kitaplar, ödevler, yapmam gereken

işler. Burada gizli bir yerim var, bana gelen fotoğraflar, notlar filan. İş, sadece iş gibi değilse, ben karakterimi de yansıtıyorum buraya.

4.

Buraya ilk önce ben geldim, Öbür odamıza da önce ben gelmişim. O tür kararları A4'in üzerinden aldım, isteyerek veya istemeyerek. Bir bakıma da üzgünüm. Bencilce cam önünü kendime ayırıyorum. Ama bu (aydınlık) gerçekten benim için çok önemli. A4'ünde geleni gideni çok; kapıya yakın, hemen ilgileniyor gelenlerle. Burada yaşam alanlarımızı düzenlerken çok çok seçeneğimiz de yoktu açıkçası. Odanın planında bir bu duvara telefon, internet çıkışları, anahtar prizleri konmuş. Bir de o duvara konmuş. Belli ki bu şekilde bir yerleşim için planlanmış. Ancak odanın eni de büyük ihtimalle kağıt üzerinde çizilenle uygulanan arasındaki ufak farklardan kaynaklanan, o 5-10 santimlik kaymaların toplanarak artmasından kaynaklanıyor. A4'ün masası biraz kapıya doğru taşı. Eğer öyle bir masa getirmese ya duvara çok yakın oturacaktı ya da kapı açılmayacaktı. Ama bu tarafta oturan için bir sıkıntı yok. Bu masalar zaten standart, aşağıda üretilen masalar. aşağı yukarı bu şekilde bir yerleşim olabiliyor. Esas şaşırtıcı olan; hepimizin odasında aynı anahtar prizler olmasına rağmen, genelde mimaride ve iç mimaride elektrik çıkışları hala geçerli bir kural olmasına rağmen bu kadar çeşitliliğin çıkması. Bir yan oda, A5 Hocanın odası dizaynlanırken, bambaşka yerleşimler çıktı. farklı mobilyalar kullanılarak farklı farklı yerleşimler çıkabiliyor. Şu anda aynı şeylerle yeniden bir yerleşim yapsam, yine bunu yapardım diye düşünüyorum. Bence de tarz yaratılmaz, yansıtılır. Ben burada kendimi çok huzurlu ve verimli hissediyorum. Çünkü önce ilk kulvar, benimle ilgili, hayatıma dair ip uçları var. Sonrada esas uğraşmam gereken kısmı olan core (öz) kısmı var. Hemen arkamda ise hoşlandığım bana ilham veren, beni motive eden başka şeyler var. bir de yeşillik ve gökyüzü var. Bu beni istediğimde daha özgür olmamı, istediğimde daha işe konsantre olmamı sağlayan bir şey. Yer küre katmanları gibi. Buraya yaklaştıkça; burası en yoğun merkez, burada bir sınır var ve gerisi dış dünya.

5.

Kullanıcı olarak biz buradaki her şeyi getirdik. Yani Lambaları, kapının kolunu, anahtar/priz gruplarını getirmedi. Onların dışında her şeyi biz getirdik. Bu masalar bizim öbür odamızda kullandığımız masalar. Buraya yeni evlerimizden müzik seti, ketlle gibi şeyler getirdik. Bu üsttekini Aralık ayında Stockholm Modern Sanat Müzesinden almıştım. Bunları ben kendim oturdum yaptım, telleri бүktüm

filan. Hatta Şu turuncular da geçen sene ulusal tasarım konferansı yapmıştık. Onların davetiye zarflarıydı. Burada her Şey geri dönüşüme dahil. Zarf olarak hoşuma gitmiyorsa veya işi bittiyse, bu şekilde değerlendiriyoruz. Aslında bunlar hoşuma gidiyordu, parlak turuncu çok güzel kağıtlardı. Turuncu simgesel çok anlamlı, enerji veren bir Şey. Sembolik anlamda da benim için çok önemli semazenler. Bunları bu Şekilde değerlendiriyorum. Bu hava sirkölasyonu ile dönmeleri hoşuma da gidiyor. Bitkileri görmek hoş, çünkü bizim bazen günlerce gecelerce çalıştığımız zamanlar oluyor. Bizimle beraber bir Şeylerin yaşadığını görmek güzel. Taşkışla geceleri açık bir okul değil. gece 8'den sonra incin top oynuyor. Biz burada yanımızda yaşayan çiçekler olması güzel. Bizler burada yaşayan çok canlı, çok geç bir blümüz zaten, eşyalarımız da o yaşamaya dahil oluyor. Bilgisayarım bana sonradan okul tarafından verildi. Çalışmaya başladığımda ilk 6 ay kadar evden kendi laptopumu getirdim. Ben buna çok isyan ettim. Çünkü akademik geçmişi olan bir insan değilim. Bir devlet üniversitesinin koşullarını bilmiyordum ve tahmin de etmiyordum. Benim alıştığım yerlerde sunulan imkanlarla burada sunulan imkanlar denk değildi. Ben sanıyordum ki benim odam olacak, bilgisayarım olacak, her Şey hazır, telefon bağlı olmuş olacak filan. Öyle bir Şey olmadı tabi. Bunları tabi böyle büyük bir kurumda aşama aşama imza karşılığı, koşarak, uğraşarak elde ettik. Bilgisayar, burada çalışmaya başladığımın 8. ya da 9. ayında; kobiden hallice bir firmayla ortak çalışmanın karşılığında alınan bilgisayarlardan bir tanesiydi. O çalışmada yer aldığım için bana verildi. Kendisi +,5 yaşında, güzel. Onun bile üzerinde nazar boncuğu, karanlıkta parlayan koyunumuz var. Bu Amerika'dan, bir gezi dönüşü hepimize hediye olarak getirmiş. Böyle ufak tefek Şeyleri bizim de görmemiz, hediye eden arkadaşımızın da görmesi önemli. Çünkü iş ortamında böyle Şeyler sosyal anlamda çok önemli bence. Ben bana hediye edilen Şeyleri, güzel bulduğum Şeyleri etrafımda görmekten özellikle keyif alıyorum. Önemsiyorum onları. Şu aynı Şekilde çok önemli, kalp şeklinde bir not. Bir iş arkadaşımdan doğum günümde bana hediye edilmiş bir Şey. O kadar kalbimi okşadı ki; her zaman gözümün önünde olsun, o da odaya geldiğinde görsün diye buraya koydum. Bu da bir hediye ve çok şeker bir hediye. Bu bize bir mobilya firmasının yaşışmasının ödöl töreninde sponsor firma tarafından verildi. Oraya gelen davetlilere dağıtılmış bir yastık. Sembolik olarak anlamı var, Anlamını da açıklamaya gerek yoktur. Görür görmez bunu alıp odaya götüreceğim dedim. Çünkü pozitif enerjiyi yansıtan bir Şey. İş ortamını da neşelendirmek için çok etkili. Mesela A5'de de vardı aynısından, A5 hemen başkasına hediye etti. Her gelen de çok beğeniyor, bununla oynuyor.

Kaynaşmak için bir basamak atlamamızda yardımcı olan bir arkadaşımız kendisi. Bu benim evden getirdiğim, ve her zaman görmek istediğim şey şu. Bu bir sedef kaplı kutu. Üzerinde çok güzel bir el işçiliği var. Çok eski bir şey. İçinde şu anda raptiyeler var, çok önemli değil o kısmı. Fakat bu babaannemden hediye bu, çok küçükken, Ankara'da küçücük bir kızken, çalışma masamın üzerinde dururdu. Beymen'de çalıştım, orada da masamda bu vardı. Buraya gelirken de elimde bir tek bu vardı. Benim için önemli bir şey, pek iyi bakmıyorum o yüzden, tozlanmış ama... Bir yerden sonra elime geçen bazı şeyler bir şekilde bu kalemlige girer. Mesela burada bir ahşap saplı puro var. hiç içmem böyle şeyleri ama bir yerden elime geçmiş, ve buraya gelmiş. Denk gelirse birine ikram ederiz. Ya da bir hediyenin kurdelesı var. Pek derli toplu değil bu. Kalem çok kullanmıyorum, genelde buradaki işim bilgisayarla. Bir de pratik insanım, yanımda taşıdığım defterlerin kendi kalem yerleri var. Şu çanta da mesela hemen kapıp sınıfa bir dergi götüreceğim zaman alıyorum. Mesela en son okulun işlerinin çıktığı bir dergiyi götürdüm, o hala içinde. yanımda taşımak istediklerimi kolumda taşımak yerine şu çanta içinde hemen taşıyabiliyorum. Tasarımcıyız, böyle ürünlere sahip olma yatkınlığım var diyeyim, kan çekiyor diyeyim. O yüzden sahip olmaktan hoşlandığım bir ürün bu da. Ama tabi bütün bunların yanında 80 yıllık bir kutudan, 1400'lerden beri süregelen bir felsefeye kadar objeler de var. Benim bir adımda Ney. Ney'de Hz. Mevlana ile doğrudan alakalı, dolayısıyla yine kendimle ilgili bir bağ kurmuş vaziyetteyim. Bizde vileda, cif gibi şeyler yok, direk şarjlı el süpürgesi var. Galiba A4 getirdi. İkimizde temizlik hastası değiliz ama ortak kullanıyoruz gerek olduğunda. Benim şu anda sirkülasyonuma bakacak olursak odadan içeri giriyorum, en son da çıkarken bilgisayarımı kapatıyorum, alacaklarımı alıp çıkıyorum. Bu çantanın masa üzerindeki yeri bile bir düzenin parçası. Bu bütün karışıklık içerisinde benim algılayabildiğim bir düzen var. gelir gider buraya koyarım. Bütün dağınık insanlar bunu söyler zaten; "benim düzenim vardır." diye. "Evet, benim de bir düzenim var."

6.

Mekan fiziksel olduğu kadar, moral bir şey de. Mekan çok önemli değil, insanlar önemli. Buraya başlamadan önce, çok büyük bir kuruluşun, büyük bir katında, güzel bir mevkide çalışma şansım oldu. Açık ofislerde çalışıyordu. kullanılan malzeme, kalitesi, akustik, havalandırma, sirkülasyon rotaları, her şey çok ustaca çözülmüştü. Çok iyi bir mimarın elinden çıkmıştı. Bülbülü altın kafese koymuşlar hesabı, oradaki ortamımı hatırlıyorum. Gerçekten kişiselleştirmemiştin. Süre olarak da daha az kalmıştım ama böyle bir ihtiyaç da hissetmemiştim. Kendimi

oraya ait hissetmemiştim. İçinde bulunduğum ortamın enerjisinden kaynaklanan bir şey. Ama burada ben bu bölümü gerçekten ailem gibi seviyorum. Biz zaten burada öğrencilere örnek olmaya çalıştığımız için aramızda hep örnek ilişkiler oluşturduk. Zaten açık kalpli insanlar, yani iş ilişkisi dışında da sosyal ilişkiler kuruyoruz. Bütün bunların sonucunda kendimi buraya ait hissedebiliyorum. Duvar öyle olmuş, masa küçük olmuş demiyor insan. Dolayısıyla kendini rahat hissetmeye, kendini ifade etmeye başlıyorsun. Rahat olmadığın zaman, yaratıcı gücün ortaya çıkamıyor ve bir şeyler yapamıyorsun. Mutlu ve huzurluysan eğer, ister istemez, taştan bile olsa bir şeyler çıkarmaya başlıyorsun. Bir yerler senin için önem kazanmaya başlıyor. Objeler, arkadaşının getirdiği hediyeler önem kazanmaya başlıyor. Buradayım, bir fark yaratabiliyorum, bir fark yaratabilmekten mutluyum, eşyalarımın benim iç dünyamın dışı yansıması.

7.

Bunlar zaman içerisinde değişiyor, son 4 sene yoğunlukta, buraya başladığımdan itibaren gelen hediyeler var. Mesela bu ZimBabve 'den geldi, o kadar yumuşak bir taş ki. Türk bir arkadaşım, orada BM'de çalışan oradan gelirken, daha A4 bile başlanmamıştı okula. Bu 2003'de bir arkadaşımızın kendi eliyle boyayarak getirdiği bir şey ki benim için çok kıymetli. Sizi çok seviyorum, iyi ki geldiniz diye çok gönülden verilmiş bir şey. Öğretmenine kırmızı elma vermek değilde eliyle uğraştığı bir şey çok güzel. Bu Mesela A4'in annesinin getirdiği bir kalemlik, onda da var. Bu bir arkadaşın bitirme jürisindeki adamı. O bitirme jürisinde bir hayli sıkılmışım, çok uzun bir jüriydi. Bu adamla oynamaya başlamışım, o bana arkadaşlık etmişti orada. Arkadaşta baktı çok eğleniyorum ben, o da bana hediye etti. Hem onu hatırlarım, hem jürisini hatırlarım. Aziz Sarıyer'in bir dönemlik beraber proje yaptıktan sonra hediye ettiği mekanik bulmaca oyuncak. Bunları etrafımda görmek hoşuma gidiyor. Babaannemden hediye kutu, çok küçükken Ankara'da küçücük bir kızken, çalışma masamın üzerinde dururdu. Beymen'de çalıştım, orada da masamda bu vardı. Buraya gelirken de elimde bir tek bu vardı. 80 yıllık bir obje bu. Bu bize bir mobilya firmasının yarışmasının ödül töreninde sponsor firma tarafından verildi. Oraya gelen davetlilere dağıtılmış bir yastık.

8.

A4'le yapı olarak benziyoruz, hediye değer verir. Gönülden verilmiş şeylere kıymet verir. Elbetteki en önem verdiği şey yıllardır danıştığımız, bilgi aldığımız kitaplarımız, ama onun sonrasındakileri sayıyorum burada. A4'in bilgisayarının faresini tutan ufak bir kedicik var. Ben almıştım (aslında bunu ben yapmıştım diye

göstermek istemiyorum). Orada bir çok böyle ufak tefek şey var. Hepsinin bir anısı ve orada bulunma sebepleri var. Nasıl ben kendime ait bir şeyin hikayesini anlatabilirim, aynı şekilde onunda öyle ufak objeleri var. Pek maddiyatçı şu olmazsa yaşayamam diyen bir insan değil sonuçta. Yaşadığımız sürece Hiçbir şey vazgeçilmez değil. Onu bu konu da kendime yakın görüyorum. Benim için de aynı şey söz konusu.

9.

Bu bütünü ötesinde, hakikaten her şeyin ötesinde insanın kendini rahat hissetmesi. Bunun için çok daha büyük sistemler var. Çalıştığınız yerden duyulan tatmin, geliş sebebinizi bilmeniz. Ofis denince oturup robot gibi iş yapmaktan söz etmiyorum. Verimli çalışmaktan bahsediyoruz. İşine pozitif enerjiyi de katabilmek lazım ki bir şey değişsin bizim gibi yaratıcı işlerle uğraşan insanlar olarak. Hani derin konsantrasyon gerektiren, dış dünyadan kendimizi soyutlamamız gereken bir işte çalışıyor olsaydık, %99 ortam da ona göre şekillenecekti. Biz hayal gücümüzü çalıştırmamız gereken ve o sinaps bağlantılarını canlı tutmamız gereken bir işte çalışıyoruz. İşte o yüzden bütün bu objeler bir yerlere sinyaller gönderiyor. Benim içinde, A4 içinde. Burada bakacağım yerlere, görmekten hoşlanacağım şeyleri koyuyorum. Bunu baktığımda hoşlanacağım bir şey görebilmek için yapıyorum. Mesela hukuki mecburiyetten manzarasızlığımız var. Aslında öyle güzel bir manzara var ki duvarın arkasında ve ben onu ancak hayal edebiliyorum. Dolayısıyla gökyüzünü pencereden, hoşlandığım şeyleri buradan, kafamda güzel bir imaj yaratmaya çalışıyorum. Gönül isterdi ki böylesine uygun konumlanmış bir binanın terasından da faydalanalım. Ama iyi bir şey hayal gücümüzü çalıştırıyor. Bizim burada çalışma düzenimiz sabah 9'da gel, masana geç, çalışmaya başla değil. Çok koşturmalı, her dakika muhakemenizin açık olması gereken. İnsanları gözlemleyip, doğru cevapları vermeye çalışıp, bir nevi örnek olmaya çalışıp geçiriyorsunuz zamanınızı. O nedenle burası bir hareket merkezi değil. Sadece bir durak. Bizim esas merkezimiz Taşkıışla; sınıflarımız, ortak paylaştığımız mekanlar, ders verdiğimiz yerler. Burası bana çok daha kişiselleşmeye müsait. Bir nevi destek noktası gibi geliyor. Maillerimize bakıyoruz, notları giriyoruz, haberleri okuyoruz, yapmamız gerekenleri yapıyoruz.

– A4'ün Röportaj Cevapları

1.

Mekanı 2 kişi kullanıyoruz, tasvir etmek gerekirse, küçük bir oda, ince uzun bir oda olduğunu söyleyebilirim. Daha sonradan eklenmiş bir kat burası o nedenle

mimarinin esas bir parçası değil. Buradaki hocalardan biri tarafından programlandığını biliyorum. Ben buraya ilk geldiğimde daha farklı bir düzen vardı. Buradaki iç sınırlardan dolayı iç düzenlemesini yaparken öyle bir kısıtlara dayanarak bir şeyler yaptık. Mekanı A6 ile birlikte kullanıyoruz.

2.

İki kişi için bölümlendirdik. Ama işte, ziyaretçilerimiz oluyor veya görüşme yaptığımız insanlar oluyor, ya da sadece arkadaşlarımız da geliyor. Zaten böyle iki kişi için kurguladıktan sonra kalan bir alan olarak burayı görüşmelerimiz için düşündük. Ama açıkçası çok da memnun değilim; yani kapıya çok yakın olması ve misafirlerin ya da bizim kapıya bu kadar yakın oturur olmamızdan da çok da memnun değilim. Sanki şey gibi bir psikoloji yarattığı görüşündeyim; burada görüşeceğiz ve hemen çıkıp gidecekler. Yani mekana burada oturan insanlar kendilerini çok da ait hissetmiyorlar ama yine mekanın sınırlarından dolayı ortak kullanım için burası olabildi. Aslında şuaradaki (çalışma masalarının önündeki sehpa ve sandalyeyi gösteriyor) alanı da ben o şekilde düşünmüştüm; karşılıklı görüşmek için kullanılabilir olmuştu, ancak hiyerarşi açısından benim rahatsız olduğum bir alan, böyle bir makamda oturup karşıma birisini almaktan hoşlanmıyorum. Hem karşımdakinin hem de benim istemediğim bir pozisyon yaratıyor gibi geliyor. O yüzden burası hem böyle daha demokratik ve iletişimi daha rahatlatan bir yer olduğunu düşünüyorum. Kendimi en rahat hissettiğim yer (kendi masasını göstererek) sandalyem, Bilgisayarımın ekranını içeriye giren bir kişinin netle uğraştığını görmemesi açısından o şekilde konumlandırımdım. Orada rahat hissediyorum, zaten oradayken de kendimi hiç bu tarafa ait hissetmiyorum. Orada masam, bilgisayarım ve pencereden oluşan kısmı kullanıyorum. Printer ön taraftaki deksin üzerinde, oraya gidip geliyorum. Mesela çay kahve su filan alacağım zamanda buraya gidip geliyorum. Rahatsız olduğum kısmını söyleyebilirim; A6, oda arkadaşım buraya çok az geliyor, e tabi eşyalarına ben müdahale edemiyorum, onun yaptığı işten de dolayı maketleri vesaire tozlu ve karmaşık görüne biliyor. Sanırım buna bağlı olarak da iletişimi biraz bu tarafla (kendi masası dışında kalan alanı gösteriyor) kesiyorum, yani bu tarafı görmemezlikten de geliyorum. Sürekli sabah 9 akşam 5, her zaman burada olmadığım için, tabi o aidiyeti biraz azaltan bir şey oluyor. Benim daha ziyade bilgisayarla ve ya masa üstünde yaptığım işle ilgili olarak, benim o çalıştığım tezgah kısmına kendimi ait hissediyorum. Ama tabi buranın da kendine göre bir psikolojisi var. Burada daha sosyalleşme ortamı oluyor. Aidiyet, benim tamamen kişiselleştirdiğim ve beni tamamen yansıtan bir yer mi? Değil. Çünkü öyle

olmasına da çalışmadım açıkçası. Yani bir evi kişiselleştirir gibi burayı kişiselleştirdiğimi söyleyemem. Zaman olarak, eğer bir şey yapmam gerekecekse, uzun zaman harcamam ve yoğun olarak çalışmam gerekecekse onu akşam evde yapmayı tercih ediyorum. Tabi burada da uzun saatler çalıştığım da oluyor ama daha ziyade bu odanın fonksiyonu biraz daha istasyon gibi. Derslere girmeden önceki hazırlıkların ya da derslerden sonraki hazırlıkların yapılması, burada gelen öğrencilerle ve ya diğer ziyaretçilerimizle görüşmelerin yapıldığı, telefonun olduğu bir yer olarak kullanıyorum burayı. Daha ziyade evde çalışmayı tercih etmemin nedeni; o kişiselleştirmeyi burada yapmış olmamak. Tabi iş saatlerimin rahatlığı aslında böyle bir şeyi sağlıyor. Tabi daha izole olması, gelenin gidenin az olması ve kendi zamanımı ayarlayabilmem açısından; uzun bir şeye konsantre bir şekilde çalışacaksam evde, daha kısa süreli işleri buradaki bilgisayarımda ve ya masa üzerinde gerçekleştirebiliyorum.

3.

Orada bir köşe oluşturabiliyor almak benim psikolojik açıdan iyi hissetmemi sağlıyor. Pencereye bakması, içeriye giren birinin benim orada tam olarak neyle ilgilendiğimi, ya da ne yaptığımı görmemesi, bunlar benim için avantajlar. Her zaman bir de şey var, çok da düzenli bir insan değilim. Kağıt, kürek çok fazla birikebiliyor. O boş tezgahı oluşturmayı seviyorum eğer çalışacaksam, onları bir tarafa kaldırmak ve orada bir çalışma boşluğu yaratmak. Bu tarafında böyle bir oturma odası filan oradan gelen bir şeyi var. İki tane oturma ve burada bir kettlelin olması öyle bir hava katıyor. Çalışmadığım zaman eğer gerçekten bir mola vermişsem filan, dinleniyorsam, kullanıyorum tabi, ama çok değil, çok seyrek diyebilirim. Buradaki arkadaşlarımla, iş arkadaşlarımla birlikte vakit geçirmeyi o süre içinde ve ya halledeceğim başka işleri yapmayı, yüz yüze görüşeceğim şeyler varsa onları halletmeyi tercih ediyorum.

4.

Burada bir kere ben geldiğimde verili olan şeyler vardı, onlar tabi etkiliyor. Aslında fakülte genelinde bunları (mobilyaları kastediyor) göremezsiniz, bunlar belirli projelerle alınmış ürünler. Mesela belli bir proje yapıyoruz belli bir firmayla, O proje sonucunda o firmaya verilen servisin karşılığında bazen nakit olarak bazen de teknik ekipman, bilgisayar, masa, sandalye, dolap gibi şeyler filan bağışlanıyor. Bir de bizim bölüm özelinde şöyle bir durum var; benim bu üzerinde oturduğum koltuk ve bu koltuk (oturma alanındaki koltukları gösteriyor), zannediyorum şu sehpa da, bunlar öğrenci projeleri. Yani projelerine sahip çıkmayan öğrenciler

diyelim; eğer bunlar fonksiyonelse, kullanılabilirse, bunlar da odalarda kullanılıyor. Onların dışında buradaki çay servisinin çok pahalı olmasından dolayı, kendi kettleımı getirdim. Her ne kadar şeyi çok sevsem de (elini telefon gibi kulağına götürüyor) “Buraya iki çay” filan o biraz tuzlu olabiliyor uzun vadede. Hem de ayrıca burada bir suyun kaynamasının odaya bir sıcaklık getirdiğini düşünüyorum. Tabi bu kettle’ı aldıktan sonra da bu damacanayı aldım. Ayrıca şu iki lamba var benim eklediğim. Bu benim daha önceki çalıştığım yer için aldığım bir lambaydı. Onun akrobat olması, böyle lambaları sevdiğim için ve ayarlayabildiğim için seçtiğim bir şeydi. Bu ise Ikea’dan aldığım bir şeydi. Çok az kullanıyorum maalesef. Bunları özellikle flüoresan ışığı hiç sevmediğimden aldım. Bu flüoresan ışığı da bizlere verili bir şey. Bize bunları değiştirme şansı da tanınmamış görünüyor. Ondan dolayı bunları mümkün mertebe açmayıp, diğerleriyle, hatta buradaki (sehpa üzerindeki lambayı gösteriyor) bu lamba oda arkadaşımın bana hediyesidir. Pembe lamba Ikea’dan alınmış. Mesela onun da odanın atmosferini çok değiştirdiğini de söyledi arkadaşlarım. Onu yaktığım zaman böyle gerçekten iş dışı başka bir şey oluyor burası ve başka sohbetlere imkan sağlıyor. Burada o üç aydınlatmanın şeyi (etkisi) var. Rengi duvarlarda da yansıyor. Buradaki teknik imkan, daha doğrusu kısıt (ebatları kastediyor), mekanın darlığından dolayı iki masayı yan yana düzenlemek, yani iki kişinin yan yana oturmasını düzenlemek çok kolay olmuyordu. Çünkü yan yana konamıyor, ya da V şeklinde konulduğunda geçişler zorlaşıyor. Gerçekten sınırlardan kaynaklanan, ama işin sonunda özgün bir şey çıkan bir düzenleme oldu. Açıkçası ben memnun kaldım, orada bir köşe oluşması, burada hem iki kişinin, odanın sahibi olan iki kişinin yüz yüze bakabilmesi. Geçişlerin de daha rahat olması, iki tane oturma dışında, burada oturanların başka fonksiyonlu 2 farklı mekancık oluşturabilmeyi sağladı. Açıkçası bunun Özgün bir şey olduğunu görünce ve diğer insanlar da beğenince, “Bizim odamız özel galiba” gibi birazcıkta odaya olan sevgim arttı. Öyle bir etkisi oldu bu düzenlemenin. Çünkü daha önceki halinden bahsedeyim, bu kapının önünde bir şey (masa) vardı. Masanın kısa kenarı (kapının olduğu) duvara yapışıktı. Bir de o tarafta (pencere önünde) bir masa vardı. Şey hissi yaratıyordu, sekreter ve patron ilişkisi yaratıyordu öyle bir şey olmasa bile. Yani bu tarafta (kapı önünü kastediyor) daha düşük statü imajı çiziyordu. Ama burada (yaptığımız düzenlemede) öyle bir şey olmadı.

5.

Bu 3 aydınlatma; çalışma masamdaki akrobat lamba, Ikea’dan aldığım lamba (lambader), ve oda arkadaşımın hediye ettiği bu lamba. Kettleımı da söyleye

bilirim. Odanın yaşanır bir yer olması açısından önemli. Daha bugün getirdiğim bir şeyden bahsetmek istiyorum. Bunları (3 adet teneke saklama kabı) dün Ikea'dan aldım. Üzerinde kahve, çay ve çok güzel grafikler var. Her ne kadar bunu beğenmediysem de; bunu diğerleriyle uyumsuz buluyorum, burada çok tozlanan kahve vesaire gibi şeyleri bir arada tutmak için kullanabilirim diye düşündüm. Bunları seçerken de galiba genel olarak Ikea'dan konuşmak mümkün olabilir. Ikea'nın tarzını beğenmemden dolayı ve ofis ortamına da uygun ürünler yarattığını düşünüyorum, klasik olmayan ve pratik. Mesela bunu evde kullansam mı diye düşündüm ama bir şekilde buraya daha uygun olduklarına karar verdim ve buraya getirdim. Daha ama kullanmadım, bakalım nasıl olacak, daha içleri de boş.

6.

Bunlar olmasaydı, aidiyet duygum azalırdı diye düşünüyorum. Lambalarla ilgili, çalışacaksam ve ya özel bir şey yapmayı düşünüyorsam kullanıyorum. Mesela hemen çıkacaksam bu flüoresanları yakıyorum, ama eğer uzun süre çalışacaksam, üşenmiyorum bu lambayı (lambader) yakıyorum. Düğmesi yerde tozlu bir şekilde duruyor, açmak için eğilmem filan gerekiyor. O lambayı (akrobat) açıyorum, bunu (sehpadaki pembe lamba) açıyorum. Aslında evde de benzer bir şeyi yapıyorum. Çalışacağım zaman açtığım belli ışıklar var. O (ışık) da benim odaya olan aidiyet hissimi arttıran bir şey. Kettle da aynı şekilde, eğer kettle da su ısıtıyorsam odada vakit geçireceğim demek oluyor, tabi bazen, arada hemen çayımı alıp çıktığımda oluyor. Onun içinde kullanıyorum yani. Bu saydıklarım içinde bu ofis için özellikle aldığım bir şey bu (akrobat) lamba daha önce çalıştığım yerde aldığım lamba. Gerçekten ofis için aldığım bir o lamba, bir de bu kettledir. Belki işle ilgili bir imajı var bunun, biraz da eskiden kalma, teknik çizim yaptığımız dönemlerden kalma bir şey akrobat, yani öyle bir şeyi (anlamı) var. Başka böyle abajur gibi bir lamba aynı hissi vermezdi. Onun taşıdığı anlamlardan dolayı buraya uygun olduğunu düşünüyorum. Kettle başka bir kettle olsaydı çok bir şey değişmezdi, ama piyasada çok kötü ketteller var. Bu da aldığım çok ucuz bir kettle, markası filan şey değil ama kaliteli görüldüğünü düşündüğüm bir şeydi. Çok kötü, pembe, sarı renkli şeyler oluyor, çok kötü plastikli; mesela onları tercih etmedim, ortalama kaliteyi yakalama gibi bir derdim var. Bütün bunların bir atmosfer yarattığını düşünüyorum ki bugün de bu kutuları getirdim. Buraya uyacağını düşünüyorsam herhalde belli bir kimlik oluştu sanki ki "Bu da buraya uyar." diye düşündüm. Kişiselleştirme sürekli devam ediyor diyebiliriz. Mesela buraya getirdiğim kitaplar da bir konu; evde kütüphanem var, bir sürü mesleki kitabım da aslında evde, çeşitli vesilelerle buraya getirdiğim kitapları geri götürmek istemiyorum. Burada da bir kütüphane

oluşturayım diyorum ama tam bir şey de yok, burada şu, şu, şu kitaplar olsun, evde de öbür kitaplar olsun gibi bir klasifikasyonu henüz yapamadım. Burada da elimi attığım zaman işime yarayacak kitaplarım olsun istiyorum ama tam bir düzenlemem yok. Kitaplardan daha mesleki olanlar, derslerle ilgili kitaplar burada tutmaya gayret ediyorum.

7.

Hediye olan şu pembe lamba var. Buraya gelmeden önce de tanıştık. Sevdiğim bir insan. Ve çok güzel, çünkü o buraya da kabul anlamına geliyordu, hoş geldin hediyesiydi. O hissi yaşatan bir şey olduğu için benim için önemli. O yüzden yeri burası, onu alıp da eve götürmedim, işe başlama hediyesiydi ve de burada yavaş, yavaş oturttuğum atmosfere de uyduğunu düşünüyorum. Ortak kullanılan mekan parçasına konmasında bunu pek düşünmedim, ama A6 buraya benden çok daha az uğruyor ve dolayısıyla çay kahve içme kısmını da çok fazla birlikte paylaşıyoruz. Ya da ben yokken o burada çay kahve keşke yapsa, ama ben yaptığını zannetmiyorum. İsterim yani ortak bir şekilde kullanılmasını. Ama buranın atmosferi için, bu pembe ışık çalışma ışığı değil sonuçta; burada otururken, sosyalleşirken burada uygun olduğu için buraya koydum. Diğerleri, (akrobat) lambayı önceki işim için almıştım, bunu (lambader) evime aldım ama kullanamadım ve buraya getirdim. Buraya uyduğunu düşünüyorum. Açtığım zaman çıkardığı ışığı seviyorum. Flüoresanları kapatmama sebep oluyor, o açıdan seviyorum, çünkü genel bir ışık veriyor. Kettleli burası için aldım, onu görüntüsünden çok fonksiyonuna bağlı olarak ve yarattığı atmosfer önemli. Herhalde işe başladıktan bir 3-4 ay sonra aldım diye düşünüyorum. Hem burada çay içerken... Hem buraya çay ısmarlaması kolay değil, biraz uzak kaçıyor, hem de daha ekonomik bir çözüm olduğunu düşünüyorum. Mesela bir ara kilim almayı düşünmüştüm buraya. Hakikaten ortamı çok sıcak bir hale getireceğine inanıyorum ama çok tozlu ve çok seyrek temizlenen bir yer burası. Bakımı çok fazla yapılmıyor, o yüzden çok kirleneceği için düşünmedim.

8.

A6'nın daha ziyade materyalleri ve yaptırdığı ve kendi yaptığı maketleri var. Onları arşivlemek amacıyla burada tutuyor ve en kaliteliğini tutuyor. Tabi bunlar zamanla artıyor, eksiliyor. Çizimle ilgili dersler verdiği için, işte burada biriktirdi. Ben buraya geldiğimde çok daha yoğun, kuleler vardı burada kağıtlardan oluşan. Onları ayıkladı sağ olsun. Kendisiyle ilgili kişisel bir şey getirmiyor bence. Ama düzenli bir insan, her şeyi yerli yerinde, zamanında çok güzel bir düzenleme

yapmış, sanıyorum (düzen içindeki parçaları) zamanla yeniliyordur. Okul dışı bir şey getirmiyor. Aramızdaki fark o. Burada geçirdiği zamanın daha az olması da buna etkindir galiba. Zannediyorum bu motosiklet (masasını üzerinde duran maket) en sevdiği objedir. Kendisi de motosiklet kullandığı için...

9.

Zannediyorum bu odaya olan eklemeler ve tabi buradaki yaşantılar; mesela dışarıdan (belki bunu söylemek iyi olabilir) iş arkadaşlarım buraya gelip güzel vakit geçirdiklerinde memnun oluyorum. Demek ki (mekanın) üzerine koyduğum eklemelerle ve yaptığım düzenlemelerle o yaşantıyı oluştura bilmişim, diye seviniyorum açıkçası. Çünkü daha önceki düzenlemede burada bir koridor vardı. Ve çok daha sıkıştıktı. Zaman içinde hem burada yaşananlarla hem de eklenenlerle daha çok sevdiğim bir yer haline geliyor. Daha önce çalıştığım yerde bize sağlanan mekanın fiziksel özellikleri çok daha iyi olmasına rağmen kendimi mutlu hissetmedim. Burada iş tatminim biraz daha fazla olduğu için ve birlikte çalıştığım insanlarla daha çok anlaştığım için de mekana bağlılığım artıyor. Hatta mekanın nasıl olduğu çok da fazla önem kazanmıyor. Orayla karşılaştırsam oradaki kapı camdı, dışarıdan içerisi görünüyordu. O (cam kapı) tabi üniversitenin şeyini de yansıtıyordu. Burada kapıyı kapattığımda benim özerk alanım olarak burayı hissetmek de önemli. Nasıl bir şey olursa olsun, kapıyı kapattığımda ben burada kendime özel bir alan olarak hissedebiliyorum. Oturduğum yerin pencereye, aydınlığa yakın olması, bilgisayarın hem pencereyle hem mekanın geneliyle ilişkisi bakımından ve ayrıca burada böyle bir sohbet köşesi şeklinde bir mekan olduğundan memnunum. Değiştirmeyi düşünmüyorum yakın gelecekte. Temizliğin seyrek olması mekanı etkiliyor. Hem benim hem de mekanı paylaştığım arkadaşımın temizlik delisi olmaması iyi bir şey, aksi halde sorun çıkabilirdi sanırım. Benim durumumda şöyle bir fark var, A6 odaya çok az geliyor. Kendisi anlaştığım birisi olması ve odaya geldiğinde varlığından rahatsız olmadığım da bir insan olması benim için çok büyük bir avantaj. Burada daha ziyade yalnız vakit geçirdiğim için ürünlerin önemi artıyor. Ama dediğim gibi dışarıdan arkadaşlarım geldiğinde, ve burada birlikte çay içip sohbet edebildiğimizde, mesleki, toplantı yapabildiğimizde ki burada toplantı yaptığımız da oldu. Tabi onlarla birlikte çok daha iyi hissediyorum odanın içinde, ama yalnız kaldığımda da huzurlu hissediyorum. Bu pencerelerin mimari kısıttan dolayı böyle olduğunu öğrendiğimden beri anlamlı buldum, yani dışarıdan bu ek katın görünmemesi gerekiyor tarihi bir bina olduğu için. Ama tabi ki burası için bir sürü şey düşündük. Hatta bu dış duvar parapeti 60-70 santimetrelik parçalar halinde; oraya şu başta

giriş de var, öğrencilere buralara işler yaptırırsak mı diye de düşünmüştük. Böyle ince koridor sergisi gibi bir şey yapsak, buralara resimler, işler assak, bir şekilde kullana bilsek daha anlamlı olurdu. E tabi oraya geçip arka tarafındaki manzarayı görebilmek çok hoş olabilirdi. Hatta oraya sarmaşık sardırarak vesaire orayı bir şekilde kullanabilsek, hatta oda arkadaşımın bir fikri vardı; “oraya ayna koysak acaba gökyüzünü gösterir mi?” diye. Hep aklımızı kurcalayan bir yer. Bu kadar manzarası olan bir binada beton görmek hoş değil yani...

– B1'in Röportaj Cevapları

1.

Mekanı 3 kişi kullanıyoruz. B6, B2 ve ben. Araştırma görevlisiyiz, en çok B2 duruyor mekanda. Biz; B6'la daha yüzer gezer elemanlarız. Yeni çatıdaki güzide odalardan bir tanesini paylaşıyoruz. Şu pencerelerden beton görmek tabi çok can sıkıcı. Ama iyi ışık alan bir mekan, o açıdan çalışma problemi olmuyor. Kışın aşırı sıcak oluyor, bir de penceremiz sadece tek tarafa ve çok az açıldığı için havalandırmada sorun yaşıyoruz. Havalandırmak için pencerenin tutucu kolunu çıkarmamız gerekiyor, o zaman da küt diye masanın üstüne düşüyor. Duvarlarının bomboş ve beyaz olması hoşuma gidiyor. Eğer bir şey yapacak olsaydım, her tarafa bir şey takardım muhtemelen, ama kendimi misafir gibi hissettiğim için burada; ha gittim, ha gideceğim derken öyle bir şey yapmaya fırsat olmadı. 3 kişi için ne dar ne çok geniş, idare ediyoruz. Ama tam anlamıyla çalışmaya kalktığın zaman 3 kişi için çok dar. Kimi müzik dinlemek istiyor, kimi bir şey yapıyor, hele biri sesli bir şey yaparsa iyice sorun oluyor. O yüzden genelde kütüphanede çalışıyoruz. Bir de koridorda çok sigara içildiği için; ki aslında bütün asistanların ortak şikayetidir bu, normalde aşağıdaki kürsüler rüzgarlıkları, burada öyle bir şey olmadığı için bütün duman içeri doluyor.

2.

Mekanı B2 düzenledi, biz de B2 patron olduğu için uyduk ona. Mesela daha büyük masalar vardı burada; ki ben onlardan daha memnundum, B6'un ki özellikle daha büyüktü. B2 ama burada gördüğün takımı yaptırmış, hepsi takım olsun diye aşağıdaki atölyede. Hepsini o koydu. Bunlar ama buraya özel değiller. Taşkıyla'ya bir şey yap dediğin zaman bunları yapıyorlar. Aşağıda standart masa dolap filan var, bunlar onlardan yani. Ama B2 üçünü takım imal ettirdi burası için. Ben odaya zaten sonradan geldim B2'le B6 vardı odada. Dolayısıyla şu alet (ortak dolabı gösteriyor) vardı zaten, onların kendi masaları vardı. Buradaki masa da benden önceki araştırma görevlisinden kalmıştı ilk geldiğimde. 4 bölüm var, B2'in yeri,

B6'un yeri, benim yerim ve ortak alan. Tabi bir de şöyle bir durum var, bu dolap (kapının yanındaki dolabı gösteriyor) benim dolabım, B2 böyle uygun gördü. Benim masamın yanındayken B2'i görsel olarak sıkıntıya soktuğu için böyle kondu, varsın olsun (herkes mutlu olsun), benim için bir sıkıntısı yok. Kendimi mekanda herhangi bir yerde rahat hissedirim. Ben zaten rahat bir insanım, beni nereye koysan rahat ederim ben. O benimle ilgili, mekanla bir ilgisi yok.

3.

Mekanda kendime ait bölümü tanımlamamda da B2'in çok etkisi oldu. Mesela şu printer (masanın üzerindeki yazıcıyı gösteriyor), kesonun üzerindeydi şurada (masasının yanını işaret ediyor). Dışarıda duruyordu. B2 bir ara odayı toplarken bunu (yazıcıyı) masanın üzerine koymuş, kesonu da masanın altına. Ben burayı çok sık kullanıyor olsam, bunlar (bilgisayarı ve pencere arasındaki ödev yığını gösteriyor) burada (masasının üzerini kastediyor) yayılmış olurdu ya da dolaba tıkdım. Bunları da B2 bir ara odayı toplarken buraya tıkmış. Benim bu mekanda getirmiş olduğum Birkaç nesne var, ikisi bunlar (denizliğin üzerindeki maketleri gösteriyor), babam şunu (duvarda asılı mıknaatıslı kağıt tutucu) vermişti; "İşine yarar evladım." diyerek, bende babamı kırmayayım diye duvara astım, görüldüğü gibi 2,5 senedir boş arkadaşın üstü, hiçbir şey yok. Not asmak için ama tabi ben not asmadığımdan babamı kırmayayım diye yapıştırdım duvara, öyle duruyor.

4.

Kendi seçimlerim doğrultusunda işte bu denizlikteki maketler, duvara yapıştırdığım kağıt tutucu, dolapta da biraz kitap var. Bu dolabın içinde de benim yaptığım tek şey kitapları koymak. Geri kalanın B2 koydu, bunlar dışarıda duruyordu. O da; bu aletler taşınırken ben yoktum burada. Bu arada dolabın kapağı oldukça orijinaldir; tek tarafta kilit var, öbür tarafı tutan bir şey yok, yani kitlesen de fark etmiyor anlayacağın. Bunun içindekiler benim eski projelerden kalan ve kitaplarım. Gerisi burada (dolabın içinde) açıkta yer kaldığı için buraya giren şeyler, benimle pek alakası yok. Bu da (alüminyum buzdolabı kolu) eski çalıştığım yerdeki (Arçelik Tasarım Bölümü) arkadaşlarım manidar şekilde bana göndermişler, buraya gönderdiklerinden burada, alıp da eve götürecek halim yok. Bu kadar, gerisi benim değil. Burada ne bir ortam yaratma çabam, ne de tarz yansıtmaya çabam olmadı.

5.

Getirdiklerim toplam 4 tane filan, bir de o sap (buzdolabı kolu) var, onu da ben getirmedim gönderdiler zaten. Bunu (şekil) ben işten çıkarken vermişlerdi.

Ayrıldığı gün bütün orada olanların ve bölüm elemanlarının imzaları var üzerinde. AİD'de de Arçelik Industrial Design'ın kısaltılması. Bu da (proje maketi) benim ufak bir katkımın olduğu proje. Onun maketini yapıp vermişler. Bunu (Suluboya araba eskizi) arçalik'ten bir arkadaşım verdi. Ünlü bir audi tasarımcısının sulu boya bir çizimi. İsmail'in masasında duruyordu, bana verdi giderken ben de buraya koydum. Aslında bunları evde tutmak isterdim, ama evde bunları koyacak yer yok. Tabi (temizlikçi) kadının şerrinden korktum, burada kimse dokunmuyor. Birkaç tane de kitap var. Ben genelde evde çalıştığımdan tez için filan, çok fazla kitap getirmiyorum.

6.

Yok, Hiçbir şey değişmezdi. Genelde çok buraya ait hissetmiyorum kendimi, bir de hep böyle “Ben gideceğim zaten” modeli vardı. O da oldu zaten, gidiyorum. O yüzden “ah, burası benim ofisim! Ben burada 10 sene kalacağım...” moduna giremedim. Ama olur da doktoradan sonra tekrar buraya gelirim; ki gelirim herhalde, o zaman muhtemelen daha bana ait bir mekan haline getiririm burayı. Bir de buradaki zamanım içinde, ben oturmayı da çok sevmeyen bir adamım, o da etkiliyor beni. Evde daha rahat çalışıyorum. Kantine iniyorum, kütüphaneye gidiyorum, bahçeye gidiyorum. Çalışmak için oda da çok vakit geçirdiğim yok zaten.

7.

İşten çıktığım zaman verilmişti bu ve maket, 04.03.2005. Yakın bir zamanda vermişti duvardaki kağıtlığı babam, o sap da 2 ay sonra geldi.

8.

Çok değer veriyorlar mı bilemem tabi, ama B2 için çay, kahve meselesi önemli, insanları ağırlamaktan keyif alıyor. Ben çayı ve kahveyi sevmem Türk insanının aksine, genelde soğuk şeyleri severim. Bunlar hep B2'in tertibatları. B2 için önemli olduklarını düşünüyorum. Burada bir takım temizlik malzemeleri var. Bir de B2 üşüyor genelde, bir ısıtıcısı var. B2'in enteresan kırtasiye malzemeleri var. Zaman, zaman alır getirir böyle şeyleri. Puantiyeli dosya kutuları var. Denizlikte aynası ve ıvır zıvırı var. O çünkü burada da çalışıyor daha ciddi anlamda, bizim gibi değil. B6 da biraz benim gibi, o da çok önemli bir şey olmadığı sürece oda da duran bir değil. Ama mesela şey var, bizim koltuklarımızdan B6'ta da vardı. Bunlar bir şirket tarafından bize bağışlanan koltuklar. B6 rahat edemediği için bu kendi eski koltuğunu kullanıyor. Bunun B6 için önemli olduğunu düşünüyorum.

9.

Doğrusunu söylemek gerekirse pek bir şey hissettirmiyor. O baştaki aidiyetsizlik meselesi yüzünden. Belki daha fazla bir şey hissettirecekti ama çok bir şey hissetmiyorum. Arçelik'teki ofiste kullandığım mekan çok benimsemiştim. Günde 10 saatim orada geçiyordu yani. Sabah 8'de gidiyordum akşam 6'da çıkıyordum. Orası hakikaten önemli bir mekandı benim için daha tanımlı bir yerdi. Orada bir aidiyet meselesi vardı. Burada daha serbest olmamdan kaynaklanan, ve tezle ilgili evde daha rahat olmamdan kaynaklanan bir bir şey ifade etmeme durumu var. Arçelik'te daha fazla ürün koymamıştım ama oradaki şeyleri sahiplenmiştim, mesela bilgisayarı sahiplenmiştim. Bunu (masaüstü bilgisayarı gösteriyor) kullanmıyorum ben, bu çöp tamamen. Bu çalışmadığı için ben de laptop getiriyorum işim olduğu zaman. Arçelik'te ama bilgisayar herşey demekti. Sürekli çizim, modelleme yapıyordum. Bir tane tabletim vardı, o da elim ayağım gibiydi. Bir tarafta çizdiğim eskizler duruyordu, her zaman kağıtlarım duruyordu. Kalemim duruyordu, kendi kalemlerim. Onun dışında kulaklığım vardı her gün müzik dinlediğim. Burada küçük bir kulaklığım var, sürekli yanımda taşıdığım. Orada kocaman Numark kulaklığım vardı, izole olmak için kullanırdım. Çekmecemde dururdu, aynı çekmecede proje dosyalarım vardı. Masamın üstü de samplelarla doluydu. Ürün tasarlamışsın, onun parçası, bir projeyle çalışıyorsan onun parçası. Onun dışında Star Wars figürlerim vardı sağda solda. Şimdi evdeki masamda duruyorlar.

– B2'nin Röportaj Cevapları

1.

Çalışma mekanı kendimi rahat hissedeceğim, çalışma sırasındaki eylemlerimi rahat yapabileceğim bir mekan. Aydınlık ve düzen çok önemlidir. Ses çok önemli değildir, müzikle çalıştığım için dışarıdan gelen ses belli bir seviyeye kadar rahatsız etmez. İhtiyaçlarımı kolay karşılayabilmem gereklidir. Kendime göre düzenlediğim için çalıştığım mekan bana şu anda bunları sağlıyor. Mekanı 3 kişi kullanıyoruz. B6ve B1 ile ama daha çok benim kurduğum bir düzen yaşıyor burada. Eşyaların, makinelerin yeri. B6memnun olduklarını söylemişti. Okulda olan vaktimin, ders saati dışındaki %80'ini odada geçiriyorum, minimum 6 saat. B6ve B1 daha az duruyor mekanda. Onların tarzı farklı tabi. Evde çalışmayı tercih edenler var veya okulda çok çalışamıyorum diye başka yerde çalışanlar var...

2.

Bu odamız küçük olduğu için çok farklı bölümlere ayıramadık. Ortak bir masamız olurdu veya ortak çalışma alanı olurdu. Zaten 3 masa kesonlar konunca oda bitiyor. İşlevsel açıdan hepimizin çalışma masası üzerindeki eşyalar dolabı hemen yakınında. Ortak alanımız olmadığı için, ortak kullanacağımız bir dolap yaptık. Hepimizin ortak kullanacağı çay, kahve, kırtasiye gibi ihtiyaçlar var. Toz bezinden kağıda kadar. alanı yetersiz olduğu için mobilya ile fonksiyonlara yer verdik. Birileri geldiği zaman, masalarımızın altında tabureler var, onları çıkartıp koyuyoruz. Kendi masamda rahat ediyorum. Pencereye yakın olduğu için rahat oluyorum, ama pencereden uzak bir masada olsam çalışmamı etkilemiyor belki ama, pencereye yakın olmam psikolojimi olumlu etkiliyor. Geniş bir pencere olduğu için ferahlık katıyor. Psikolojik olarak yeterli ışık girdiği için daha geniş ve daha aydınlık gösteriyor. Ama yani dışında manzara yok, duvar var vesaire. Onu da çok önemsemiyoruz kanıksadığımız için. Parapet yerine göğü görmek isterdim. Çalışılan mekanda ferah bir dolaşım olması da önemli bence. Biz, bize bu odalar verildiği için kendimizce yerleşmeye çalıştık ama kendim tasarlıyor olsaydım biraz daha ferah, biraz daha geniş sirkülasyon alanları bırakırdım.

3.

Kendime ait bölümü, yani hepimizin aynı tip mobilyaları var ama, kendi kullanacağım eşyaları çekmecelerime veya masamın üzerine koydum. Görmekten zevk alacağım tarzda kalemlik, CD kabı, dosyalık, dosya olsun, kendi hoşlandığım tarzda daha eğlenceli ürünler koymaya çalıştım. Çalışmaya motive etsin beni gibi düşünerek. Çekmecemde tamir aletinden yedek silgiye kadar bir takım ihtiyaçlarım var. İşte kitaplarımı kendi dolabıma istediğim düzende koydum. Masa yüzeyi önemli. Bu kadar alanda bu kadar eşya ile sağlayabileceğimiz konfor, bilgisayar rahat kullanmak, masanın üzerinde rahat çalışmak gibi bir konfor tanımlıyorum ben.

4.

İnsan farkında olmadan bazı şeyleri yapıyor zaten. Belli bir boyutta bir oda verildiği için yapabildiğimiz tefrişti. Mobilyaların yerleşimiydi. Mekan küçük olsun diye atölyemizden akçaağaç mobilyalar rica ettim. Okulun yaptığı mobilyalar tabi ama rengini ve modelini ben seçtim. Dolaplar raf olmasın, kapalı kapak olsun diye belirttim. Göz yormayan ürünler olarak görülsün diye. Dağınık görünmesin diye. Mekani daraltmayan mobilyalar seçmeye çalıştık. Kendince odanın boyutlarına uygun, bir birimizi de rahatsız etmeyeceğimiz şekilde yerleştirmeye çalıştık. Fazla

gereksiz eşya ortalığa koymamaya çalışıyoruz. Hani göz yorulmasın diye. Sadece kullanacağımız şeyleri ortaya koyuyoruz. Kişisel olarak da masamın üzerine en çok kullanacağım şeyleri, dolabıma da arada sırada kullanacağım şeyleri (sözlük, özel ihtiyaçlar, yedek malzeme) koyuyorum. Bizim burada yaptıklarımız biraz imkanlarla kısıtlanmış gibi oldu. Çalışırken moraldir, birlikteyken keyfedelim şeklinde çayımız, kahvemiz var. Bunlar da insanın moralini iyileştiren şeyler. Misafirimiz gelince ikram ediyoruz.

Masamda mesela iki tane kalemlik var, birindeki kalemleri daha çok kullanırım, birindekileri daha az. Masamda duran kutuda tel ve delikli zımba var. Telefonun yanında kağıtlar var. Kağıt mendil, makyaj ve saç düzeltmek için ayna, takvim ve cam kağıt ağırlığı gibi eşyalar var. Rahat, modern ve abartısız bir ortam yaratmaya çalıştım. Kendince bir tarzı da var herhalde; renkli, eğlenceli gibi.

5.

Mekanda Bilgisayarlar ve printer vardı. Çay, kahve makinesi koyduk. Hoparlörler aldım. Zevkime göre masa üstü malzemeleri aldım; kalemlik, dosyalık gibi. Süslü biri olduğum için ayna aldım. Çiçek bakamadığım için almadım, ortama sıcaklık katacağını düşünürüm aslında. yer yokluğu da bir etken. Hediye gelen bir çiçeği kuruttum ve manevi değeri için burada tutuyorum. Daha kendimi kendi mekanımda hissediyorum. Kendime daha yakın objelerle, burası benim, ben buraya aitim veya burası bana ait gibi hissediyorum. Kendi zevkime göre düzenlediğim, rahatça çalışabildiğim bir çalışma alanı diyeyim (aslında çok büyük bir alan olmasa da). Aslında bir mekan yaratmıyor bu saydıklarım. Kullandığım mekan ve benim aramda bir köprü gibi oluyor. En önemlileri nedir diyemeyeceğim. Yani bilgisayar çok önemli (çalışma açısından), rahat kullandığım için diz üstü bilgisayar. Gözüme hantal da gözüküyor, istediğim yere de çekeştirebiliyorum. Çalışma alanımı da daraltmıyor kitap defter açtığım zaman. Bir takım kaplar bir şeyleri bir araya topladığı için belirli bir düzen içinde kalmasını sağlıyor.

Çay, kahve makinesini oraya koyarken çok mutfak havasında hissetmişim görsel olarak. Bunlar normalde mutfak aleti olarak tasarlandığı için, çok da ofise uygun bir görünümü olan yoktu piyasada. Ucuzundan bir şey alıverdik. Çok özenmedik alırken.

Telefon mesela telsiz olsaydı daha rahat olacaktım. Bir öğrenciyle telefonda konuşurken kalkıp dolaptan gerekli kitabı alabilecektim. Ama genelde masa başından konuşuyoruz diye paralel çektik uzak masaya, para harcamadık telsiz

telefon için. Kapının arkasına astığımız askılık da bir ihtiyaç. O vardı bir yerde, C6 yapmış sonradan öğrendim, duvara takamadığımız için kapiya taktık.

6.

Belki yine işimi yapardım, çalışırdım. Bazı ifade edilemeyen duygular vardır. Basit şeyler insanı rahat hissettiriyor, biraz daha böyle bir şey hissetmeden çalışırdım yani. Ama kendi seçtiğim eşyayı kullanmak veya kendi kurduğum düzende yaşamak daha rahat hissettiriyor.

7.

Mobilyaları, okulun atölyesine, özellikle modelini belirterek yaptırttım. Diğer objeleri de kendi zevkimle aldım. Hediye yok. Aynayı şeffaf almam bile iş yerinde abes durmasın diye yapılmış bir tercih aslında. Burada bir tek çiçek hediye. Oda arkadaşlarıma göre daha fazla eşyaman olması sanırım cinsiyet farkından kaynaklanıyor olabilir. Bayanlar biraz daha meraklı, erkekler biraz ilgisiz bu konulara. Ya da odayı en yoğun ben kullanıyorum, ondan kaynaklanıyor olabilir. 12 yıldır okuldayım, 3,5-4 yıldır bu odadayım. Odamız oldu daha önce de okulda ama çatı katı çok tadilat geçirdiği için sürekli (7-8 kere) oda değiştirdim. Her odada kendince (aynı eşyalar olmasa da) benzer bir düzenim vardı. Bu odaya geldikten sonra, yıllardır yapmadığım şekilde daha kendi hoşlanacağım eşyalar olsun istedim. “Ya, bütün günüm burada geçiyor benim! Niye özenmiyorum?” diye düşünerek, daha da özenmeye başladım.

8.

B6 yeni koltuğumuz geldiğinde rahat edemediğini söyledi ve eskisini kullanmaya devam etti. Onun için rahatlık önemliydi. Belki erkekler bayanlar kadar görselliğe önem vermiyorlar. Bilgisayarı ve CD'leri önemlidir. Daha fazla önem verdiği bir şey gelmiyor aklıma. B6dokümantasyon yaptığı için onda CD'ler filan daha çok, Tablet kullanıyor filan. B1 de hemen hemen aynı. Masasında oturuyor, benim kadar yazıp çizmiyor belki burada ama bilgisayarı düzgün çalışmadığı için işi olduğunda laptopunu taşımak zorunda kalıyor. O da rahatlığa önem verir. Ama başka neye önem veriyorlar gerçekten bilmiyorum.

9.

Bilmiyorum, uyumsuzluk olmayan, rahat bir mekan. Ama bu uyumsuzluğun olmaması, bizim aramızda bir uyumsuzluk olmamasına bağlı. Normal tipleriz. Birbirimize itiraz eden, birbirimize çok aykırı davranan tipler değiliz.

– B3'ün Röportaj Cevapları

1.

Burası, evimden daha fazla zamanımı geçirdiğim yer. Burayı paylaştığımız kişiler eşlerimizden daha fazla gördüğümüz kişiler. Profesyonel yaşantıma ait her şeyim burada. Önceleri burada olmayan ürünleri de burada bulundurma ihtiyacı duyuyorum, burada daha çok kullanacağım ve burada daha çok ihtiyacım olacağı için buraya getiriyorum. Kullandığım 5. oda. Kişi başına düşen alan bakımından, hacim olarak, ferahlık bakımından en memnun olduğum oda da burası. Belirli bir kaliteye sahip. Daha büyük bir odamız da olmuştu, ama fiziği çok kötüydü, camları açılmazdı vesaire. Bir kere de bütün bölüm bir odadaydık. Orada mahremiyetimiz olmazdı, mahremiyet de her insan için en doğal ihtiyaçlardan bir tanesi. Burayı 3 kişi kullanıyoruz. Odaya ilk geldiğimizde bir masamız boştu. Daha sonra bir süre Saltuk ile beraber kullandık, daha sonra B4 geldi aramıza.

2.

İlk başta yapılan düzenleme, iki kişi gelince odaya doğrudan görebilmek adına. Kapıya dik bir şekilde yerleştirdik. Sonuçta pencereye yakın iki masa ve ayrıca ışığın yansımaması için de teknik bir zorunluluk. Bu şekilde yapmak kolayımıza geldi. Saltuk geldiğinde bu masayı bizimkiler gibi kullandı. B4 geldiğinde masanın birini çevirdi. Daha sonra aşağıda şu dolabı buldum, kendime özel şeyleri buna koydum. Mendil, bardak, temizlik malzemeleri, takım aletleri. Babam bürosundan ıskartaya çıkardığı koltukları buraya gönderdi. Bunlar babamın bürosunda da aynı amaçla kullandığı koltuklar. Biz de sonuçta aynı amaçla kullanıyoruz. İnsanları daha davetkar bir şeye oturtmanın daha doğru olacağını düşündüm. Arkalarındaki çelik raf geldi. Çok ihtiyacımız vardı. Ama B5'in da benim de girdiğimiz dersler oldukça çizim ağırlıklı, dokümantasyon için yere ihtiyacımız vardı. O baya hayat kurtardı diyebilirim yani. Kişisel kullanım için 3 parça, gerisi zaten ortak kullanım için. Ama mesela şu printer gelince, en mantıklısı ortaya, ortak şekilde yerleştirmek mantıklı geldi. İmkan olsa printer başka yerde durabilse. Aslında ikimizin de tercihi bu olur. Daha sonra da kesonlar geldi. Kesonlar da hayat kurtardı. Özellikle anahtarlı olmasını ben istedim. Cüzdan, cep telefonu gibi şeyleri gerek olmadığında onlarda tutabiliyorum. Her dakika yanımda taşıyamayacağım şeyleri burada kilitlemek iyi oluyor.

3.

Ben mümkün olduğunca düzenli tertipli olmaya çalışırım. Bu evimde de böyle. Çok fazla değerli dergi kitap CD oyuncak koleksiyonları maketler gibi şeyler olduğu için

düzenli tertipli olmayı severim. Yoksa çok dağınıklık oluyor. Burada çok fazla olmuyor, mesela meslek gereği ilgilendiğim kitapların ve dokümanların çoğu İngilizce olduğu için masamda sürekli olarak bir sözlük bulunuyor. Çalışma düzenim içinde düzenli olarak kullandığım için masamda. Seyrek ihtiyacım olduğu için de bana en uzak yerinde. Önümde bir boşluk elde etmeye çalıştım, her zaman böyle olmuyor, ödev yığını kaplıyor her yeri. İkinci derecedekileri masanın yanına koydum. Aslında bu printer olmasa burada daha da iyi olacaktı. Bunu bir şekilde teknik olarak ayarlamak yetecek belki de. 1 hafta sonra burası bomboş olacak. Ortalama 4 saat buradayım. Ama yazın günün 7 saati buradayım. Kışın odanın dışındaki yerler daha soğuk oluyor. Koridorlar ısınmadığı için oda daha da çekici geliyor.

4.

Masaları vardı mekanda, sonra koltuklarımız geldi. Aşağıda bulduğum dolabı getirdim, kesonlarımız geldi. Burada bir teknik çizim masası vardı, ödevler üstünde duruyordu. Fonksiyonu depolama olarak değişti. Raf dolabın gelme ihtimali ortaya çıkınca o gitti. Sonra bu dolap geldi. Duvarlar alçıpan duvar, bir şey asma güvenemiyor insan. Mekana ilk giren B5'la ben olduğumdan, pencereye yakın oturmak istedik. Oda ilk gelişimizde 3 kişi olsak oturup konuşacaktık mesela. B4 orada oturuyor ve yazın çok sıcak olduğu için bu vantilatörü aldı. O pencereden, dolayısıyla doğal havalandırmadan uzak. Benim belki şansım kapı açıldığında B5'dan 2 saniye önce görüyorum geleni. Belki ben daha fazla cereyan alıyorum ama sorun değil. Belli bir ortam yaratmaya çalıştım. En son mesela şu Carrefour'dan aldığım oyuncaklar var. Kalitesi hoşuma gitti, profesyonel geldi. Oyuncaktan çok model gibi duruyor. Kendi uzmanlık ve mesleki alanlarımdan olduğu için beni yansıtacaklarını düşündüm. Onları orada görmekten hoşlanacağım için onları aldım. Arkama poster, proje filan asmak da isterdim. Duvar tutar mı tutmaz mı bilmem. Bant ile yapıştırmak mümkün, ama bant kısa süre sonra çıkıyor. Yazın zaten oda çok sıcak oluyor, hemen düşer. odanın camı problem oluyor. Çok az açılıyor ve burası Taşkıışla'nın en sıcak katı. Burada yazın cam açıldığından sorun yaşıyoruz. En son 2003'te yaptırdığımız bir projenin maketi var denizlikte. Ben sorumlu olduğum 2 öğrencinin projesini getirdim. Ben Mimar Sinan mezunuyum. Orada bütün öğretmenler öğrencilerin projelerini, paftalarını, modellerini odalarında bulundurlardı. Bunların parçası olduğunuzu söylüyor bunlar. Çevreden beni hiç tanımayan bir insan bile hakkınızda ipuçlar sahip oluyor. Bu da güzel bir şey tabi.

5.

Bu kupayı hep kalemlik olarak kullandım. Bu bana hediye olarak gelmişti. Annem de şöyle bir kutusunu verdi. Bunlar burada kalemlik olarak duruyor. Aslında gönül isterdi ki daha da kişiselleştirebilelim. Duvarlara posterler, resimler filan. Fiziksel zorunluluktan. Bilgisayar bölümün verdiği bir şey, ama Mouse ve klavyesini ben almıştım. Mouse'u biraz daha bilinçli seçtim. Klavyeyi 4 yıl önce almıştım. Ergonomisiyle bazı şeyleri karşılamasını istedim. Tuş takımlarının mesafesi, yalın şekli, tuşlarının sesi ve birçok fonksiyonu tek tuşla sağlaması hoşuma gidiyor. Mouse'u alırken kablosuz ve optik olmasına dikkat ettim. Toplu mouseların temizlemekten gına gelmişti. Mouse pad B5 ve Kaan'ın hediyesi. Daha önce bu kadar kaliteli Mouse pad görmemiştim, 9,5 yıldır kullanıyorum, sapasağlam ve yüzeyi tertemiz. Masamdaki kalemliği Saltuk bana hediye getirdi. Burası için alınmış hediyeler olarak görüyorum.

6.

Daha renksiz olurdu. Sonuçta hatta çoğu ihtiyacım olduğu için getirdim. Dosyasından çöp kutusuna. Diğerleri (oyuncakları gösteriyor) biraz daha duygusal ihtiyaçlar için aldım.

8.

B5'in kendi kalemleri, dosyaları ve çantaları var değer verdiği. Kendi yaptığı işleri var ayrıca yanında. Haliyle ben de değer veriyorum onun yaptığı işlere. B4 Burada çok fazla vakit geçirmiyor, onun için pek bilemiyorum. Çok da fazla bir kişiselleştirme yapmadı. Masasını çevirdiği için mekan içinde fazla temasımız olmuyor. Zaten kulaklık filan da takıyor.

9.

İyi hissediyorum açıkçası. Uzun süredir ilk defa okul içinde bir mekan da iyi hissediyorum. Bir de ilk iki odamda iyi hissetmişim. 1,5 sene çok güzel bir odadaydım. Daha sonra da güzel bir ortamdı. Bunlar tabi insan ilişkileri ili iyi hatırladığım odalar, fiziksel açıdan kıyaslanmazlar bu odayla. Burası da fiziksel özellikleriyle beğendiğim ve sevdiğim bir arkadaşımın birlikte yerleştiğim bir oda olduğu için sevdim yani. Daha sonra bir arkadaşım daha geldi. İş hayatından önce de arkadaşın olan insanlarla paylaşmak böyle bir iş ortamını çok keyifli. Bir de okul dışından iş bağlantılı olarak gelenler olduğu zaman kendini iyi hissediyorsun. Buraya gelen insan size farklı davranıyor, daha düşük şartlardaki bir odaya gelen insan farklı davranıyor. En başta güvendir bu. Ama mesela toplum böyle; lüks bir

lokanta veya otele Doğan'la, Şahin'le gittiğinizde kapınızı farklı bir şekilde açarlar, Mercedes'le gittiğinizde farklı bir şekilde açarlar.

– B4'ün Röportaj Cevapları

1.

Mekanı 3 kişi kullanıyoruz; ben, B5 ve B3. İş saatleri içinde burada oluruz. Gün içinde yaklaşık 4,5-5 saatimi burada geçiriyorum. Gün içinde 8 saatimizi okulda geçirsek bile, sürekli odada çalışmadım için 6 saati geçmiyordur diyebilirim. Bilgisayar kullanıyoruz genelde odada, Ya da bir şeyler okuyoruz, ödev ve bunun gibi şeyler. Burası daha çok okulla ilgili işleri yapmak için kullandığımız bir yer. Ne ben nede odayı paylaştığım arkadaşlarım ciddi tez çalışmalarını; ciddi konsantre olmalarını gerektirecek işleri, burada yapmıyoruz. Onları ya evde, ya da kütüphanede falan yapıyoruz. Burası çok sık araya girenin olduğu, kesintisiz yarım saatten uzun çalışma imkanı bulamadığımız bir yer. Bu bina içerisindeki diğer odalar la kıyasladığım zaman iyi buluyorum. genel olarak aydınlatması yeterli. Şu camlar (kapı üzerindeki sabit pencereleri gösteriyor) kesinlikle niye oraya konduğunu anlamadığım şeyler. Çünkü oraya uzanıp jaluzileri oynatamıyoruz, öyle olunca da; ha duvar, ha jaluzi bir şey fark etmiyor.

2.

Mekan hakkında garip olan bir şey var; mekanı esasen biz değil, buraya konmuş olan mobilyalar belirliyor. Şu dolap (kapının yanındaki dolabı gösteriyor), raflar (kapının diğer yanındaki rafları gösteriyor) ve şu koltuklar mekanın nasıl kullanılacağını belirlemiş durumda. Mesela bunları dışarı atsak, yani sağladıklarından bir şekilde fedakarlık edebilsek, bambaşka bir yerleşim şekli belirleyebiliriz. Ama şu an bu şekildeyiz, bir şikayetim olmasa da biraz onların bizim yerleşimimizi belirlediği bir gerçek. Ama o dolap ve raflar dolu. Bu benim ve arkadaşlarımın masalarının olduğu kısım çalışma alanlarımız. Onun dışında üç bölüm daha var, bu (kapının önünü gösteriyor) antre gibi şurası girdiğimiz alan ki öğrenci geldiği zaman bizimle orada durarak konuşur genelde. Öğrenciler pek içeri girip oturmuyor, ayrıca bizimde; özellikle B5 ve ben çok derli-toplu insanlar olmadığımız için, sürekli koltukların üzerinde bir şeyler oluyor. Oturmaları engellenmiş oluyor. Bu tabii ki bizim isteyerek yaptığımız bir şey değil. Zorunlu oluyor. Ödev yığınları dolaplara sığmıyor, toplanıp geldiği zaman masalarda vesairede konulacak yer olmuyor, doğal olarak oralara konuyor. Kullanıma çoğunlukla kapalı oturma alanımız var ve son olarak depolama alanı olarak gördüğümüz dolaplar ve raflar var. Ben böyle görüyorum yani odadaki alanları.

Ortak kullandığımız printerimiz var, olabilen en ortak yerde duruyor. Kendimi en rahat hissettiğim yer, kendi çalışma masam. Bu kullanıma kapalı koltuklarımız güzel görünüyor ama biraz eskiler, oturunca rahat edemiyor insan, Fiziksel anlamda rahat ettiğim, konforlu bulduğum kendi koltuğum yani. Diğer anlamda rahat hissettiğim kısım da yine benim masam, genelde bilgisayarımın başındayım. Yani genelde burada (eliyle ibook'unun olduğu masayı gösteriyor) çalışıyorum, hatta bu masada yaşıyorum. Hatta masada şimdi çantam var, onu da aldığım zaman çok daha boş olduğu görülüyor. Bu diğer masada ise okuduğum veya bilgisayarsız çalıştığım işlerin yığını oluyor. Çalışmak için bir tarafta okuyorum, diğer tarafta (bilgisayarının olduğu masayı kastediyor)yazıyorum. Yani bu masaya (bilgisayarın olduğu masa) dönük bir şekilde yaşıyorum. Kaldı ki diğer masanın altında keson olduğu için buraya giremiyorum bile, hafif sadece yanaşa biliyorum. Yani burasıdır (bilgisayar masası) rahat olduğum yer, başka bir yere de oturmamışımdır, vakit geçirmemişimdir rahat hissetmek adına.

3.

Biraz bana burası alan olarak düştü. Çünkü ben geldiğimde diğer arkadaşlar yeri vardı zaten mekanda. Fakat mesela ben iki masayı yan yana koyup oraya koyup geçişleri daraltmak istemediğim için masaları bu şekilde L yaptım. O zaman da böyle saçma bir boş alan kaldı, ama bazen bir arkadaşım geldiği zaman bir tabureyle çok rahat burada oturup çalışabiliyoruz ya da sohbet edebiliyoruz. Bu tabi mecburiyetten oluşmuş bir durum. tabi bunda laptop kullanıyor olmamın da etkisi var tabi. yani bana okulun verdiği bilgisayarlar çok yeterli bilgisayarlar değildi, o nedenle laptopımı getirip götürüyorum. Laptopı buraya koyuyorum, koymadığım zaman da boş masa burası, o yüzden burada çalışıyorum. Sanıyorum yaz geldiği için yerini değiştirmem gerekebilir, çünkü ılık arkadan gelince parlıyor. Daha çok bir masada bilgisayarla çalışmak, ve bir masada bir şeyleri koyma anlayışım var herhalde ki böyle yaptım.

4.

Mecburen yaptığım şey en başta bana kalan alana kurulmak oldu. En başta alan yani mecburiyet yaratan. Mobilyaları, bu masalar, keson, koltuk ve dolaplar falan bunların hiçbirini ben seçmedim. Benim kattıklarımdan biri; ayrıca en sevdiğim, kapıya yapıştırdığım resim. Bir arkadaşımın south park karakterlerinden bozarak karakter yaptığı bir site var, orada yaptım. Sonrasında resimdeki tişörtün üzerindeki anarşinin A'sını ç ve rşı eklemesiyle çarşıya çevirmişler. Artık kamu müdahalesi olmuş biraz.

5.

Kendi getirdiğim şeylere bakıyorum, bu kağıtlık var, o da pek kullandığım bir şey değil aslında. Nispeten önem verdiğim evraklar durur orada, kaybolmasın, kırışmasın, göz önünde olsun diye. Kettlelim var, yine kendi getirdiğim. Ha bu noktada bir ilginç detay, kettle var, su oluyor, kahve, çay ve bardak da var ama arkadaşlar kullanmıyor. Yani bu ben söylemediğimden değil ama seçim meselesi demek ki, bu güne kadar kullanmadılar. Yine benim alıp getirdiğim vantilatör var, o da geçen yaz bir ara beynimin piştiği zaman alıp getirmiştım. O vantilatör konusunda bir stilden bahsedebiliriz. A bak çok ilginç şimdi fark ediyorum ben de; esasen büro renklerini seçmişim. Siyah kettle almışım, herhalde her evde beyazdır, krem rengidir. Metal ağırlıklı bir vantilatör almışım, fakat yani onun hakkında çok bir yorum yapamıyorum. O ebattaki diğer şeylerin hepsi çok üfürükten plastikti, hem görünüm olarak, hem yapı olarak. Bu böyle daha farklı ve sağlam gözüktü gözüme diğer piyasadaki ürünlere göre. O yüzden almıştım. Onun dışında dolabın içinde bir raf ve diğer raflardan birini işgal ediyorum sadece buralarda yine nispeten dosyalar var kendi rafımda. Ama bu bana özgü bir şey değil, diğer arkadaşlarında yoğun olarak kullandığı bir şey, dosya yani sonuçta. Onun dışında şurayı (dolabı işaret ediyor) açsam göstersem yığılmış gazeteler, kağıtlar, torbalar falan var. Stil pek yok, dağınıklığa bir stil denmez ise. Belli bir ortam nispeten yaratmaya çalıştım yani. Kışın sıcak tutacak (kettleli gösteriyor), yazın serin tutacak (vantilatörü gösteriyor) şeyleri getirmeye çalıştım. Buraya ben hoparlör de getirebilirdim, ama onun yerine kulaklık takıyorum. Bu hem başkalarının tercihlerine saygıdan; kaldı ki benim burada tek başıma olduğum zaman da çok oluyor, ama buna rağmen buraya yeni bir şeyler satın almaktansa, hali hazırda kullandığım şeyleri biraz mobilize ederek çözmek işime geldi. Neden böyle (kendisine soruyor)? Çünkü dediğim gibi her şeyi burada yapamıyorum. Burada başladığım bir şeyi evde bitiriyorsam, evde çok başka ortam, burada çok başka ortam olsun istemiyorum. Yani bu aletten (laptopunu gösteriyor) müzik dinliyorsam dinliyorum, ya da kulaklık takıp dinliyorsam dinliyorum. Biraz evdeki ortamı taşımaya çalışma çabam da var yani. Çalışma ortamı hakkında bir şey; mail alabilmek çok önemli bizim için, bir öğrenci bir şey soruyor, ya da bir hoca bir şey istiyor. Başlangıçta bana bilgisayar verdiler, külüstürdü filan ama ben onu kullanıyordum. Ben onda outlook gibi mail çeken bir program kullanıyordum; dolayısıyla mail server da kalmıyordu, otomatik olarak siliyordu ve ben sadece buradan bakabiliyordum maillerime. Sonra ben bu laptopu aldığım zaman bir süre aynı sistemi bu bilgisayarda kullanmaya başladım, öyle oluncada ben her yere bu

laptopu götürmeye başladım. Daha sonra onları bıraktım ve gmaile geçtim. Şuan ne oluyor, internet olan her yerden maillerime bakabiliyorum. Mesela bir arkadaşımın bilgisayarından filan bakabiliyorum. Ama ona rağmen ben bunu (laptopu kastediyor) eve de götürüyorum. Mesela tezle ilgili yazdığım, çizdiğim, topladığım dokümanlar bunda. Evde masaüstü bilgisayarım var, on da değiller mesela, onda sadece müzik, filmler falan filan var, o daha eğlence bilgisayarı gibi kaldı. İşimi gücümü ben bunda yapıyorum. Mobilize olmakta şöyle; bu çanta kıyırık bir laptop çantası, her yere sırtımda bir tosbağa gibi taşıyorum. Mesela geçen hafta İzmir'e gittim, bunu da beraberimde götürdüm. Wireless hizmeti veren internet kafelerde açıyorum bilgisayarı, bir yandan maillerime bakıyorum, bir yandan takip ettiğim 1-2 gazete var onları açıyorum ve bu da iş yapmanın bir kısmı aslında. Yer çok fark etmeyebiliyor. Bir de ciddi iş var kafayı koyup yapabildiğin onları sadece evde yapıyorum. Bir de ben şunu pek yapamıyorum; bardağı alayım kalemlik yapayım falan. kalemlik olarak yapılmış, ve kalemlik olarak yapılmış bir şeyi kalemlik olarak kullanırım. Bu kalemlikten evimde de var bir tane. Aslında bunu evden getirdim. Orada da kalemlik olarak kullanırdım, ve evdekini halen kalemlik olarak kullanırım. Bilmiyorum çok modifiye insanı değilim herhalde. Aynı şekilde bu kağıtlık da öyle, sadece en üst haznesini gözlük anahtar vesaire şeyler masada kalabalık yapmasın diye koyarım. Burada benim de kettlim var, bazı diğer arkadaşlar da kettle kullanıyor. Benden daha iyi kullanan arkadaşlar var. Ben mesela yolda buraya gelirken 1 litrelik su alıp geliyorum, onlar telefonla damacana siparişi veriyorlar. O bana baya burada yaşamaya yönelik gibi görünüyor bana. Kimi hocalar ve arkadaşlar hazır çorba bulunduruyorlar mesela. Benim yaptığım nedir mesela, kahvedir. En komplike haliyle, kutu süt alırım, içine süt sıkarak en hani sağlam kuzin hareketim budur ama; daha baya bir erzak dolabı olan arkadaşlar da var, içinde yiyecek, içecek stoğu olan var. Tabi gece yarısına kadar kalıp tez için çalışan arkadaşlar onlar. Ben çok rahat yapamıyorum onu. Neden bilmem. Temelde baktığın zaman iki tane organizasyon nevalesi getirmişim, onun dışındakiler fiziksel konfora yönelik. hatta benim bilgisayar alıp getirmem bile konfora yöneliktir. o eski bilgisayarı da kullanabilirdim. Bu bende ayakkabı gibi; rahat olacak, kriterim bu. Yenisini alsam neye dikkat ederim, gene rahat olmasına ve bir şey daha var, burası yarı kamusal bir alan. Buraya öğrenci geliyor, bize ait değil ve şey, hani çok böyle yoğunlaşmam gerektiğinde kapıyı da kitlemem içeride iken. Dışarıdakilerin buraya girme hakkı da var bizimle konuşmak için. Öyle olunca çok şık, çok lüks bir şey de almıyor insan. Biri tossa, devrilse kırılma gibi şeyleri de düşünüyor insan. O yüzden nispeten ucuzunu

vesaireyi alıyorsun. ama dandik olmasın elimde kalmasın diye de düşünüyor insan. Laptopun ufak olmasına dikkat ettim, sevdiğim özelliği de bu, çünkü taşıyorum ben bunu. Farklı kılan özelliği Mac OSX kullanıyor, virüs bulaşmıyor temelde. Vantilatörde görüntüsü ön planda, kötü bir görüntüsü olmaması, bir çizgisi olması en azından. Kettlelinda ucuz ama verimli olmasına dikkat ettim. Aslında daha küçük olanını alırım tekrar alacak olsam, 2 litrelik kettle çok geliyor bana. Makarna mı pişireceğiz ki? Küçük olanları da yeter bana, hem de daha hızlı kaynatıyor haliyle. Yeniden alsam bilgisayarın küçük ve hafif olmasına dikkat ederim. Laptop alacaksam 15,4 inçlik belki alırım ama kalkıpta 17-20 inçlik almam kesinlikle; bilmiyorum anlamı nedir, taşınır mı filan. Vantilatörü hepimize birden etkili şekilde serinlik sağlayabileceği en uzak yere koymaya çalıştım, tamamen fonksiyonel bir tercihti. diğerleri de benim oldukları için ve koyabileceğim bana ait tek yer masam olduğu için masamda duruyorlar. Mesela bu kağıtlığın bu masada (laptopunun olduğu masa) durmasının nedeni karışıklıktan uzak kalmasını sağlamak için, sonuçta kolaylık ulaşabilmem gereken belgeler var zaten içinde.

6.

Bu ürünler olmasaydı; mesela ben bitki çayı seviyorum, bitki çayı için aptal diyaloglara girmem gerekirdi kantinciyle. Sadece kaynamış su istemem, onun için ne kadar para vereceğime dair kavga etmem falan gerekirdi saçma sapan, onu aşıyorum bununla. Bu (kettleli kastederek) bana aslında ev hissi filan vermiyor. Ev ayrı benim için, belki biraz hakimiyet hissi veriyor. Öbürü (vantilatörü gösteriyor) bir yerden sonra; Haziran sonundan itibaren, zorunluluk oluyor. Hatta vantilatör olmadan arkadaşlar nasıl dayanışlar onu da bilmiyorum. Mesela laptopta 3/1 fiyatına masaüstü bilgisayar da alabilirdim. Ama bu bana devamlılık sağlıyor. Mesela bir arkadaşımdan yeni bir dizi bölümü almış oluyorum, vapurda dönerken de izliyorum. Bu bir devamlılık veriyor bana, bu ufaklıkta olması, ekranını kapatıp uyku moduna geçirip, işe kaldığım yerden evde, ya da evde kaldığım yerden burada devam edebiliyorum. Bu bana kolaylık ve rahatlık sağlıyor. Mesela bu (kalemliği gösteriyor) olmasa çok kötü olurdu, çekmeceye koymam gerekirdi kalemleri, çalışırken masa üstünde orada burada kalırlardı, yuvarlanıp düşerlerdi. Bu da (kağıtlığı gösteriyor) olmasa çok iyi olmazdı, çünkü içinde okuldan gelen yazılar oluyor, onları bu kadar hijyenik duramazdı, kırırdı, unutturdum, kaybederdim yığının içinde.

7.

Kağıtlığı evden getirdim. Evde vardı bu. Evimde de aynı şekilde kullanıyordum ben bunu, evimdeki bir fonksiyonu buraya taşımış oldum yani. Kimi mesela alıyor, boş kullanılmamış kağıtları koyuyor buraya, kağıda yazan insanlar yapıyor genelde, elini atıyor bir tane çekiyor aradan yazıyor ona bir şeyler. Ben öyle kullanmıyorum, altta önemli kağıtlar, üstte de günlük ve nispeten önemsiz şeyleri koyuyorum. Kalemlik, kettle, vantilatör, birde raftaki kağıt dosyalar burası için, çalışmaya başladıktan sonra aldım. Laptopu kendim için aldım, buradaki çalışmam bittikten sonra da kullanacağım. Diğerlerini giderken arkadaşlarıma hediye olarak bırakabilirim. Çünkü bunları burası için aldım ve burası ile özdeşleşti kafamda. Vantilatörü bu arada ortaklaşa aldık.

8.

B5'in laptopu var, onunda bir bilgisayar vardı, bozuldu. Çoğu zaman götürmüyor evine. Onun da çalışmaları için temel bilgisayar bu. B5 ayrıca pek çok dosya kullanır, şeffaf dosyalar, zarf şeklinde dosyalar, çünkü onun idari görevleri de var. O sürekli belge alıp verme durumunda olan bir insan. B5'in kendi yaptığı seramik cisimleri vardır. Şöyle (masanın ve denizliğin üzerindeki seramikleri gösteriyor) göstereyim. O seramikle uğraşan bir insan, çok önem taşıyor sanırım kendisi için ama sevdiğini düşünüyorum. Ayrıca şurada (kesonun üzerini gösteriyor) tezle ilgili şeyleri var ve B5 kağıtlığını neredeyse hiç kullanmıyor, yığın var üstünde zaten görülüyor. Masasının üzerinde cam vazoları var, oldukça şık, kalemlik olarak filan kullanıyor. Sonra şöyle bir bakarsam, askılık hepimiz için önemli, mutlaka kullanıyoruz. B5 yazın bile çantalarını oraya asar, ancak bir şey alıp verme durumu varsa masasına kadar getirir. Mesela B5'da; bende hiç olmayan, B3'de biraz olan, fonksiyonu olmayan anı eşyaları var. Anısı olan şeyleri seviyor. B3'in de bilgisayarının üzerinde bir kısım; 2.Dünya savaşı sever o, ayrıca araçları sever, onlarla ilgili bir kısım malzemesi var. B3 zannedersen onları araç çizerken perspektif örneği olması açısından da kullanıyor, yani onunkiler fonksiyonel de oluyor kendisi için. Yaptığı maketi var orada (denizlikteki maketi gösteriyor) mezuniyet için yaptığı maket. Bir de hepimizin şarj aleti var. B3 mesela bizden çok daha derli toplu. Bizden çok daha fazla ödev okumasına rağmen bunu başarıyor. Onun masaüstü bilgisayar var, nispeten düzgün bir bilgisayar. Ergonomiyi ciddiye alan bir insan o nedenle inanılmaz ebatta bir faresi var, para yatırıyor ergonomik ürünlere. B3'in de benimki gibi kullandığı bir kağıtlığı var. Biraz boş kağıt, biraz müsvedde kağıt var. Bu dolaplarda hepimizin eşyaları var. Tabi kapalı durabildiği

için genellikle düzensiz, yani her şeyin tıklandığı bir yer aslında. Ama tabi B3'in yine nispeten daha düzenli. B5'in hepimizden daha fazla kitabı ve evrakı olduğu için düzenli yerleşimi biraz daha zor oluyor. Akademik dünyasını burada tutuyor B5. B3'in abone olduğu bir çok dergi var ancak onları burada tutmuyor. B3'in her şeyi düzenli ve daha da sade. Mesela kalemlğine bakarsan; daha da sade olunmaz. Ama adamın işini görüyor. Kağıtları düzenli. B3 daha fonksiyon adamı, ofis ekipmanları bile burada dizili, bu arada bu dağınık hali, öyle diyeyim ben sana. Birkaç gündür çok yoğun, hızla gelip gidiyor, o nedenle biraz dağınık. Şöyle Bir şey var, B3 de, B5 da 5 senedir asistanlar okulda. Ben daha birinci yılımdayım. Mesela Birkaç yıl sonra burada olsam nasıl olur buradaki düzenim bilmiyorum. Ama her şeyim burada olsun, sevmiyorum. Tertipli ve dağınık arkadaşlarım var, ben sanırım ikisinin arasında kalıyorum.

9.

Ben özel sektörü de bilen biri olarak şöyle söyleyeyim; tam bir ofis ortamı değil burası. Burası şey gibi, bize ayrılmış köşelerimiz var gibi oluyor. Çünkü tam böyle şu saatte geleceksin şu saatte gideceksin gibi etkenler yok en başta. Daha kamusal, her an birileri gelip gidebiliyor, ya da bir hoca arayıp, aman şu var yetişin diyebiliyor. Tabi bunlar olduğunda biz bir şeylerle uğraşılıyor da olabiliyoruz ki genelde öyle olur. Temizlikçi çat kapı girebiliyor. Kapalı bir ortam, yani kitlersen kapını biraz özel olabiliyor, ama kitlemezsen yoğun bir dönemde inanılmaz bir trafik oluyor. herkes girer, çıkar. Sürekli birileri bir şey sorar, bir ortam. Ondan burası bana girip biraz bir şeyler yapıp evime gideceğim bir yeri çağırıştırıyor. Ben burada mayalanmıyorum yani. Burada hiç durulmuyorum, durulamıyorum genelde, bir şey çıkıyor genelde. Çok statik bir mekan değil yani. Öyle bir aidiyet hissi yok açıkçası. Benim kişiselleştirme adına, duygusal bir yaklaşımım yok burada. Bu biraz aidiyet konusuyla ilgili. Burada uzun süre çalışmayı da düşünmediğim için biraz böyle. Birde her işi burada yapamamamın etkisi de var bunda. Ama B3'inkinde daha fonksiyonellik ön planda olduğu için böyle, ben burada çalışacak olsam bile atölyeden vesaireden sorumlu olduğum için burası kadar orada da bulunuyorum. Şöyle bir şey var, nispeten aydınlık, sessiz olabilen, yeri geldiğinde hareketli de olabilen. Genel olarak konsantre olunması zor olabilen bir mekan. Ama bu mevsime göre değişiyor. Mesela yaz aylarında otur burada roman yaz, yeni bir teori geliştir. O derece sessiz oluyor burası. Hocalar da, arkadaşlar da tatile çıkıyor. Ama sadece mekana baktığım zaman güzel buluyorum Türkiye koşulları için. Gayet temiz, nispeten iyi tanımlanmış; her ne kadar biz çok dağıtsak da sonrasında. Bir şey daha var, misafirimiz oluyor burada, gelip bir saat

oturan arkadaşımız da oluyor. Hiç misafir olmayan odalar da var. Kıyasladığım zaman burada insanların hoşuna giden bir ortam olduğunu söyleyebilirim. Benden önce burada olan Saltuk çayını alır gelir, 1 saat burada bizimle takılır, bazen işini yapar. Tabi benim bu ortama katkım olamadı diye de düşünüyorum. Benim için ben bu odaya ne kadar aitsen, ya da sahipleniyorsam, koridoru da aynı şekilde görüyorum. Bu koridor da çünkü odalarla birlikte yapıldı. Diğer arkadaşlar ne düşünür bilemem tabi ama ben koridordan da bizim koridor olarak bahsederim.

– B5'in Röportaj Cevapları

1.

Üçüncü odam bu. En başta “Yeni”, Taşkışla içinde “Yeni”. Mekan içine hiçbir şey konmadan baktığında hastane odası da olabilir. Bembeyaz duvarlar. Bu beni en başından beri sıkıyor. Bir odanın ilk kullanıcısı olmak güzel bir duygu. Temiz bir yere girdik. Mesela şu kapı kısmını çok daha seviyorum, o beyazın orada kırılması filan. Pek bir şey yapamıyoruz. Ben genelde denizliğe yığılmış durumdayım. Bazı fonksiyonel sorunlar var mesela. Pencerenin tam açılmaması. Vasistas şeklinde “çok şık” ama açamamak da fena. Genel havalandırma için kapının açılması gerek, ben de kapı açık oturmayı sevmem. Çünkü dikkat dağıtan bir şey. İnsanlar açık kapı gördü mü bir göz atıyorlar. Jaluzileri ekledik. Derli toplu, ben aslında dağınığımdır, ama mümkün olduğunca düzenli. Günde 4-5 saatim burada geçiyor. Ben burada uzun süre oturduğum zaman biraz çıkmak ve dolaşmak isterim. Bu benimle alakalı, uzun süre oturamam. Dışarı çıkar bir dolanırım. Bir odayı tek kişi kullanmak farklı 3 kişi kullanması farklı. Kişideki oda kavramını da değiştiriyor. Herkes odalara dağılırken daha iyi anlaştığı, daha ortak noktaların olduğu insanlarla çıkmak ister haliyle. Ben mesela B3’le okuldan önce de tanışıyordum. Hiçbir zaman da ben başka 2 kişiye oda paylaşayım istemedim. Belirli sosyal kodlar da var. Herkesin belirli sınırlı alanları var. Bunları birbirimize tolerans göstererek paylaşımımız da oluyor. B4 pek az zaman geçiriyor burada. Genel de atölyede, şurada, burada olması. Pek de bir yerleşme durumu yok. Yeni yerleşmiş, yerleşmemiş ya da her an toparlanabilir gibi duruyor. Hem insanlar bazı şeylere dikkat ediyorlar. Mesela dolaplarda da belirli bir paylaşım yapılmış durumda. Herkes aynı dolabın farklı katlarına yerleşmiş durumda. Biliyorlar ki o 1. raf onun, 2. raf bunun; belirli bir düzen içinde ayrılmış. Bu bakımdan da tek başına kendi odanda çalışmaktan farklı bir şey. Senin için biri gelmese de başkası için gelen biri oluyor. Tabi tersi de oluyor. Konsantrasyon kolay bozuluyor. Zaten bunların hiç biri

olmasa göz göze geliyorsun ve bir şey söylüyorsun filan. Hem mahrem hem de değil biraz garip geliyor kulağa ama öyle...

Şöyle bir deneyimim oldu; yazın iznimde eşimle işe gittik. Tam bir Dilbert şirket. Onun odası var. Beni de güzel bir odaya yerleştirdiler. Ama bakıyorsun tam cubicle bir şirket, kimse ayağa kalkmıyor. Ben fena oldum. O gün “ben bir daha gelmeyeceğim” dedim. O bir günlük gözlemimde bile insanların o ufacık yeri bile kişiselleştirme çabasını hissediyorsun. O bakımdan rahatız. Mekan dediğimiz bir yerimiz var en azından.

2.

Buraya geldiğimde bir şey verilmedi. Mobilyaları Gidip, koridorları filan gezip, atılan filan bir şeyler var ise onları toplayarak işe başladım. Bu mobilyalar öyle değil, ama önceki masam kullanılmış bir masaydı ve o masayı severdim. Bunlar gelince onu yolladım, pişmanım ama. Şimdi tekrar alırım, ama bir noktada şu var, hepimizin masası, sandalyesi aynı olduğu için ve paylaşılan bir yer olduğu için tekrar düşünürüm. Kullananı belli bir masaydı o. Bu çok anonim bir masa, bilgisayar masası. Bu aslında bir bilgisayar masasının çalışma masasına devşirilmiş halidir. Mesela bu koltuklarımız yapılan bir proje ile okula verilmiş koltuklardır. Böyle çok bir müdür koltuğu tarzında görünüyor ama değil. Memnun muyum? Evet memnunum, ama ah benim koltuğum demem. Bu benim için her zaman iş yerinin demir başı gibi. Projeler yapılırken okulun bu katkısına karşılık bir destek olarak neye ihtiyacımız var ise o konuda yardımcı olunuyor okula. Çelik raf da aynı şekilde bir projeden sonra geldi. Dolap Saltuk’un dolabıydı giderken bıraktı. Bu koltuklar B3’in babasının bürosundaydı, oradan buraya geldiler. B3 bu dolabı aşağıda buldu aldı. Bu tip mobilyaları bulduğumuzda birbirimizle konuşup o şekilde almaya karar veriyoruz. B4’nin masası bizimkiler gibi duruyordu ve bir tanesini çevirdi. Daha rahat nasıl hareket edebilirim, bu alanı en güzel nasıl kullanabilirim gibi düşünerek yaptı bunu. Çok girişte kaldığı için onun için de iyi oldu. Mesela bu konuda bize bir şey sormadı, ama bizleri rahatsız edecek veya düzeni engelleyecek bir şey değil bu. Bu gibi değişiklikler de oldu. Sonuçta beraber yaşadığımız için birbirimize saygı gösteriyoruz.

Ben dağınık bir insanım. Bazen burası proje yığını oluyor. B3’in masasına doğru kaydığı zaman ben rahatsız oluyorum B3’de önce mesela. Kesonlar geldiği de masanın altına koymuştuk. Kodlanmış bir şey gibi, kesonlar masanın altına girdi. Ama sonra ben yanıma çıkartınca daha rahat kullanacağım için böyle koydum. Sonra B3’de öyle yaptı. Benim işe yaramaz bir bilgisayarım vardı. Varmış gibi

duran ama olmayan bir şey. Ben de onu attım, artık laptopumu getirip, götürüyorum. Güvenlik sıkıntısından dolayı yapıyorum aslında bunu. Her ne kadar okulun güvenliği olsa da, insan daha rahat oluyor. Taşkıyla çok büyük olduğu için kontrolü o bakımdan zorlaşıyor. Burası bir iş yeri ama aslında pek iş yeri gibi de değil. Biri gelip temizlik işlerini yapıyor, çöpleri alıyor filan. Sabah geldiğinde, bıraktığın gibi bulamadığın oluyor. Cinsiyetten kaynaklanıyor sanırım, kadınlar daha farklı bence erkeklere göre temizlik konusunda. Burada benim temizlik yaptığımda oluyor. Toz almak gibi. O zaman B3'le B4'nin masalarının da tozunu alırım. Ama hiçbir şeyin yeri değişmez. Bulduğum gibi de bırakırım. Onlar farkında bile olmaz.

3.

Odanın planından memnun değilim. Uzunlamasına dikdörtgen gibi bir şey hoşuma gitmiyor benim. Yani 3 kişi için iyi, ama 2 kişi olsa daha rahat olur derim. Dönem, dönem ki şunlar (koltuğun üzerindeki) mesela benim yeni topladığım ödevler, kara, kara düşünüyorum bunları nereye koyacağım diye. Bunlar mesela benim için bir sorun. Ödevlerin dışında kitaplarım var, gelen yazılar oluyor, makaleler oluyor, fakülte için bazı şeyler yapman gerekiyor. En gönlümdekine göre değil de en bir birimize de saygılı olanı yapmaya çalışıyoruz. Pencereye yakın olması, biri içeri gelince "Ce – ee!" olmaması durumu. Odanın da halleri var mesela. Biz bir dönem komün hayatı yaşamıştık. Yeni masalarımız olacak diye biz bu masalarla geri döndük. Ancak yeterli bir masa. Benim eskiden bilgisayarım burada (pencereye yakın masada) duruyordu. O şekilde hem yansıma olmuyor, hem de öbür masada odayla aramda kalmıyordu. Şimdi istediğim burası (pencereye uzak masa) asıl yüzeyim. Burası (Pencereye yakın masa) da daha çok depolama için kullandığım bir yüzey. Bu masa aynı zamanda kendimi en rahat hissettiğim masa. Hem daha boş, ulaşımı kolay, hem benim için hem de gelen insanlar için. B3 de aynı şekilde burayı daha boş tutar. Ama ben ondan daha ortaya karışık şekilde yaşıyorum. Oda içinde elektrik, telefon ve veri bağlantısı B3'in arkasında, kapının yanında sadece elektrik bağlantısı var. O tabi çok etkiliyor düzeni. Saltuk da buradayken onun masasında da telefon vardı. Paralel hat çektik duvar dibinden. Çöp kutusunu, dosyalıkları filan da biz aldık. Gidip satın aldım. Bu dosyalığı bir heves buraya başladığımda almıştım. Şimdiyse kullanmıyorum. Orada daha bakmadığım şeyler duruyor. Beyaz dosya kutuları aldım, ama ben bir şeyleri tıkıştırırım. Öbür (kapaklı) dolapta öyle tıklanmış dururlar.

4.

Çok bir ortam yaratma çabam olmadı. Daha önce getirdiğim şeyler olmuştu. Onların bir kısmı kırıldı gitti, bir kısmını ben attım. Bazı olayları hatırlatan şeyler ve benim hoşuma giden şeyler var. Böyle oyuncak gibi şeyleri severim, masamın üzerinde dursunlar isterim. Mekana bir şey yapmak veya katmak için değil. Benim hoşuma gittiği için getirdiğim şeyler. Sahip olmaktan hoşlandığım şeyler. Bir kuş var B3 ona sinir oluyor. Ataçlık aslında bu, sallandığında da ses çıkartıyor. Ataç aldığımda ötüyor. B3'in yüzü değişiyor. Anlıyorum mesela rahatsız olduğunu, susturuyorum hemen. Ama tabi gelen şeyler var. Ufak tefek.

5.

Telefonu getirdim. Dosyalıklar, kalemlikler. Ben kullandığım eşyaları severim. Ama mesela evde de fotoğraf hoşuma gitmeyen bir şeydir. Birini ya da bir şeyi hatırlatsın diye getirdiğim bir şeyim yok.

6.

Ben kalemleri çok severim. Kırtasiyeye hayranım diyeyim. Gülşen ablaya uğrarım sürekli. Renkli kalemlerim olsun isterim. Ama bunlar hep ihtiyaçtan. Marker tahtaya yazmak için. Seramikle uğraşıyorum mesela, onları buraya koyuyorum. Kullandığım ürünlerle kendimi tanımlamış bir insanım ister istemez. Şirin dediğim tatlı dediğim şeyleri tercih ediyorum. Mesela bana gelen şeyler de oluyor. Benim beğendiğim şeyleri bulanların getirdikleri var. Her gün şunu görmeliyim ya da şu kalemle yazmalıyım gibi bir şeyim yok. Evden daha fazla çalıştığım bir yer aslında burası ama yani benin odam olmadı. Benim için hep tekildir böyle şeyler çünkü. 3 kişiyiz burada. Bir şey seninse senindir. Bende bir rahatsızlık yaratan bir durum değil. Buradakileri alır başka bir odaya gider buradaki işimi yaparım aynen. Aidiyetimi oluşturan şey masamın üzerindeki kalem ve kalemliklerdir. Mesela bu masayı boyarsam, o zaman benim masam gibi olur. Bir şeyleri getire, getire olan bir şey. Ama onların orada olması beni mutlu eden bir şey yani. B3'in mesela şurada bir park alanı var.

7.

Denizlikteki seramikler bana hediye idi, evdeydi. Buraya (Taşkışla'ya) gelirken getirmişt看. Bir ara bir partimiz vardı, ondan kalan bir shot bardağı var. Heykelimsi adamı geçen sene yapmıştım. Lego mezun olan bir öğrencimden hediye. Şunu penceredeki magnet) yeni aldım. Arkama bir şey asmamanın nedeni onu benden çok karşımdaki görecekti. Aslında karşımdakinin arkasına assam benim için daha iyi. Ama mesela insanın arkasını tanımlaması vardır ya, ben de yok o. Mesela aynı

şekilde karşımdaki arkasına bir tank resmi assa onu ben ondan çok göreceğim. Ben mesela şuradaki pencerenin de bir sıcaklık kattığını düşünürüm. Masa teknik bazı nedenlerle bu malzemeden yapılmış. Baktığında anlıyorsun yemek masası değil. Çalışma masası gibi. Daha soğuk, insani değil ama o teknik yanını yansıtıyor. Masayı mesela koltuklara tercih ederim.

8.

B4'nin değer verdiği pek bir şey yok burada. Bilgisayarı önemlidir herhalde. B4 icon dergisini seviyor. Her ay biri gelir, biri gider. Ayın değişimini oradan takip edebilirsin mesela. Mühür gibi şeyleri sever. Masasında durur bir tane. Ben mesela maymun iştahlıyım. Bir şeyi sever alırım, bir süre sonra yenisini alırım. B3 öyle değildir. Daha etkin kullanır o anlamda. Tel zimba çıkarıcıyı seviyor, bu iyi bir alet filan gibi. Fonksiyonel bir yaklaşımı vardır. Ben mesela okulun dergisinin takvimini severim mesela. Kül tablamı da severim. Masam da durur. Çelik raflar diğerlerine de uyar diyerek almıştık.

9.

Bence burası soğuk bir oda. Ne yaparsak yapalım bana soğuk geliyor. Duvarların beyazlığından, ışığın beyaz olmasına kadar birçok şeyin etkisi var. Manzara olmamasını yadırgamıyorum. Ama aşağı katlarda birinin yanına gittiğimde şaşıyorum, hatta tuvaletin manzarası bile çok güzel. Ben hep burayı bir istasyon olarak görüyorum. Hiçbir zaman sabahtan akşama kadar burada oturayım gibi bir hevesim olmadı. Burası benim eşyalarımı bırakabildiğim yer. Gelip, gittiğim bir yer. Bazen daha fazla kaldığım, işlerimi yaptığım. Buradan bir bütün gün çıkamadan oturmayı istemem. Ama olması ciddi güven veriyor. Okula geldiğimde her zaman ilk olarak odama gelirim doğrudan.

– C1'in Röportaj Cevapları

1.

Mekanı tarihsel süreçten koparamıyorum, okuldaki daha önce sahip olduğumuz oda ile kıyaslayınca bana çok aşırı lüks ve ferah geliyor. Mekan olarak büyüklükten filan memnunuz. Fakat şöyle bir problemimiz var burada, duvarlar çelik konstrüksiyon üzerine kaplama yapıldığından hiçbir şey asamıyoruz. Duvarlarda sadece yapıştırma usulüyle asabiliyoruz. Onlar da bir süre sonra iniyor. Mesela benim sürekli kullandığım bir dünya haritam vardı. Her odamda vardı bu. Onun üzerine belli işaretlemeler yapıyordum. Yapışkanlarda iz yapıyor, o da yasak şeklinde indirmek zorunda kaldım. Hatta kötü izleri kaldı. Biz bu mekanı 3 kişi

kullanıyoruz, 3 arkadaş. Birimiz şu anda yurt dışında. 2 kişi aktif olarak kullanıyoruz. Çatı olması dolayısıyla aşırı sıcak, bir tek onun hakkında şikayetimiz var, onun dışında bir şikayetimiz yok. Manzara yok tabi, bunu baştan kabul ediyoruz. Daha öncede böyleydi. Çatı duvarı çok yüksek, gökyüzüne çok yakınız ama Hiçbir şey görmüyoruz. Maalesef.

2.

Mekanı biz biçimlendirirken, 3 kişinin en rahat oturabileceği ve çalışabileceği bir düzen düşündük. (Mekanı)3'e bölerken de mümkün olduğunca adil olmaya çalıştık ama 2 kişi tabi cam kenarı. Şema üzerinde planlayarak, bunu düşünerek yaptık. Herkese eşit hacim bırakmaya çalıştık; masa, sandalye, duvarlar arasını düşünerek. İkimiz burada kaldık, birimiz uzak duvarda kaldı. Gün ışığından da mümkün olduğunca iyi faydalanmaya çalıştık. Aslında biz başta bu odada 2 kişiydik, sonradan 1 kişi eklendi ve bizde buraya 3 masayı sığdırıp eşit ışık almasını sağlayamadık maalesef. Bu şekilde gelişti. En rahat ettiğim yer benim personal bubble'ım, o çap 2 metreyse o çap içerisinde rahatım. Sürekli burayı kullanıyorum. O yüzden burada rahatım. Ziyaretçilerimiz geldiğinde şöyle bir problemimiz var, ekstra bir misafir mekanımız yok. Bunun için uygun bir alan da değil bu 3 kişilik masalar ve dolaplar da girdiğinde. Burada (masasının arkasında) bir taburemiz var, geçici konaklama için, ve orada bir sandalyemiz var. Genelde bu şekilde ağırlıyoruz. Masalarımızın biraz büyük olmasını istedik. Bir tarafta bilgisayar, diğer tarafta da çizimlerimize yer ayırabileceğimiz yere ihtiyacımız vardı. Küçük masalarda bunu yapamıyorduk. Biraz iki masayı birleştirip kullanmak gibi bir çözümümüz oldu.

3.

İki parça olarak düşündüm, bilgisayarla yapılacak işler, ve bilgisayarsız yapılacak işler şeklinde. Okuduğum kitaplar veya yaptığım çalışmaları, öğrenci geldiğinde projelere baktığımda şu masayı kullanıyorum. Güncel yazışmalar, mailler gibi bilgisayarla yaptığım işleri de bu masada yapıyorum. Orayı (denizliği) kendi ilgilendiğimiz şeyleri ve kalemlemizi koymayı uygun gördük. Bunlara masa üzerinde yer yok. Masanın temizliği de zorlaşıyor. Organizasyonu da bozuluyor zaten. En uygun mekan olarak orayı düşündük. CD'lerimizi, kalemlemizi, oyuncaklarımızı diyeyim. Ufak tefek şeylerimizi. O bile çok büyük bir rahatlık oluyor. Duvara raf monte edemediğimiz için, bunları koyacak tek yer orası mevcutta gözükken, biz de oraya koyuyoruz. 8 saat okuldaysam bunun 3 saati

burada geçiyor. 3,5 belki ama 4 olmuyor yani. Proje dersi filan olduğunda bir 5 saat ona gidiyor zaten. bana kalan o 3 saati burada geçiriyorum.

4.

Bir ortam yaratmaya ve bir tarz yansıtmaya çalışmadık. Fakülte kuralları çerçevesinde, her ne kadar oda siz ait olsa da yapamayacağınız şeyler var. Daha önce yapmıştık, air brushlarla modeller filan boyamıştık. Ama yıkılacağını bildiğimiz için, aslında böyle bir şeye izin yoktu ama değişeceğini bildiğimiz için yapmıştık. Bu mekan bize çıplak olarak verildi. Yerler kaplama, duvarlar beyaz boyalı, aydınlatmalar takılmış; sonrasında mobilyalar da verildi. Bizim buraya eklediğimiz şey perdeler oldu. Daha sonra bize dolap verilmediği için bu dolapları ekledik. Okulun içinde, kullanılmayan dolaplardı. Mesela o dolap boyandı, tipik çelikti. Bu dolabı da (dolap 2) boyamak istedik, ama üzerindeki arama kurtarma yazısı hoşumuza gitti. İçindeki kitapların acil durum kitapları olduğuna karar verip o şekilde bıraktık. Bir de ayna ekledik mekana. Artı saat ve termometre gibi ilgilendiğimiz şeyler var. Burası yazın korkunç oluyor, 37-38 dereceyi gösteriyor oda sıcaklığı. En azından kaç derecede terlediğimizi biliyoruz.

5.

Kullanıcı olarak buraya getirdiğimiz telefonlarımız var. Antika telefonlarımız var, ilk dönem örnekleri. Bunlar çalışmıyor ama. Bunu aslında eski odamızda çalıştırıyorduk, ancak bu odadaki hat buna müsait değil. Soketli bir kablo kullanmak lazım. Biz de bağlamadık. Telsiz telefonumuz var, 3 kişinin masasına kablo dağıtmak yerine bunu paylaşmak daha rahat oluyor. Diğer objeler bizim getirdiğimiz şeyler, ses sistemi, kişisel fotoğraflarımız, yine antika bir (tasarım) vantilatörümüz var. Onun haricinde de ufak tefek, şeylerimiz var, oyuncaklarımız var diyeyim. Arabalarımız, klasik bir Buick var, bu benimle her odaya gidiyor, yaşlandı oldukça. Penguenlerimiz var. O penguenler bizimle her yere geliyor. Daha önce kapıya isimlerimiz yazılmadan önce, o penguenlerimiz üzerine yazılıydı isimlerimiz. Üçümüz de 3 penguen şeklinde duruyorduk kapıda. Farklı farklı kraliyet penguenlerinden. Onları ben asmıştım, C6 yoktu o zaman okulda, geldiğinde çok sevinmişti. Bir de okul içinde bulduğumuz hoşumuza giden çok eski bir askılığımız var. Ancak bunu takamıyoruz, duvardan dolayı. Bunu da her odaya taşıdık aslında. Bu bardak altlığındaki benim. Bunlardan buradaki herkesin var. Bu B5'in çalışması, yılbaşı hediyesi olarak. 4-5 yıl önceki kadro kimlerse herkese bunları yapıp dağıtmıştı. Karikatürü (internet sitesindeki karikatür) de B5'in yaptığı bir şey. Bunlar biraz tarihsel tasarım sürecini düşündüğünüzde ve tasarımla

ilgilenen insanlar olduğumuz düşünülduğünde, her yerde rastladığınız ürünler değil, çok otantik geliyorlar. Onunda (telefon) kendi kişiliğini yansıtması güzel. Çok sempatik geliyor, o yüzden böyle çalışmasa bile böyle masamızın üzerinde yer kaplamasına müsaade ediyoruz. Gelen öğrenciler tarafından aşırı ilgi görüyor, çünkü bir çoğu bunun kadar yaşlı değiller. Yeni bir ürün getirecek olsam, öncelikle o ürünün güzel olması, benim beğeni standartlarıma uyması gerekir. Bunun haricinde tabi fonksiyonunu da iyi yerine getirmesi gerekir. Bazen tabi fonksiyonu da göz ardı edip şık olsun, benim gibi olsun, beni biraz yansıtsın da diyebilirim.

6.

Mekanı çok uzun süre kullandığımı söyleyemem. Bu mekanı sadece belli şeyleri yapmak için kullanıyorum, baskı filan. Günün büyük bir çoğunluğu proje sınıflarında ve derslerde geçiyor. Ama, bunun masada olmasından çok memnunum. Olmasaydı, daha dokunulmamış, standart bir şeyi kabul etmiş gibi hissedecektim. Kullanmıyorum, ama hoş bir obje olarak masamın üzerinde duruyor.

7.

Bunu (Eski telefon) okulun atıklar bölümü gibi bir yerden bulduk. İşlevini yerine getirmediği için, bazı insanlar için önemi olmadığı için oraya gitmiş. Daha çok eski Türk filmlerinde gördüğümüz telefonlara benziyor. Hiç birimiz bu jenerasyonu yakalayamayız. Bu diğer telefonu da bir bit pazarından aldım. Çalışıyor da, sadece hoş bir anıymış gibi kalsın diye aldım. Biz de hatta eski apple bilgisayarlar da vardı. Mouseları filan. Tabi1980'lerden bahsediyorum, şu anki ile hiç alakası yok. Bunları toparlaya bilmek açısından, elimizde olsun diye alıp koyduk. Arabalardan bu (bettle) çok kişisel. 1975 Bettleları çok seviyorum ben. Bu yeni Bettle, bunları çok beğendiğim söylenemez ama bana bir arkadaşımın hediyesi. Bu da bir 1958 Buick. Klasik otomobillere karşı bir ilgim var. Bu uçan kanatlılara bir örnek. Bunların gerisi aslında evde. Buraya getirmiyorum, burada perişan olmasınlar diye. 25-30 tane filan var, çok büyük bir koleksiyon olduğunu söyleyemem.

8.

C2'in getirdiği ve onun değer verdiği objeler, şu kullandığı, konteynerin içindekiler ve çiçekleri bence. Bizim çiçeğimiz yoktu, C2 buraya ilk çiçeği getiren oldu. Aslında önceden bir denemem olmuştu ama burada sıcaktan bayılıyorlar. Bu mekanda başka bir canlının daha olması güzel oldu. Bir tane daha vardı, o devam edemedi, gönderdik onu. C6'ın penguenleri var. O penguenler bizimle her yere geliyor. Daha önce kapıya isimlerimiz yazılmadan önce, o penguenlerimiz üzerine

yazılıydı isimlerimiz. Üçümüz de 3 penguen şeklinde duruyorduk kapıda. Farklı farklı kraliyet penguenlerinden. Arabaları var, en güvenli gördüğü yer olarak denizliğin üzerine yerleştirdi. Fotoğrafları da çok önemli. Duvarında ve dolabında kendi çektiği fotoğraflar var.

9.

Taşıyla çok büyük bir mekan, insan koridorlarda dolaştığında, pek bir aitlik hissedemiyor. Bunu hissedecek zamanı da olmuyor insanın. Ama insan çok küçük bir ölçekte kalıyor. Burası (oda) bizim sahip olduğumuz, hacim olarak kendimizi rahat hissettiğimiz, gerektiğinde kapımızı kapatıp iletişimimizi kestiğimiz ya da tam tersi bütün iletişimimizi yürüttüğümüz bir merkez. Bu kocaman bina içerisinde, ölçek olarak en uygun olduğumuz, ve bize ait tek yer. Odanın fiziksel koşullarından çok memnun değiliz. Burası mimarlık fakültesi olmasına rağmen bu kadar kablo görmekten de memnun değilim. Burası yeni yapılmış bir yer. Bu kabloların hepsi yer altından döşenebilirdi. Her şey sonradan ekleniyor. Mesela şu pencereden de memnun değilim, çünkü sadece ortasından geçen eksende açılıyor. Onun dışında kullanılan malzemelerden şikayetçiyim. Duvarlarda olduğu kadar çatıda da izolasyon konusunda sorun yaşıyoruz. Çok konforsuz oluyor. İstanbulda hava 30 derece oluyor, bizim odamızda 38... +8 çalışıyoruz.

– C2'nin Röportaj Cevapları

1.

Tarihçesiyle başlayayım. Biz yazın taşındık buraya, daha önce diğer koridorda çok sıcak bir odamız vardı. Burası çok daha ferah, geniş, 3 kişi rahatça sığabiliyoruz. Oldukça huzurlu bir çalışma ortamı. Ama mesela şu duvar (çatı parapeti) olmasaydı ve boğazı görebilseydik çok daha mutlu olurum tabi. Havadar serin bir yer. O önemli, yazın çok sorun oluyor yoksa.

2.

Bu bölümlendirme önceki odadan kalan bir şey. Eskiden kalma bir alışkanlık. C1 ile C6 karşılıklı oturuyordu önceden de. Ben gelince, ışık gelmeyecek, ekran yansımayaacak şekilde; odayı üçümüzün rahatça paylaşabileceği, genişçe gezebileceği. Dolapların ayak altında olmayacağı, rahat dolaşımı olan bir şekilde hızlıca yerleştirdik. Zaten oda yeterli büyüklükte. Mekanda oldukça rahatım, en çok da kendi masamda vakit geçirdiğim için, en rahat burada hissediyorum.

3.

İlk geldiğimde benim eşyam yoktu. Masam da yoktu. Ben sonradan asistanlığa başladım, C1 ve C6 daha eskiler. Ben başta öğretmen masası aldım, kocaman, ağır. Hiçbir şeyim yoktu. Bir tane çiçeğim vardı, bilgisayarım da yoktu. Masamı B2'lerin odasından bunları getirdik. Odamız böylece takım oldu, güzel oldu. Geniş bir masam oldu. Aslında benim için geniş hareket alanı olması önemli, sıkışmamak istiyorum. Bu dolaplarımız vardı. Onlarda doluydu, pek yer yoktu içinde. Semra ablada duran tekerlekli bir raf dolap vardı, o atacaktı onu, "ben alırım." dedim, o da bana verdi. Tekerlekli bir şey bu, yani kolay taşıdık, hatta bilgisayar da bununla taşımıştık. O bana yetiyor. Çok dağınık olmasın diye ben şu klasörleri getirdim. Her konuya, her işe göre bilgileri içinde. Bilgisayarı çok kullanmadığım için onu sağa dayadım. Ama lazım olma ihtimali var. O yüzden onun elimin altında olması gerekiyor. Kullanacağım şeyler açıkta elimin altında. Şöyle yerimden hiç kalkmadan (sandalyesini kaydırarak raf dolaba yaklaşıyor) bir şeyi alıp işimi yapabiliyorum. Ayrıca burada fişimi yükseğe koydum, en büyük dert budur benim için. Çalışma alanımı geniş bırakmaya çalıştım mümkün olduğunca. Yakın zamanın belgeleri evrakları vesaire gözümün önünde duruyor. Unutmayayım diye. Burada (masaüstü çekmeceleri) kalemdi falandı öyle gerekli olacak CD'ler delgeçler. Öyle şeyler var. Burada kağıt çöpüm var. Çok da yerimden kalkmadan; elimin altında, ulaşabileceğim şekilde ve çalışma alanımı maksimum da tutacak şekilde ayarlamaya çalıştım. Oldu yani. Okulda geçirdiğim zaman da günden güne değişiyor tabi ki, her günün programı farklı olduğu için. Bazen evde de çalışıyorum. Mesela projeler varsa, odada çok zaman geçirmiyorum. 2-3 saatlik bir zamanı burada geçiriyordum. Ama bu değişiyor tabi, derse girmediğim de bitin ginimin burada geçtiğide oluyor. Bu esneklikten memnunum. İşim olduğunda burada olmaktan, işim olmadığında başka yerde olmaktan çok memnunum. Bütün çalışmalarımı burada yapmam çok mümkün olmuyor. Printerım ve scannerım evde. Onlara çok ihtiyacım oluyor. Bütün her şeyim burada olsa... yani evdeki bilgisayarım da çok fazla bilgi var. Her şeyim burada olsa da bazen odada yalnız kalıp bir şeyler çalışmak daha iyi oluyor. Çok yoğun bir şey çalışacaksam, evde kalıp çalışmayı tercih ediyorum. Her zaman böyle oturup bir şey çalışacak zaman olmuyor. Öğrenciler geldiğinde filan dikkatin dağılıyor.

4.

Ben geldiğimde zaten bu dolaplar (dolap 1, 2) vardı. Mesela biz C6yle yeni dolap için başvurduk dekanlığa ama... Uyumlu olsun, kocaman çok da alakasız bir dolap

sokmayalım diye konuşuyorduk. Bu (raf dolap) mesela bence uyumlu. C6lerin de hoşuna gitti. Böyle hepsi metal oldu. Ama mesela bu benim seçerek aldığım bir şey değil, öyle tesadüfen gelmiş bir şey. Ama çok da sevdim, uygun düştü. Bu (masaüstü çekmeceleri) mesela eskiden olan bir şeydi. Hani öyle çok bir şey yaratayım, oradan da şunu ekleyeyim, gidip şunu alayım filan değil de, elimdekilerden ya da çevredekilerden olan şeyler bunlar.

Bu saat (arkasındaki duvar saati) C6 ile C1'nin; o başka bir yerde duruyordu, üçümüzün de görebileceği bir yere koyduk. Ben zaten genelde bilgisayardan bakıyorum, çok şey değil benim için. Başka yerde duruyordu, tepede. Birkaç kere kafama düşmeye çalıştı, biz de onu daha aşağıya, tehlikesiz yere koyduk. Oradan düşse de bana bir şey yapamaz, orada sağlam. Aynamız var, o da önemli. Komik bir hikayesi var. Bir de bizim odada aynamızın olması yadırganan bir şey. Başka kimsenin aynası yok. Bizde ki o kadar büyük ki, banyo ebadında. Öğrenci projesiydi, buraya taşıdık. O komik bir şey, bir yandan hoşuma da gidiyor, daha böyle ev gibi oluyor. Şöyle yandan çekmeceleri olan bir şey. O cins bir şey bizim oda da olan. Üçümüzün ortak gaza gelişiyse olan bir şey. Başta C6 itiraz (isteksizdi) etti. "Ciddi misiniz?" filan diye sordu, sonra yardım etti ama. İstemedi başta sanırım. Biraz erkek gücüne ihtiyacımız vardı, centilmenliğinden yardım etti. Hem garipliği, alışılmadık olan yanı çok özenle falan yaratılmış şeyler yok burada, bir iki tane iyi şeyler dışında. Ama bu böyle üçümüzün kafa kafaya verip, hep beraber alıp getirdiğimiz bir şey. Eminim C1 ve C6nin vardır böyle şeyleri önceden ama, ben geldikte sonra da devam eden bir şey bu. Bu Ayna mesela alışılmadık olduğu için biraz tepki de almış bir şey, çok hoşuma gidiyor.

5.

Bir kere şu klasörler çok önemli, yoksa dağınık olurdu. Onları çok seviyorum ve önemli olduklarını düşünüyorum. Bu (masaüstü çekmeceleri) yine toparlamaya, düzenlemeye yarıyor. Bunun içinde gereksiz şeyler de var. Onları da saklıyorum. Mesela çıkartma için bir çekmecem var, süper gereksiz ama eğlenceli oluyor. Getirdiklerim; bu çiçekler, burayı biraz daha rahat, evimsi, daha yaşayan bir hale getirdikleri için, çiçek severim zaten. Ama mesela çok iyi bakamadığım için çiçekleri soldu maalesef. İlk başta çiçek yokken de resmi vardı, ilk onu koymuştum, çiçek yokken bile resmi vardı. Bir şekilde o etkiyi yaratacak bir şey arıyorum sanırım. Defterler doğum günü hediyesi, buradaki arkadaşlarımdan. Hatta bunlarda (masaüstü çekmecelerine yapıştırılmış hediye süsleri) hediye kaplarından, bunlar böyle sevimli şeyler diye... Özellikle getirmedim, ama bir şey

geldikçe burada tutuyorum, eve götürmeyi düşünmedim. Burada durması hoşuma gidiyor. Mesela (defterleri) henüz kullanmaya başlamadım hani ihtiyacım olursa kullanırım. Ama yani sırf öyle görsel olarak bile arkadaşlarımdan hediyeler tatlı geliyor. Bunları gördükçe sevgi doluyor içim. (okulun verdiği masaüstü) Bilgisayarda sorun var. Virüs girdi en son, onunla uğraşmamız gerekirken benim çalışmam da gerekiyordu bende bunu (ibook) getirdim. Bu bilgisayarı da (ibook) evde kullanmıyorum. Evde başka bilgisayar var. Bu bilgisayarı eve getirip götürmüyorum çoğunlukla. 2 haftada 1 filan götürüyorum. Aslında bu (ibook) buradaki bilgisayarım gibi. Ama ondan (masaüstü bilgisayar) da vazgeçemiyorum, çünkü bunda (ibook) autocad yok, hani gerekirse diye. (Etrafıma) kendimden izler bırakıyorum. Yaşadığım şeylerden... Dolayısıyla içeriye gelip onları görünce de kendime ait hissediyorum. Biraz zamana bağlı oluyor. Bazen iz bırakmak istiyorum. Genel olarak da buraya ait hissetmek istiyorum. Her gün içeri girdiğimde, hoş bir duygu.

6.

(En basitinden) mekanda mesela bunlar (hediye süsleri) olmasaydı, daha soğuk olurdu benim için. Bunlar bile hafif daha neşeli, tatlı bağlantılar. Onlar azaldığı zaman değişir bu durum. Ama mesela zamanla daha da artar, o zaman da şimdiki hali soğuk kalır. Biraz göreceli sanırım. Zaman, zaman (mesela evden örnek veririm) onlar çoğaldıkça sıcaklık yaratan şeyler, onları biraz daha arşive Ya da ayıklamaca... Onların sayıları sonsuza kadar artmıyor. Attığım oluyor yani... Mesela bu çiçekler için de illaki o etkiyi yaratacak bir şey koyardım. Çiçek resmi bile olabilir. Bilgisayarım (ibook) olmasaydı, onu (masaüstü bilgisayar) tamir etmek için uğraşırdım.

7.

(odaya geldiğimde) Çiçekleri kendim aldım, ama şunun (saksının) içinde başka bir çiçek vardı, annemden hediye idi, ama o soldu. Onu gönderdik. Bunları ben kendim alıp getirdim. Şu saksıyı da biraz güzel gözüksün diye aldım. Doğum günümde hediye gelen defterler var, çalışma arkadaşlarımdan, bölümdeki arkadaşlarımdan. Başka hediyeler de geldi, ama genelde okuldan tanıdığım, bu çevrede olan arkadaşlarımdan hediyelerini burada tutuyorum. Diğerlerini eve götürdüm. Burası birazcık okulla da bağlantılı olsun diye.

8.

Bilmem, bilgisayardır herhalde. C1'nin oyuncakları var. Bir tane bardak altlığı var. El çizimi galiba. C1'nin bir de haritası vardı. Mesela o çok önemliydi C1 için. Hani

direk ilk geldiğimde C1 ve haritasını hatırlıyorum. Ama burada rüzgardan filan indiği için bir türlü tutturamadık onu. Bir yer kaldırıldı sonra. Harita; çok gezmeyi seven bir insanı anlatıyor, direk tanımlıyor C1'yi. Diğerleri de anısı olan, geçmişten biriken şeyler. Ben haritasını çok beğeniyordum, yine olmasını isterim ama yırtılmasın diye artık çıkarmak durumunda kaldık. Çerçeveletip asmayı da düşündü ama asamıyoruz duvarlara. C6'nın fotoğrafları, penguenli resimleri... Mesela şu fotoğrafları (Kendi çektiği Mardin fotoğrafları) asarken hatırlıyorum, baya özenmişti, çerçevesini nereden aldığını anlatmıştı. Penguenli eşyaları var, onları çok sevdiğini düşünüyorum. Mesela bizim kapıda da bu isim tabelası yokken penguen resimleri vardı. Bizler de küçük penguenlerdik ... Bir de şurada (dolanı üzerinde) bir cam var. Benim için stres kaynağıydı çok uzun süre. Böyle çok enteresan yaratık gibi bir şey, çok incecik boynu var. Maşallah kırılmıyor. Ama kırılır diye baya ödüm kopuyordu. Daha böyle el altında bir yerdeydi. Bütün arkadaşlarım gelinde "Aman!" filan diyordum. Sonra onu kaldırdık, rahatladım. Çok güzel, sevdiğim bir şey, o da kalsın isterim. Bir şey olsun, kırılsın istemem. Çizimleri var. çok güzel çizer ve çok meraklıdır. Mesela benim çizim dersime de o girmişti. Direkt onu hatırlatıyor. Mesela şu da var, ben bir sürü insana ismiyle hitap ederim ama, C6'ya dersime girdiği için Abi diyorum. Hep öğrencilerle geziler yapar, fotoğraflar biraz o tarafını gösteriyor. Öğrenci kulübüyle çok yakındır falan. Cam bence el işlerine, kritik şeylere meraklı olduğunu gösteriyor bence. Penguenler de sevimli, penguenlerle ilgili belgesel olursa, çizgi film olursa mutlaka hemen gönderir bize.

9.

Çok genel olarak; odaya girdiğimde, huzurlu, rahat, aydınlık bir çalışma ortamı. O çok önemli bir kere, eninde sonunda o çalışma ortamı bir kere. Bütün o küçük şeyler de; benim 1,5-2 senelik birikimim, C6 ile C1'nin çok daha uzun sürelik birikimi. 10 sene oluyor sanırım, o kadar zamanın burada geçmiş zamanın izleri. Hani güzel zamanların izleri. Bu toplam mekan, hatıraları yansıtan bir çalışma mekanı olması. Bence en güzel şeyi, aşırıya kaçmadan, eline bir şey geçmiş ve onu koymuşsun, ben onu seviyorum, daha sempatik geliyor. Daha hatıralı oluyor o zaman. Bu mekan da öyle, çok düzgün değildir, her zaman derli toplu değildir. Orada burada bir şeyler vardır, o da çok rahat benim için. Böyle daha düzenli, daha özenli, daha stilize edilmiş bir yer olsaydı bu kadar rahat edemezdim.

– C3'ün Röportaj Cevapları

1.

Bu mekanı 3 kişi kullanıyoruz. Ben Burada çalışmaya başladıktan sonra 4. veya 5. mekanım burası. O yüzden benim mekanlara, bu okul içindeki mekanlara özel bir bağlılığım yoktur. devamlı bir değişiklik durumu zaten söz konusu olduğu için, zaman içerisinde mekanların değişiyor olması, odaların değişiyor olması, o odaların yenileniyor olması veya senin göçebelik durumuna giriyor olman zorunlu olarak, belli noktalarda mekanla olan ilişkini değiştiriyor. O mekanı sahiplenme noktasında, mekan benim demek noktasında, benim mekanım benim yerim demek noktasında, tabi bu kişiden kişiye de değişebilir. Doğrusunu isterseniz, daha bir göçebe mantığıyla yaklaşacak olursak benim mekanımda kişisel bulunduğum yerde de bu görebilen tarafından okunabilir. Tam bir kök salmama veya orada tam bir yerleşmeme durumu söz konusu. Buradan önce yan odadaydım, orası bundan daha dar bir yerdi. Aynı uzunlukta fakat daha dar bir yerdi. biraz plansız bir yerdi. Orada 2 kişi oturuyorduk ama 2 kişinin orada oturması ve sığması oldukça meşakkatliydi. Bazı sebeplerden C5'la ben buraya geldik, C4 daha sonra eklendi. C5'la biz yaklaşık 2-3 senedir aynı odadayız, 1 senedir de C4 yanımızda. Bu odayı da bu şekilde 3 kişinin kullanabileceği gibi, mevcut mobilyalar ve alt yapıyla düzenledik. O yüzden tasvir ederken bu şekilde tasvir ediyorum. Günün ortalama 5 saati buradayım sanırım. Bunların dışında benim için yoğun bir anlamı yok.

2.

Mekanda kişilerin kendi mekanları olarak 3 temel bölümden söz edebilirim. Onun dışında bir orta alandaki ortak alanı ve girişten söz edersek toplam 4 bölümden söz edilebilir. Mekanın düzenlenmesinde ve oluşturulmasında ise, bu süreç içerisinde bize yapışan bazı ürünler var.

3.

Buraya C5'la beraber geldiğimizde burada nasıl yerleşilir, oturulur diye düşündük. Burayı muhtemelen 3 kişi kullanacağımızı da biliyorduk. Bu mekanı kurgulamamızda elimizdeki mevcut mobilyaların çok etkisi var, mekan için özel mobilyalar üretilmedi. Zaman içerisinde bizimle birlikte gelen mobilyalarımız belirleyici oldu. Örneğin bu masalar 2 tanesinin normalde birinin kullanım alanından büyük olması ama 1 tanesinin yetersiz kalması noktasında böyle bir kullanım oluştu. Daha küçük masalar olsa, belki başka şekilde kullanmak mümkün olur. O zaman bu şekilde, çok da fazla düşünmeden aslında, oldukça da rasyonel

davranmaya çalışarak, böyle bir kurgu ortaya çıkardık. Daha sonra bazen bizim kuruğumuz kurgudan farklı olarak bazı şeyler (dolaplar) buraya geldi zaten.

4.

Mekanı biz kurduğumuz için, mecburen yaptığımız bir düzenleme yok. Zaten mekan göre ve elimizdeki mobilyalara göre burayı olabilecek en uygun şekilde düzenledik. Daha sonradan; ben yurt dışındayken, buraya iki masa daha gelmiş. Onları sonra aşağıya indirdik. Bu konsol da burada, ama artık çok da şey yapmıyorum, dışarı da çıkabilir, atılabilir yani.

Bu raf dolabı satın almıştım. Evimde kullanıyordum bunu; evde bir fazlalık olunca, 2-3 ay önce buraya getirdim. Burada da böyle bir ihtiyaç vardı.

5.

Dünya var, bunun nereden geldiğini hatırlamıyorum. Ben almamıştım. Bir arkadaşım vermişti. Benlen gezen bir şey bu. Bunu galiba biri atıyordu, ben de "atma, bana ver." diyerek almıştım. ama hani ben de bir his uyandırmadı, ve bakınca onu hatırladığımı da söyleyemeyeceğim. Zaten genel olarak eşyalarım böyledir. Çok hatırladığım bende his uyandıran şeyler değildir. Buradakiler de öyle. Bu ama bayadır; 3-4 senedir benimle gezer, devamlı mekan da değiştiriyoruz. Bu Simpsons karakteri de nereden geldi hatırlamıyorum. Sanırım biri verdi, ben almadım bunu da. Önemli mi benim için değil. Atabilirim, düşünmem, hatırlamam da. Altında Burger King yazıyor. Ben oraya da gitmem, belkide biri almıştı ve bana vermişti. Bu da benimle uzun süredir gezen bir şey, ama bir önemi yok. Çöpe de gidebilir. Önceden bir çay teşkilatımız vardı. Bende bu kupayı evden getirmiştım. Evde kullandığım bir kupaydı. Kupa amaçlı getirmiştım, şimdi kupa amaçlı kullanılmıyor, şimdi şey (kalemlik) oldu. Onun dışında başka bir şeyi yok. bir işlevi vardı burada olmak için, şimdi de var. Aktif, yaşıyor. Masaya gelince, masayı da 4-5 sene önce bu koridorlar eski halindeyken bir odamız vardı. Oraya koymuştuk ilk olarak. Yine okul içinde aşağılarda bir yerde çıkma bir mobilya olarak bulduk. O zaman beğeniyorduk bunu. Şimdi soracak olsan şimdi gider (atabilirim) yani. Laptopu normalde çok fazla getirmiyorum, şimdi başka bir işe başladığım için özel olarak getirdim. Burada masaüstü bilgisayar var. Laptop genelde getirdiğim bir şey değil. Bu masaüstü laptopa göre biraz yavaş ve eski, kapasite olarak daha düşük. Ancak benim için sıkıntı o değil. Ben veriyi oradan oraya taşımak istemiyorum. Laptopta ne varsa onun içinde halloluyor. Evde de, burada da aynı işler aynı dosyalar. Süreklilik iki farklı bilgisayarda da olabilir (veri transfer edilebilir). Bende ekipmanı yok. Çünkü bana hep aynı makinada çalışmak

da daha rahat geliyor. Böyle süreklilikle bir iş üzerinde çalışırken bunu getiriyorum.

6.

Mekana bunları getirmesem bir şey değişmezdi. Tabi fonksiyonel olarak işlerimi sürdürebildiğim sürece.

8.

C5'in çok fazla bir ürüne değer verdiğini zannetmiyorum. Yani odaya geliş amacı dışında önem verdiği bir şey olduğunu zannetmiyorum. Bilgisayarı, o tableti var, printer masanın üzerinde duruyor. Bunlara fonksiyonel değeri dışında değer verdiğini zannetmiyorum. Onun dışında kutusunda orada burada kalmış şeyleri taşıyor. Zaten baktığın zaman bir şey yok gözüküyor. C5 zaten gerekmediğinde odada duran biri de değil. Ya biz burada eski olduğumuzdan ve oradan buraya geldik. Mekan kişiselleştirme diye bir şey kalmadı. Adamın kutusu var açmıyor mesela. C4'in astığı resimleri var, ufak tefek şeyleri var, french pressi var. belki aramızda böyle nesnelere en çok değer veren odur ama ne kadar değer verdiğini bilmiyorum. Yani onda biraz da yeni olmasından kaynaklanan oturduğu yeri özelleştirme, bireyselleştirme çabası olabilir.

9.

Buradaki mekanlar şu ana kadar başlı başına sıfırdan ele alınıp kurulan ve insanların içine yerleştiği mekanlar olmadı. Fakülte belli yerleri yeniler, sen de yenilene yerlere toplamış olduğun eski mobilyalarınla neredeyse toplayıp gelirsin. Yeniden sıfırdan sana mobilya vermez, vermedi. Görüldüğü gibi burada bir biriyle ilişkili olmayan, toplama bazlı nesnelerden oluşmuş bir mekandan söz edebiliriz. Belki C4 şu (dolapları gösteriyor) 3 nesneyi birbiriyle ilişkili gördüğü için orada olumlu bir şey görüyor. Orayı beğeniyor. Ama bunun dışında söyleyecek olursak, buranın çalışma düzeninin vermiş olduğu bazı alışkanlıklar var, burada yapmış olduğumuz belli işler var. Okulla alakalı, kendi çalışmalarımıyla alakalı ve burayı bu işlerin yapılmasını karşılayan belli alt yapılar olarak düşünmek lazım. Bu açıdan benim çok da özel mekanla ilgili bir düşüncem yok. Mekan şu anlamda; mesela kablo yönetimi açısından daha iyi tasarlanıp düşünüle bilirdi. Sıfırdan yapılmış bir şey çünkü. Bilgisayar temel bir büro aracı haline geldi bu bilgisayarla beraber yan elemanları scanner, printer gibi ıvır zıvırlar var. Bir sürü kablo yerlerde dolanıyor. Bunlar daha iyi çözülmeliydi baştan, mimari olarak ama. Bizim buraya böyle bir müdahalemiz olmadı. Mesela tavandan gelen sistemler var. Kabloyu tavana alan. Yani bizim işimizi kolaylaştırırdı düşünülseydi. Biz şimdi

bilindik eski duvar sistemini kablolarla, ancak yerden yürüterek çözmeye çalışıyoruz. Mekanla ilgili benim sıkıntılarımdan biri bu penceredir. Bu mekanın düzenlenmesiyle alakalı şeyler değil tabi. Bu pencereler; benim daha önceki odamda da öyleydi, şu şekilde açılır ve açılımını kontrol edemezsin. Rüzgarlı havalarda bu kesinlikle sabit durmaz. Bunu ya komple açarsın ya da komple kapalı tutarsın. Bunu iklimlendirmeyi yönetmekte sıkıntı yaşıyor. Bu da bizimle alakalı değil, mekanın kendi kurgusuyla alakalı, mimarların yaptığı bir şeyler yani. Ben mekanı düşündüğüm zaman; alt yapı, mekan, mobilyalar ve mekanın dışarıyla ilişkisi açısından... Yani bu manzarasızlık bizim alışmış olduğumuz bir şey, biz hep bu kattaydık... Bu da tabi zorunluluktan. Bu katı yükseltmiyorlar. Hukuki olarak burasının gözükmemesi gerekiyor. Aslında arkasında mükemmel bir manzara olmasına rağmen göremiyorsun. Mekanın içindekiler bana kendi başlarına bana hiç bir şey hissettirmiyorlar, bütün olarak da bir şey hissettirmiyorlar. Yaşam içerisinde mekandan bağımsız olarak, bir şeye kafayı takmış olursun, kızmış olursun, sinirli olursun, bir ruh hali içinde olursun. O ruh hali içerisinde şu kablolar gözüne batıyor olabilir. Ama başka bir ruh halinde bu kablolar senin için önemli olmaya bilir. Algıda seçicilik denen de bir durum var. O an içinde bulunduğun duruma göre, zihinsel şemaya göre bilinç durumuna göre, bazı noktalarda içinde bulunduğun (sadece bu mekan için geçerli değil) başka şeyler, hatta kişiler dahil, sana iyi veya kötü şeyler hissettirebiliyor. O yüzden objektif olarak düşününce bu mekan bana hiçbir şey hissettirmiyor.

– C4'ün Röportaj Cevapları

1.

Orta büyüklükte bir oda. Bir sürü dolabın olduğu, beyaz, çalışılabilir, normal bir oda işte, ofis odası. Genişçe ve aydınlık diyebilirim. Rahat ama şık değil. Mekanı 3 kişi kullanıyoruz. Ben ve 2 çalışma arkadaşım C3 ve C5. 3 asistanız. Ben hep odadayım. sabah 10'dan akşam 5'e kadar.

2.

Ben çalışmaya başladığımız zaman bu odaya yerleştim. İlk başta masalarımızı koyduk, bu mekan için konabilecek en mantıklı şekilde; bir masanın buraya diğer iki masanın o şekilde konmasıydı. Bir tane masa vardı C5'in arkasında, bir sürü maketler filan vardı, bu dolap (kapının hemen önündeki dolabı gösteriyor) da yoktu. Pek güzel değildi yani. Kişisel kullanım için (kendi kullanımını kastederek konuşuyor) bir bölüm var ve galiba en çok alanı ben kullanıyorum, bu dolap (kapıyla masası arasındaki dolabı gösteriyor) ve masa, hatta şu ilk dolabı

(masasının önündeki dolabı gösteriyor) da ben kullanıyorum. Ortak kullanım için şu ikinci dolabı (C5'in masasına yakın dolabı gösteriyor) kullanıyoruz. Alan olarak da yürüme alanı ve C3'in masası (eski, yüksek sehpayı gösteriyor) ortak hale geldi. Printer ortak kullanılıyor ama C5'in masasının üstünde duruyor. Misafirimiz geldiği zaman bu koltukları ve C3'in masasını kullanıyor.

Kendimi en rahat hissettiğim bölüm kendi masam. Çünkü ve oturmam ve konsantre olup çalışmaya başlamam bir oluyor. Kendi eşyalarım burada olduğu için, kendim organize ettiğim için, yani odaya girdiğimde ne yapacağımı bilerek giriyorum ve oturup çalışmaya başlıyorum. Öyle kafa dağınıklığı filan yaşamıyorum onun için hoşuma gidiyor burada çalışmak.

3.

Şu odaya bakınca bence bir kadına ait olabilecek masa bu masa. Bariz bağırıyor yani; şu resimlerden (masasının yanındaki duvara astığı, kendi resimleri gösteriyor), fotoğraflardan (masasındaki aile fotoğraflarını gösteriyor) ve ojeden herhalde bu şekilde anlaşılıyordur. Şu haliyle odayı çok beğeniyorum ben, ama (önceden) hiç beğenmiyordum. Şu 3 dolap çok iyi oldu. Birde şurada maketler (dolapların gelişinde atılan maketler) vardı onları attı C5. Şurada (C3'in ve C5'in masalarının yanını gösteriyor) 2 masa daha vardı. Onları aşağıya indirdik. Onlar çünkü baya (daraltıyordu), bir kişi geçebilecek kadar yer bırakıyordu. Şu haliyle ben çok beğeniyorum odamızı.

4.

Mesela şunları (resimlerini gösteriyor) yaptım, boyadım, astım filan, çünkü (odanın) çok renksiz olduğunu düşünüyordum. Şöyle (aile) fotoğrafları koydum küçük, küçük. Kapının dışına poster astım bir tane. Başta; başka bir asistan arkadaş gelir bu odaya dahil olur diye, burada 2 masa daha tutuyorduk. Ve onlarda yerimizi çok daraltıyordu, o bir mecburiyetti bizim için. Bu (masasını gösteriyor) A4 Hocanın masasıydı, ben önceden Oya hocanın masasını kullanıyordum. Hiç sevmiyordum o masayı, çok eski, kapkara bir masaydı. Çekmeceleri filan olmayan bir masaydı. Bu masanın gelmesi benim moralimi ve performansımı etkiledi gerçekten. Belirli bir tarz yansıtmaya çalıştığımı düşünmüyorum ama burada depo görüntüsü vardı, maketler varken, masalar varken. Şimdi daha sıcak, gelenlerin oturabileceği bir yer yaratmaya çalıştık.

5.

Çok az şey getirdim. Laptopum, french press'im, kitaplarım, o kalp (duvarda resimlerinin yanındaki hediyelik), kalemlik, oje, bunlar (bu kadar). French press babamındı, annem verdi kalemliği bana, o da eşantıyon, doktor annem. French pressi aslında pek kullanmıyorum. Kalemliği de (kalemler) dağınık durmasın diye getirdim. Laptop çalıştığım için önemli, bu french pressin önemli olduğunu söyleyemem, kahve içmek için getirdim, onu da kullanmıyorum. Sevdiğim herhangi bir özelliği yok. Ama kalemliğin küçük bir çamaşır sepeti görünümünde olması hoşuma gidiyor. Bu resimler sanat, tasarım değil. Burada birkaç gece üst üste geç çıkmak zorunda kaldığım zamanlar oldu, bir arkadaşımı bekliyordum. Müzik dinliyordum; Nina Simone dinliyordum (çok severim), o sözleri boyama başladım. Resim haline getirmeye başladım, sözler de Nina Simone'dan. Bu (resimlerin yanındaki afişi gösteriyor) da benim yaptığım performanslardan birinin afişi.

6.

Bunları getirmesem (duygusal açıdan) bir şey değişmezdi. (Fonksiyonel olarak düşününce) Çalışamazdım Laptopsız. daha hafif bir laptop istiyorum ve daha küçük. Aslında şey istiyorum, duvardan çıkan bir raf istiyorum. Bunların yenisini getirecek Hiçbir sebepim yok ama biracık dağınık bir haldeler. Onun için bir şey (raf) istiyorum.

7.

Bunu (frenchpress) babam verdi, bunu (kalemlik) annem verdi. Laptopı ben kendim aldım.

8.

C3'in hiçbir şeyi yok bence ortalıkta. Bir kırmızı (dolmakalem) kalemi var, genelde elindedir. Bir de Homer (Simpson) var masasında, a yok Homer değildi (karakterin adını bilmiyorum). Jethro Tull CD'sine değer verdiğini düşünüyorum. C5'ın şu şey pad'i (tablet) var ona değer verdiğini düşünüyorum. Bilgisayarına değer verdiğini düşünüyorum. Cif, temizlik bezi, 3-5 tane kalem, ayrıca şu ikinci dolapta aşağıdakiler C5'ın. Maketlerle dolu kutu C5'ın. C5'da o kadar az şey var ki tam mühendis gibi. Ben çok böyle ilgilenmediğim için ve ayrıca odaya geledi 1 yıl olduğu için bu odada maksimum bir yıldır oturuyorum. Onun için pek de bilmiyorum.

9.

Bu bütün bana “iş” demek. Bence burada önemli olan eşyalardan çok insanlar. Hani terzi söküğünü dikemez, doktor doktora gitmez ya, biz de tasarımcılar olarak tasarımlarla ilgili biraz ketum olabiliyoruz. Tasarım nesnelerini genellikle kullanmıyoruz, yani ne ben, ne C3, ne C5 böyle işte nesnelerin bizim için yerlerini anlamlarını çok irdelediğimizi düşünmüyorum açıkçası. Gözlemlerim bunu söylüyor. Daha bir düz mantık gidip, fonksiyonel şeyleri filan (seçiyoruz), ama şu renkler (kapı yanındaki dolabı ve büyük dolapları gösteriyor) çok uydu, Taşkışla'da bunu bir mucize olarak görüyorum. O çok hoş bir vaziyet. Ayrıca masa benim performansımı yükseltti. Pencerelerden nefret ediyorum, orayı boyamak istiyorum çıkıp. Çok insanlık dışı, ilkel olduğunu düşünüyorum. Çiçek olsun istiyorum dışarıda.

– C5'in Röportaj Cevapları

1.

Mekanı iki asistan arkadaşım ile paylaşıyoruz, toplam 1 sene oldu. Çok fazla burada bulunan biri değilim, paylaşıyorum demek ne derece doğru bilmiyorum. Günün oldukça az bir kısmını geçiririm. Haftada gün başına 2,5 saat. Ben ışığa çok ihtiyacı olan biriyim, geniş olması çok güzel. Tabi açması zor, daha kolay açılan bir pencere olmasını isterdim. Yani teknik açıdan çok memnun değilim, ama fiziksel ihtiyacımı çok iyi şekilde karşılıyor. Manzarası da teknik bir mevzu. Teknik de demeyelim de; hukuksal bir mevzu. Olmasaydı neler görebileceğimizi düşünüyorum da üzülüyorum tabi. Dışarıya bir set yapıp, çıkıp dışarıyı seyretmek hoşuma giderdi diye düşündüm. Onun dışında orası görsel bir zenginlik kazanabilir. Ama öylesi gereksiz bir şeyken onu kurtarmaya çalışmak, orada ne gibi engellerle karşılaşılabilirliğini bilememek, doğrudan vazgeçiyor.

2.

Kişisel kullanım için 3 masamız var. Tamamı ortak kullanım için olan 3 dolabımız var. Bir misafirim geldiğinde; bilgisayarla ilgili veya konuşulacak bir şey varsa ben yanımda ağırlamayı tercih ediyorum. Yok daha sohbet havasında geçecek bir şey ise konuklarımız orada (ortadaki sandalyeleri gösteriyor) oturabilirler. Şurada çok enteresan bizim üzerinde sushi hazırlamayı düşündüğümüz bir mobilyamız mevcut. Ya da gelen misafirlerimize bar servisi yapabileceğimiz. Kendimi hiç rahat hissetmiyorum burada, genelde dışarısı diyelim. Arkadaşlarım olmadığı zaman Hiçbir anlamı yok burada bulunmamın. Ben burayı çok kişiselleştirmiş bir insan

değilim, dolayısıyla çok da ait hissetmiyorum. Bir internet bağlantısıdır, bilgisayarda bir iştir, beni burada tutan o kadar.

3.

Buraya geldiğimden beri yanımda gezen ve içinde ne olduğunu artık benim bile bilmediğim bir kutum var. Askere gitmeden önce inşallah ortadan kaldırmayı düşünüyorum. Bu masayı genelde ben kullanıyorum, ben genelde bilgisayarda çalışırım. Bu bölüm bilgisayardır. Büyük ekran, iyi bir bilgisayara sahibim. Pek fazla kağıt kullanmadığım içinde masamda kağıt göremezsiniz. Bilgisayarla beraber bir de tablet var, o da okulun. Onun dışında bir şey bulundurmamaya çalışıyorum. Çekmecelerimiz (masanın altındaki kesonu gösteriyor) var. Printer benim masamda duruyor ama ortak kullanılan bir şey. Gene telefon da ortak, o da benim masamda duruyor. Köşedeki (masanın köşesini kastediyor) eşya dışında masa da bir şey bulundurmamı tercih etmiyorum. Ortalıkta kalem bile yoktur. Gerektiğinde çekmecedan alıyorum. Masanın üzerinde de fiilen çok fazla çalışmıyorum, yazmaktır etmektir gibi bir aksiyonum yok. A4 (kağıt) koyacak yerim bile yok. Tamamen teknolojik bir mekan. Kişiselleştirdiğim bir mekan da değil. Bu da benimkişisel bir tercihim aslında.

4.

İhtiyaçlarımı karşıladığı için aslında bir mecburiyet olarak görmüyorum (masasını ve üzerindeki gösteriyor). Niye bunu verdiler, niye şunu vermediler de demiyorum, çünkü tam olarak benim ihtiyacım olan buydu. Sanırım bir çok insan C4'in masası gibi bir masayı daha çok tercih eder. Ben sadece bilgisayar bağlantısından dolayı bu odada bulunduğum için bunu tercih ediyorum. Belki masaların ilk yerleşimi sırasında, bu şuraya konsun, o buraya konsun gibi bir konuşmamız vardır, ondan sonra tamamen ortak fikirlere katıldım. Ben şunu şuraya ekleyeceğim demedim, ama ortak fikirlerden de çok memnunum. Mesela bu dolapların konması olsun, Masanın altına kesonun gelmesi olsun, bazı eşyaların dışarı çıkması olsun memnunum yani.

5.

Kutumu getirdim. Bilgisayar, aslında okulun ama ben getirdim diye kabul edebiliriz. Bölümün bilgisayarı bu, benim ihtiyacım olan bir konfigürasyon olduğu için ben alıp buraya getirdim. Tablet de aynı şekilde bölümün tableti, onu çizimle filan alakalı olduğum için kullanıyorum tabi. Kağıt dosyalığım var. Kupalar da Catia (CAD programı) kupalarıdır. Bir yerden verilmişti, bende burada kullanırız diye getirdim. Kullandım, kullanmadım değil, sonra yıkama probleminden, uğraşmak

istemedim. Orada duruyorlar sadece. Bunlar hepimize eşit olarak dağıtılan çekmeceler (içinde dokümanları ve CD'ler olan kesonunu gösteriyor). Bunların dışında bir şey getirmedim aslında. Çöp kutusunu da ben getirdim. Masamın yanındaki tabure bu (sandalye) yokken gelmişti, ama çok değişik şeyler için... Mesela laptopumu getirirsem üzerine koyuyorum ya da üzerine bir eşya atıyorum, sonra alıyorum. Fonksiyonel olarak çok tanımlı bir şey değil. Bu kutunun içinde neler olduğunu unuttum, benimle geziyor olmasına tembelliğim diyeyim. Bir insan açar bakar, nedir, eler. koyar kenara ama tam yapacağım dediğim zaman bir şey çıkıyor. Aslında çok böyle benimle gezmemesi gereken bir şey, çok sevdiğim şeyleri saklıyor değilim. İçinde özel bir şey var ama, ilk tornada yaptığım ahşap parça vardır (Lobut yapmıştık). Muhtemelen yarısı çok rahat elenebilecek şeylerdir. Onu yapmaya bir türlü vaktim olmadığından diyelim, bir ayıbımdır bir yandan da, benimle geziyor bir kambur gibi. İyi oluyor, bu görüşmeler de onu hatırlatıyor, bir şekilde onunla ilgilenmem lazım.

6.

Kutuyu getirmemiş olsam hayatım çok daha rahat geçerdi. Onun dışında bilgisayar gelmemiş olsa ne yapardım bilmiyorum. Tableti de bilgisayarla birlikte düşünelim. Oradaki dosyalıkları da getirmemiş olsam çekmeceye koyardım (içindekileri), ortalık daha temiz görünürdü diye düşünüyorum. O da öyle inanılmaz fonksiyonel kullandığım bir şey değildir. Çöp kutusu aslında kullandığım en fonksiyonel ürün olabilir.

7.

Kutu 7 senelik bir kutu. Ama onu doldurması dersin 6 senelik olsun, 1 senede doldu. Bu bilgisayar 3 senedir benimle, bölüm odasında durduğu ve benim onu kullandığım dönemi de sayıyorum. Tablet de 2004'de bana geldi, 3 senedir benimle beraber. Mobilyalar bu odaya geldiğimizde geldi. Bunlar dışında da bir şey yok benim etrafta ilişkili olduğum. Printerım var evden getirdiğim, o da burada (dolapta) duruyor. Bu (printer) çok yeni geldi, ama dediğim gibi ortak kullanımdır. Bilgisayarı getirememiş olsam kötü hissederdim, ama diğerleri hakkında hiçbir fikrim yok. Olsa da olur, olmasa da. Kutu (da) birazcık aynı, hatta olmasa daha iyi olur.

8.

C3'in bir tane Simpson'u var, ben onu sevdiğini düşünüyorum onu. Özel midir onun için bilmiyorum ama. Ben C3'i yokluğunda o Simpson'la anardım, değer verdiğini düşünüyorum. Değer vermese buralarda gezinmezdi. Aslında C3

düşüncelerine değer veriyor. Onun için hakkında materyal bir şey söyleyemeyeceğim. C3'i ama gerçekten bir fikirler yansıması olarak gördüğüm için başka bir şeyle (objeyle) hakkında bir şey söyleyemeyeceğim. C4'le Oda arkadaşlığımız çok da yenidir. C4'in, büyük ihtimal kendi yaptığı şeyler var, duvara asıyor ve yahut bu hoşlandığı şeyler, sanatsal objeler ya da yaratılar diyelim, onlardan hoşlandığını düşünüyorum. Arada bir masasına takılar görüyorum arada, onlar hoşuna gidiyordur diye düşünüyorum. Sanatsal objeler diyelim, be öyle tahmin ediyorum. Bu tabi C4'in ilgi alanı. O yaratmaktan hoşlanan biri. Kreatif bir kişi, aslında o kendi aramızda da konuştuğumuz bir şey. Bir keresinde biz bölümde kendi aramızda konuşurken de C4'in hep sanatsal yanı (benim mesela teknik yanımla) konuşulur.

9.

Kişisel ilişkiler dışında hiçbir şey hissettirmiyor. Kendimi bu odaya ve eşyalardan oluşan bütüne bir aidiyet hissim yok. Ama bunu söylerken insanları bunun dışında tutuyorum. Bu konuda her hangi bir çabam da yok.

ÖZGEÇMİŞ

Ahmet Enis KAYA, 1979 yılında Bursa'da doğmuştur. İlk, orta ve lise eğitimini Bursa'da tamamlamıştır. 2002 yılı Bahar döneminde Doğu Akdeniz Üniversitesi Mimarlık Bölümünden mezun olmuş, daha sonra bir yıl süreyle Bursa'da profesyonel olarak çalışmıştır. 2003 yılı Güz döneminde İstanbul Teknik Üniversitesi, Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Yüksek Lisans Programına kabul edilmiştir. Yüksek Lisans Eğitimi sırasında profesyonel çalışmalarını da sürdürmüştür.